

10 yomo fē gbefān, ı ní nyeka nii ní hī titri le
nyekwe, koni nyefe mei kroī ní natšō ko akahī
11 nyemli ke-yaši Kristo gbī le nō; ı ni nyeyimo
obōbō ke dšale yibii ní nyewo ye Jesu Kristo
mli, hā Nyonmo anumnyam ke yidšiemō le.

12 Ši mīsumō ake nyeleo, anyemimei, ake mihe
13 sādši le batšō sanekpakpa le feremō moñ, ı āhū
boni mikpāi le dše ši fañn ye Kristo mli ye Pre-
torio (Kaisare asrafoi amōñ) fē ke mei fē ní ešē
14 le amlī, ı ni nyemimei ní yo Nyontšo le mli le
aten mei babao etšō mikpāi le anō ená hewale
ní amefe ekā babao fe tšutšu le ni ameke-wie
wiemō le ní gbeyešemō beñ.

15 Meikomei le, hetšēmō ke bē hewō hū ni ame-
šieo Kristo ye moñ; ši meikomei hū ye hiesale
16 ní hī hewō. ı Menemei moñ dše suomō mli, edšake
amele ake sanekpakpa le hefāmō hewō ní mikā
17 bie; ı ši nomei dšeo hebēfemō mli dšadšeo Kristo
tšōo, dšee kroñn, ši amesusuo ake ameke amane-
18 hūlū afata mikpāi le ahe moñ: ı Bele me ni, mo?
kēle, befēbe ní afe le, lakpa hewō dšio, anō-
kwale hewō dšio, Kristo kē adšadšeo atšōo: ni
19 ene hewō mimī šeo; ni mimī asa aše hū; ı edša-
ke mile, ake ene atšō walaheremō ahāmi ye nye-
faikpamō ke Jesu Kristo Mumō le nineñwō le
20 hewō; ı ye migbekwemō ke nohiekāmō le na, ake
agbeñ mihie ye nokonoko mli, ši moñ ekā fē,
boni afeō dā le, nakai agbene hū, ní ake-afe
Kristo kpeteñkple ye migbomotšo mli, ye wala
mli dšio, gbele mli dšio.

21 Edšake mi le, wala le dši Kristo, ni gbele le

22 dši senamo hāmi. † Ši ke helo mli wala ne non
 hāā miniitsumo awo yibii le dši, milee noni ma-
 23 ko ye mli; † ši mihe hiaāmi ye nii enyo ne teñ;
 lē mifeo ní madše mli ni mike Kristo ayahī ši:
 24 edšake ene hī āhū babao: † ši helo mli šihile le
 25 ehia fe no ye nyehewo. † Ni ake noni minō mi-
 hie mifō ene no hewo le mile, ake mahī ši, ni
 mikenye fē ahī ši, ní anō-šere nyehemo ke yeli,
 26 ni nyemī aše ye mli; † koni nyefā le ateke no
 ye Kristo Jesu mli, ye mihewo, ake ní mikenye
 abakpe ekoñ hewo le.

27 Bele nyeyea nyemañsane le, boni sa Kristo
 sanekpakpa le keke, koni, miba mibananye dšio,
 mikenye be dšio, manu nyche, ake nyedamo ši
 ye mumo kome mli, ni nyeke susuma kome mi-
 kedi sanekpakpa le hemo ke yeli le he nyefata
 28 he le, † ní nyekahēle ši ye nokonoko ní dše nye-
 henyeloī le anō le mli, noni amē le, edši fitemo
 tšōmo ehāame, ši nye le, walaheremo tšōmo ni
 29 ehānye, ni ene dše Nyonmo deñ, † ake nye le
 adronye ye Kristo hewo, dšee eno hemo ke yeli
 30 keke, ši moñ ake ehewo nō hū nyena le: † edša-
 ke nakai plemo le non nyeyo, noni nyena ye
 mimli, ni agbene nyenuo ye mihe hū le.

Yi 2. Nohewo le ke wiemo ke tšōmo ní yo Kristo
 mli ko ye, ke suomō mišedšemō ko ye, ke mu-
 mo nanyobo ko ye, ke musuntšōle ke mōbonale
 2 ko ye le, † nyewoa mimīše le obō, koni no non
 nyedšēñ, no suomō non nyehie, no susuma kome,
 3 no dšēñmo kome, † ni nyekadšēa noko ye hebē-

femo lo anumnyam flo ko na, ši mon hešibādfeñ-
mo le nyeke-bubu nyenanemei fe nyedientše nye-
4 he; ı dsee nyedientše nyenii ano ní nyeten mofẽ-
mo akwe, ši meikrokomei anii ano hũ mon.

5 Edsake no non nyedfẽa ye nyemli, noni Kristo
6 Jesu hũ dfẽñ le, ı mo ní Nyoñmo su leñ ní eyo le,
dsee niihã ebu, ake eke Nyoñmo yeo egbo le; ı
7 ši mon ledientše ehe edšie efie, enõ tšũlo su efõ
eno, etšõ tamõ gbomei, ni edšen gbefañ hũ anále
8 take gbomo: ı Eba ehe ši etšõ toibolo ke-te gbele
9 mli, ke-te señmotšo no gbele mli tete. ı Ene he-
wo hũ ní Nyoñmo wo enõ godšõ, ni edrole gbei
10 ní yo gbei fẽ gbei no, ı koni Jesu gbei le mli
ni mei ní yo nweii ke mei ní yo šikpon le no
ke mei ní yo šikpon šiši le anakutšo fẽ nakutšo
11 akula ši ye, ı ni lilei fẽ lilei agba mli kpõ, ake
Nyontšo dši Jesu Kristo hã tše Nyoñmo le a-
numnyam le.

12 Bele, nye mei ní misumoo, take boni dāne
nyebo toi, dsee tamõ be ní mikenye yo le keke,
ši mon agbene titri, beni mibe nyeñõ hũ le:
nyeke gbeyešemo ke hekpokpomo atšua nyedien-
13 tše nyeyiwalaheremo le he nii; ı edsake Nyoñmo
dši moni tšuo suomo ke niitšumo mliwale le fẽ
14 ye nyemli ye ehiesale le hewo. ı Nyefea nii fẽ
15 nyešia hũhũwiemoi ke nwanedšẽ se; ı koni nye-
he akahĩ famõ, ni nyefe mei kroĩ, Nyoñmo bii,
ní he be kpa ko ye yino kõdõñ ní tšõmotšõmo
le teñ, mei amlı ní nyetšoo ye tamõ kanei ye
16 dše neñ; ı ní nyehie wala wiemo le mli, koni
etšõ fã ehãmi ye Kristo gbi le no, ake dsee efo

- 17 mihie foi ni dsee eflo hū mibo modēn. | Ši moñ,
ke anōmi hū afie ši, beni mišā nyehemo ke yeli
afole ní miye he meiasōolo le, mīnā tšuidšūrō ni
18 mīdšūro nyefē hū; | nakai noñ kē nyehū nyenāā
tšuidšūrō ni nyedšūroami hū.
- 19 Ši mihie kā no ye Nyontšo Jesu mli, ake
etšeñ ní matšu Timoteo nyenō, koni mi hū madšo
20 mihe ye noni minuo nyehē sādši le mli. | Edšake
mibe moko ní ke misusuma le yeo egbo ní nyehē
21 sādši ahe doole kroññ tamole; | edšake amefē le,
amedientše amenii ametaoo, ni dsee Kristo Jesu
22 nii le. | Ši esale le nyele, ake tamō bi ke etše
23 le, ekemi sōmo ehā sañekpakpa le. | Agbene le
le moñ mihie kā no, ake matšu amrō pe ní ma-
24 na male, boni misane le yo hāā le. | Ši miñō
mihie mifō Nyontšo le no, ake mi hū, etšeñ ní
maba.
- 25 Kēle mibu ake ehia ake wonyemi Epafrodito
ní dši minanyoniitšulo ke tabilo, ke nyebofo ke
26 mihia le he sōolo hū le, matšule nyenō, | ake ní
eyo nyefē he nyefē, ni ēhao, edšake nyenu, ake
27 ehe ye. | Ši ehe ye leleñ ši ni ebeñke gbele tā,
ši kēle Nyonmo enale mōbo, ni dsee le keke, ši
moñ mi hū, koni mikaye nkomo mīto nkomo no. |
28 Hewo le moñ mibo modēn ní mitšule, koni ke
nyenale le, ní nyesa nyenā miše ni mi hū mi-
29 kaye nkomo tūtu. | Nohewo le nyehereale atū ye
Nyontšo le mli, ke miše fē, ni nyebua neke gbo-
30 mei ake wō-gbomei; | edšake Kristo niitšumo le
hewo le ebeñke gbele kwrā, ni eše esusuma efō,

koni eke-gbe noni fenyē yē solemo-sōomo ní
ake-sōmomi le mli le na.

- Yi 3.** Noni éfē le, minyemimeī, nyemī ašea yē
Nyontšo le mli! Ake ní minmää no nii non mi-
häänye le, etoomi, ši nye le efeo fefēfe ehäänye.
2 Nyekwea gbei le! nyekwea niitsuloī fōdši le!
3 nyekwea nafō le! Edšake wō moñ wōdši ketiafō
le, wō mei ní wōke mumō sōmoō Nyoñmo, ni
wofää wofōō Kristo Jesu nō, ni dšee helo nō
4 wōñō wōhie wōfō le; † tšebele mi hū miyē hie
ke nofō ko, ke helo mli nō ko tete le. Ke mo-
kroko feo ake ená nō nō ní enō ehie efō yē helo
5 mli le, mi le mife: † gbī ní dši gbī kpnyo le
afomi ketia, midšē Israel mā leñ ke Benjamin
akutšo leñ, Hebrinyo ní dšē Hebrimeī le amlī,
6 ni mla le na le Farisifonyo hū, † hiedo na le
asafo le yiwalo, ni dšale ní yō mla mli le na
le moko ní be samo ko dšimi.
7 Ši kēle nii abo ní dši senamo hāmi ne, nomei
8 non mitšō Kristo nō mibu ladšemo. † Ši agbene
hū tete misaä mibuō fē ake ladšemo yē Kristo
Jesu, minyontšo le, he niile ní fe fē le hewo, mo
hewo hū ní nii nē fē eladšemi, ni mibuōame ake
9 tumunonii, koni Kristo moñ maná, † ni anámi
yē emli, ake mibe midientšē midšale ní dšē mla
mli le, ši moñ Kristo hemo ke yeli hewo dšale
le ní dšē Nyoñmo mli ba hemo ke yeli le nō
10 le miná, † ní malele ke ešitē le hewale le ke
emanehülūi ananyobo le, ni matamole yē egbele

- 11 le gbefan; i ake aleenō ní maná maše gboghiašitē
le nō, lo.
- 12 Dšee ake minine eše nō momo, alo mihī ke-
wula ši momo, ši mītiu ake minine aše nō hū,
13 lo. i Anyemimeī, mi le, midientše mihe mibuu
ake minine eše nō, ši nokome ne, nii ní yō se
le anō le mihie mikpa moñ, ši nii ní yō hie le
14 asegbē mīkpā mimli mītao, i ni oti mitiuo ke-
yaše Nyonmo tšemo ní dšē nwei ye Kristo Jesu
15 mli le he dšra le nō. i Nohewo le mei abo ní
hi ke-wula ši ye woteñ, nyehāa wodfēa ene; ni
ke noko ní nyedfēo ekroko le, no hū kpo Nyon-
16 mo adšie atšōnye. i Tšebele noni wonina momo
le, no susumokpā noñ na nyehāa wonyiea, no
noñ wodfēa!
- 17 Minanemeikaseloi nyefea, anyemimeī! ni nye-
kwea mei ní nyieo nakai le anō, boni wotoonye
18 okadi le! i Edšake mei pī nyieo, mei ní mitšō-
nye kpitiokpitio ní agbene hū mike yafo mike,
19 ake Kristo señmotšo le henyeloi ni, i mei anagbe
le ní dši fitemo, ní amenyonmo dši amemusule,
ni amenumnyam le ye amehiegbedšianii amlī,
20 mei ní dfēo šikpoññonii le ahe keke le. i Edšake
wo le womanyeli le ye nweii, heñi wokweo wa-
laherelo gbē ke-dšeo, Nyontšo Jesu Kristo le, i
21 moni atšake wöhešibā gbomotšo le dšēñ, koni
etamo enumnyam gbomotšo le su ye ehewale-
niitšumo ní eke-nyēo enōo nibii fē eto ešiši hū
le na.

Yi 4. Bele, minyemimei ní misumoḡ ní mifeḡ, mi-
 miše ke mikekre! nyedamoḡ ši nakai ye Nyon-
 tšo le mli, nye mei ní misumoḡ!

2 Ewodia fai mīkpa, ni Suntuḡa hū fai mīkpa,
 3 ní amedfeñ nokome ye Nyontšo le mli. † Hē, mība
 bo hū, minanyosōlo kroññ, ake ohere yei ne
 ní kemi ple sanekpakpa le he, ke Klemento hū
 ke minanemei-niitšuloi krokomei, ní amegbei yo
 walawolo le mli le.

4 Nyemī ašeḡ ye Nyontšo le mli dā! mīsa mīke:
 5 Nyemī ašeḡ! † Nyemlidšole le nyehāa gbomei fē
 6 alea! Nyontšo le ebeñke! † Nyekahaoa ye noko-
 noko he, ši moñ solemḡ ke faikpamo fē mli le
 nyeke šidā atšia nyetutomoi le atā ye Nyonmo
 7 hie; † ni Nyonmo hedšole ní fe dfeñmo fē le ato
 nyetšuii ke nyedfeñmonii le ye Kristo Jesu mli!

8 Noni eše le, anyemimei! nii abo ní dši anḡ-
 kwa, nii ní saā wō, nii ní dša, nii ní he tše,
 nii ní adoḡ he, nii ní he wiemo yo feḡ le fē,
 ke nūfemo ko ye, ke yidšiemḡ ko hū ye le, ne-
 9 ke nii ne ahe nyesusua! † Nii hū ní nyekase,
 ni nyehere, ni nyenu, ni nyena ye mihe le,
 enemei noñ nyetšua, ni hedšole Nyonmo le ke-
 nye ahi ši!

10 Ši minā miše babao ye Nyontšo le mli, ake
 agbene nyená nyefroke ekoñ ní nyeke-dfēḡ mino,
 11 no no ní nyedfeñ hū, ši nyebe dekā. † Dšee ake
 ohia na miwieḡ ne: edšake mi le mikase nii ní
 12 miyo le ahe miše: † Mile mihe šibā, ni misa mile
 notekemo hū: nofēno mli ke mei fē mli mihe ho-
 mo: to dšiō, hōmoyeli dšiō, notekemo ō, ohia ō: †

13 nii fē minyēo mifeo ye moni wadšeomi, ní dši
14 Kristo le, mli. | Ši kēle odšogbā nyefe, ake ní
nyefata mihe ye mimane le mli le.

15 Ši nye Filipinoibii dientše hū nyele, ake sane-
kpakpa le šišidšē len, beni miyin ke-dše Make-
donia le, asafo ko be ní kemi bo nanyo ye hāmo
16 ke hemo akonta gbefan, dša nye keke, akeši
Tesalonika hū nyemādšemi nii ní hiami le šikome
17 ke šii enyo. | Dšee ake mitao niihāmonii; ši mon
18 mitao yibii ní fa hā nyekonta le. | Ši miná fē,
ni eteke no: miyi obō ke nii ní miná ye Epa-
frodito den, ní dše nyenō le, ní dši nmadšē kpa-
kpa ke afole ke nōmo ní sa Nyońmo hie le.

19 Ši mi-Nyońmo le ahā nyehia le fē ayi obō ye
ledientše eniafale le na ye anumnyam mli, ye
20 Kristo Jesu mli. | Ši Nyońmo ke wotše le ańo
anumnyam le ahā ke-yaši nanoi le ananoi le.

Amen.

21 Nyeńāa hetšelo fē hetšelo ye Kristo Jesu mli.
22 Nyemimei ní kemi yo le mibinye. | Hetšeloj le
fē, ši titri le mei ní dše Kaisare we le, mibinye!

23 Wō-Nyontšo Jesu Kristo dromo le kenye fē
ahī ši! Amen.

(Anmā ayahā Filipinoibii le ke-dše Roma ye
Epafrdito den.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

WOLO

NÍ ENMÃ EMÃDŞE KOLOSAIBII LE.

- Yi 1.** Paulo, Jesu Kristo bofo ye Nyonimo suomo na,
2 ke Timoteo, nyemi le, i nmãa ke-yahãa hetşeloj
ni yo Kolosai ke nyemimej ni heo yeo ye Kristo
mli le: Dromo anõ-hãnye ke hedşole ke-dşe Nyon-
mo, wotşe le, ke Nyontşo Jesu Kristo le, nõ.
3 Wodaä wo-Nyonimo ke Nyontşo Jesu Kristo
4 tşe le ši dãne, beni wosoleo wohããnye le, i ake
ni wonu nyebemo ke yeli ni yo Kristo Jesu mli
le, ke nyesuomõ ni nyeke-sumoo hetşeloj le fẽ
5 le, i ye nõhiekãmo ni anõ-fõ ši ahãnye ye nõweii
le hewo, noni nyenu dã ye sanekpakpa le anõ-
6 kwale wiemo le mli, i noni şe nyenõ take bo
noñ ni eyo dşen mü le fẽ mli hũ, ni ewoo yibii
ni efereo le, take boni ewoo ye nye hũ nyeten
ke-dşe no gbĩ le nõ ni nyenu, ni nyena nyele
7 Nyonimo dromo le ye anõkwale mli; i take boni
nyekase hũ ye Epafra moni dşi wonanyotşulo
ni wosumoo le nõ, moni dşi Kristo anõkwa sõolo
8 hãnye le, i mo hũ ni tfawo nyesuomõ ni yo mu-
mo mli le he adafi le.

- 9 Ene hewo le wo hū, ke-dše gbī no ní wonu
le, wofoko solemo ke faikpamo ke nyehāmo,
koni nyeyimo obōbō ke esuomonii le ahe niile ye
10 mumo nā ke šišinā fē mli; † koni nyenyie boni
sa Nyontšo le hie ni enō ena kwrā, ní nyewo
yibii ye niitšumo kpakpa fē niitšumo kpakpa mli, †
11 ní nyefere ye Nyonmo he niile le mli, ni hewale
fē hū anō-wadšenye ye enumnyam nyēmo le na
ke-yahā tšuišinme ke dšēnmo ní se tšeo le fē ke
12 miše; † ní nyeda tše le ši, moni sawo ní wosa
kronkronbii awofaseniyyeli mlidša le ye la le
13 mli, † moni dšiewo ke-dše duñ le hegbe le mli,
ni ekewo to esuomo bi le amantšeyeli le mli, †
14 mo mli ní woyo kpōmo le ye elá le hewo, noni
15 dši wohe ešai fā le; † mo non ní dši Nyonmo ní
anaa le subañ, bonō fē bonō hie kromobi le. †
16 Edšake emli abo nii le fia ye, nii ní yo nweii
le ke nii ní yo šikpoñ le no le, nii ní anaä ke
nii ní anaa le, mantšeseii dšio, nyontšoyelii dšio,
onukpayelii dšio, hegbei dšio, nii le fē le, eno
17 atšō abo, ni le hū abo ahā. † Ni le non eyo dāni
nii fia eko yo, ni nii fia le, emli non emāmo ši
18 ye. † Ni le non dši asafo gbomotšo le yitšo, moni
dši šišidšē, kromobi hū ní dše gbohī atēñ, koni
19 le efe kleñkleñmo ye nii fia hie. † Edšake emli
esa (Nyonmo) hie ake yimo le fē ahī ši ye; †
20 ni etšō le non eno ekpātā nii fia keke teñ kwrā,
ake noni esēñmotšo le lá le mli le etšō le non
eno efe hedšole ekpātā nii fia, nii ní yo šikpoñ
le no ke nii ní yo nweii le fē.
21 Ni nye hū mei ní sa ní nyedši meikpōdši ke

henyeloī ke nyedseimo ye niitsumoi fōdši le amlī
 22 le, ı ši agbene le, eke ehelo gbomotšo le tšō gbele
 mli enō-kpātānye, ní ekenye adamo ši, ake mei-
 kronkroi ní he be kpa ko, ní aflonnye na ye le-
 23 dientše ehie: ı ke edši nakai, ake nyeke hemo ke
 yeli ahi ši šinh ye nyešišidšē le no, ni nyetših
 nyehe ke-dšen sanekpakpa ní nyenu, ní ašie a-
 tšō nii ní abo le fē ní yo nwei šiši le, ní mi
 Paulo mitsō ehe sōolo le, nohiékāmo le no le.
 24 Agbene mimī šeo ye nōnai ní minaä mihāä-
 nye le amlī, ni mihāä nii ní fe ye Kristo ama-
 nei le amlī le ayimo obōbō ye mihelo len hā
 25 egbomotšo ní dši esafo le, ı nō sōolo ní mi le
 mitsō ye Nyonmo we-noyeli le ní anō-hāmi ye
 nyegbefan le na, ní mihā Nyonmo wiemo le aba
 26 mli; ı noni dši temosane le ní anō-te ke-dše na-
 noi le ke yinoi le ano, ši agbene le adšie kpo
 27 atšō emekronkroi le, ı mei ní Nyonmo tao ake
 ehā ameale, noni dši neke temosane ne anum-
 nyam fale le ye dšēnmādši le amlī le, ní dši
 Kristo ye nyemli, anumnyam le nohiékāmo le; ı
 28 mo ní wo wodšadšeo wotsōo le, ni wowoo gbomo
 fē gbomo nā, ni wotsōo gbomo fē gbomo ye nā
 fē nā mli, koni woke gbomo fē gbomo adamo
 29 ši, ní ehī ke-wula ši ye Kristo Jesu mli, ı no he
 hū ní miboö moden ni mipleo he ye hewale-niit-
 tsumo ní atsuo ye mimli ye hewale mli le na.

Yi 2. Edšake mitao ake nyeleo nō plemo babao
 ní mipleo nyeke mei ní yo Laodikeia ke mei abo
 2 ní enako mihie ye helo mli le ahe, ı koni ametše

ametšuii amem̄me amem̄li, ni amefe ekome ye
 suomo mli amem̄om̄o šišinam̄o ní yo hewale ye
 nō no le fale le fē mli, ní amekē-na Nyoñmo ke
 3 tšē le ke Kristo temosane le amele, i mo mli ní
 4 aňō nā le ke niile le dfetrii le fē ate le. i Ši ene
 mīkē, koni moko akašišinye ye lakamowiem̄o
 5 ko mli. i Edšake ke helo gbefañ ni mikenye be
 dšin, kēle mumo gbefañ le mikenye ye, ni mimī
 šeo, ni minää nyegbedšianotō ke nyehemo ke
 yeli ní nyehēo Kristo no nyeyeo le šifim̄o le.
 6 Agbene take boni nyehere Kristo Jesu, Nyon-
 7 tšo le, atū le, nyenyiea ye emli, i ní nyešišifāi
 amōmo ši, ni amamonye ye eno, ni nyefi ši ye
 hem̄o ke yeli le mli, take bo non̄ ní atšōnye le,
 8 ni nyeteke no ke šidā ye no mli. i Nyekwea
 nyehe ní ahia, koni mokomoko akaňōnye nom
 ye dšenniile ke yakāšišium̄o le mli, ye gbomei
 ablemasādši le ana, ye dše neň šišidšēnibii le, ni
 9 dšee Kristo le, ana. i Edšakeši emli ni nyoñmo-
 10 yeli yimo le fē hio ye gbomotšo su mli; i ni nye-
 yimo ye emli, moni dši onukpayeli ke hegbe fē
 11 yitšo le, i mo mli ní aflonye ketia hū ye, ke ke-
 tiafō ní dšee nidši aňō-fe, ši mon̄ nō ní yo helo
 ešai agbomotšo le dšiem̄o le mli, ye Kristo ke-
 12 tiafō le mli le; edšake afūnye afata ehe ye ba-
 ptisim̄o le mli, mo mli hū ní aňō-tenye ši ye,
 ye Nyoñmo ní tele ši ke-dšē gbohi atēn le he-
 13 wale niitšum̄o le no hem̄o ke yeli le na. i Ni
 nye ní nyedši gbohi ye nyenotōmoi le ke nye-
 helo fō le mli le, ehānye wala efata no he, ni
 14 eke nyenotōmoi le fē kēnye, i ní egbe nīmāle ní

ake nine enimā ešiwō, ní akpoi le yo mli le,
 noni mā ši šiwo le, ni no non edšie ye ten ke-
 15 te, ní ekāla ekpete senmotšo le he; i ni edšie
 onukpayelii le ke hegbei le ahe nii, ni eboame
 ahora faññ, ni enyá ye ameno, ye ledientše
 emli le.

16 Nohewo le nyekahāa moko mikodšoanye ye
 niyeli lo niinumō lo gbidsūrō lo nyōn hē lo sa-
 17 batoi agbefañ, i edšake nii ne dši nibii ní baba
 le asusuma ní ameto keke, ši gbomotšo le dši
 18 Kristo nō. i Nyekahāa moko mikpaleanye ke-ndšea
 nagbenō ní dšra wa le he, boni etaoō, ye hešibādšēnmo
 ke nweibofoi adšamo le mli le, noni
 eboteo nii ní enako le mli, ni yaka efūo ehe ke
 19 ehelo le yinsusumo, i ni ehiee yitšo le mli, no
 mli non ní gbomotšo le fē, noni etšōo taloi ke
 kpai le ano enää enii, ni ehiehieo ehe ke-dšeo,
 ni enō-daä Nyonmo dale le.

20 Nohewo le, ke nyeke Kristo ná gbo nyehā
 dše nen šišidšēnii le, meba mo ní nyetamo mei
 ní hie kāmō ye dšēñ, ni nyehāā awoonye akpoi
 21 lolo, ake: Kamō mli, ni kasa ona, ni kata he
 22 tete! le? i (nii soññ po ní ake heniitšumo afite
 keke le!) ní yo gbomei akitaí ke tšōmōi le ana
 23 le, i nii ní yo nā he wiemo ko ye amedientše
 amesuomo-na-dšamo ke hešibādšēnmo ke noni
 gbomotšo le yi amebaa le mli le moñ, dšee wō
 ko mli, ní añō-hā helo le ato.

Yi 3. Nohewo le, ke atenye ši afata Kristo he le,
 nii ní yo nwei le nyetaoa, heni Kristo yo, ni

- 2 eta Nyoñmo ninedšūrō nō le; ı nii ní yo ñwei
le ahe nyedfēa, dšee nii ní yo šikpoñ le nō le! ı
- 3 Edšake nyegboi, ni aňō nyewala le ke Kristo le
4 ate ye Nyoñmo mli: ı Beni Kristo apue le, le
moni dši wōwala le, nō le nye hū nyekele apue
ye anumnyam mli.
- 5 Nohewo le nyegbea nyehenii ní yo šikpoñ le
nō le: adfamañbo, mūdšiniitšumo, mlila, sedī
6 foñ, ke hīedšomo ní dši wōndšamo le, ı nii ahe-
wo ní Nyoñmo mlifū le baä toigbele bii le aňō le, ı
7 mei amlī ní nye hū nyenyie sa, beni nyehie kāmō
8 ye mli le. ı Ši agbene le nye hū nyenōa neke
nii ne fē nyešereā nyefiea, nii ní dši mlifū, gri-
mo, niifōdšianii, musubowiemo, hiegbedši-awie-
9 mo le, ke-dšea nyedañ. ı Nyekamalea nyešia
nyehe, ní nyedšie gbomo momo le ke eniitšumoi
10 le, ı ni nyewo mo hē ní tšōo ehē ekoñ ke-yaä
11 niile mli ye moni bole le subaň le na; ı heni
Helenyo ke Judanyo, ketiafō ke fō, kosenyo,
Skitenyo, nyōň, hehielo ko be doňň, ši moň
nii fia ye mei fē mli dši Kristo le.
- 12 Nohewo le, ake noni Nyoñmo halamoñbii, mei-
kroñkroñ ke suomomei dšinye ne le, nyewoa
mōbonale mlinii, mlihile, hešibādšēñmo, mlidšole.
13 dšēñmo ní se tšeo: ı ní nyehereherea nyehe ní
nyeke-fafaä nyehe, kedši moko ke moko ye sane
ko le, take boñi Kristo hū nō-fanye le, nakai
14 nye hū nyefea, ı ši enemei fē nō le nyewoa suomō
15 le ní dši hile-ke-šiwulamo fimokpā le. ı Ni Nyoñ-
mo hedšole le aye yitšo ye nyetšuii amlī, nō he

- hū ní atšenyē ke-ba yē gbomotšo kome mli le,
ni nyelea šidā.
- 16 Kristo wiemo le ahī šī yē nyemli babao, ní
nā fē nā mli ni nyetsōtsōa nyehe ni nyewiea
nyetsōa nyehe yē, nyelaä lalai ke sañkutfai ke
yidšiemolalai srotai, ní dši mumo nō, yē dromo
17 mli, yē nyetsuii amlī nyehāa Nyonmo le; i ni
nofēno ní kule nyeafe yē wiemo lo niitšumo gbe-
fañ le, nyefea fē yē Jesu Kristo gbei amlī, ni
nyedaä Nyonmo ke tše le šī yē emli.
- 18 Nye yei, nyeke nyehe atoa nyedientše nye-
wumei le ašiši, take boni sa yē Nyontšo le mli
19 le. i Nye wumei, nyesumoa nyenāmei, ni nyemli
akadšoa yē ameno.
- 20 Nye bii, nyeboa nyefoloi le atoi yē nibii fē
gbefañ: edšake no sa Nyontšo le hie dšogbañ.
- 21 Nye tšemei, nyekawoa nyebii amlī la, koni ame-
tšui akafā.
- 22 Nye tšūdši, nyeboa helo na nyontšomei le atoi
yē nibii fē gbefañ, dšee hiesōmo mli, take mei
ní sa gbomei ahie keke, šī mon yē tšuiiankronñ-
23 femo mli ní nyešeo Nyonmo gbeye. i Ni nofēno
ní nyefeo le, susuma mli nyetsua ke-dšea, take
boni atšuo ahāä Nyontšo le, ni dšee gbomei, i
24 ni nyelea, ake Nyontšo le deñ nyenine aše wo-
fasenii le anādšiantō le no yē; edšake Nyontšo
25 Kristo le nyesōmo. i Šī moni tšuo nii ní edšaa
gbe le, ana noni edšaa gbe le he nyōmowō, ni
hieiankwemo ko beñ!

Yi 4. Nye nyontšomei, noni dša gbe ke noni fepe le nyenō-hāa nyetsūdši le, ni nyelca ake nye hū nyeye nyontšo ye nwei.

2 Solemo le he nyekāa, ni nyešia kpe ye mli
3 ke šidā; i ni nyesa nyesolea nyehāawo hū, koni Nyoŋmo agble wiemo le šina ahāwo, ni woke-wie Kristo temosane le, nō hewo ni awomi kpā hū
4 le, i koni madšie no ši faññ, boni dša ake ma-wie le.

5 Nā mli nyenyiea ye, ye mei ni yo se le ahie,
6 ni nyekpō deka le. i Nyewiemo le he aba nyam dā, ni awo nō, ni nyele boni dša ake nyehereo mofēmo no.

7 Mihe sādši le fē, Tihiko ahā nyeale, le noni ni dši suomo nyemi ke anokwa šoolo ke nanyo-
8 tšulo ye Nyontšo le mli le, i mo hū ni mitsū nyenō ye ene noni hewo, koni male nyehe šādši
9 le, ni etše nyetsui enme nyemli, i ni miñō Onesimo ni dši anokwa ke suomo nyemi ni dše nyeten le mifata ehe: nii fē ni yo bie ne ameahā nyeale.

10 Aristarko, minanyo-nom le, ke Marko ni dši Barnaba nyemibi, mo hewo ni nyena wodši le
11 (kedši eba nyenō le, nyehereale hieme!), i ke Jesu ni atšeole Justo le, mei ni dše ketiafō mli le, mibinye. Menemei keke dši minanemei ni-tšuloi hā Nyoŋmo mantšeyeli le, mei ni etšōmo tšuiwō ehāmi le.

12 Epafra ni dše nyemli ni dši Kristo tšulo ni dāne epleo nyehe ye esolemoi le amlī, koni nyedamo ši, ni nyehi ke-wula ši, ni nyeyimo obō-

- bō ye Nyonmo suomonanii fē mli le, mibinye. 1
- 13 Edšake miye odase mihāle, ake ehie doö babao
 ehāanye ke mei ní yo Laodikeia ke mei ní yo
 Hierapoli le.
- 14 Luka, tšalo le, moni asumoo le, ke Dema
 mibinye.
- 15 Wombi nyemimei ní yo Laodikeia le, ke Nim-
 16 fan ke asafo ní yo ewe le. 1 Ni ke akaue neke
 wolo ne ye nyenō le, nyehāa akanea ye Laodi-
 keia asafo le mli hū, ni amehā nye hū nyekane
 17 Laodikeia nō le. 1 Ni nyekea Arkipo ake: Kwe-
 mo sōomo ní še oden ye Nyontšo le mli le, koni
 ogbe na kwrā!
- 18 Mibimo ní mi, Paulo, minmā ke midientše
 minine le ne. Nyekaia mikpāi le! Dromo le
 kenye ahī šī! Amen.

(Añmā ake-yahā Kolosaibii le, ke-dše Roma,
 ye Tihiko ke Onesimo den.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

KLENKLEN WOLO

NÍ ENMÃ EMÃDŠE TESALONIKAMEI LE.

Yi 1. Paulo ke Silwano ke Timoteo nĩmää ke-yahã Tesalonikamei asafo ní yo Nyoĩmo, tše le, ke Nyontšo Jesu Kristo le mli le: Dromo ahãnye ke hedšole ní dše Nyoĩmo, wotše le, ke Nyontšo Jesu Kristo le nõ!

2 Wodaä Nyoĩmo ši dā ye nyefě nyehewo, noni wokaionye ye wosomei le amli, ni wofoko, i

3 ni wohie yo nyehemo ke yeli niitšumo le ke nyesuomõ modenbo le ke nyehiekã ní kã wo-

4 Nyontšo Jesu Kristo no le mlihĩemo le no ye Nyoĩmo ke wotše le hie. i Edšake, anyemimeĩ

5 ní Nyoĩmo sumoo! wole nyehalamo le, i ake wosanekpakpa le ba nyenõ dšee wiemo mli keke,

6 ši mon ye hewale mli ke Mumõ kronkron mli ke nomimã babao mli, take boni nyele, boni woyo

7 ye nyeten ye nyehewo le. i Ni nye le, wokase- loĩ nyetšõmo ke Nyontšo le nõ hũ, noni nyenõ

8 wiemo le ye amane babao mli ke Mumõ kronkron miše; i boni afe ní nyetšõmo okadii nyehã mei

9 fě ní he ye ye Makedonia ke Akaia le. i Edšake nyenõ le Nyontšo le wiemo le dše ní egbe

efā, dsee ye Makedonia ke Akaia keke, ši moñ
 hefēhe nyehemo ke yeli ní yo Nyonmo no le
 9 eba, ní ehiaawo noko kemo tete le. | Edsake
 amedientše amedšadšeo ye wohewo ametšōo nō
 nōgbe ní woná ye nyenō ke boni nyetsō nyehe
 ke-ba Nyonmo nō, ke-dše amagāi le anō, ní
 10 nyesōmo anokwa Nyonmo hiekālo le, | ni nyeme
 ebi le ke-dše nwei, moni etele ši ke-dše gbohī
 aten, Jesu, moni dšiewo ke-dše mlifū ní baba
 le na le.

Yi 2. Edsake nyedientše hū, anyemimei! nyele nō-
 2 gbe ní woyo ye nyenō le, ake efēe yaka, | ši
 moñ tše wona nō dā, ni afewo niiseniianii hū
 ye Filipoi, boni nyele le, wona ekā kē ye wo-
 Nyonmo le mli, ní woke-wie Nyonmo sanekpa-
 3 kpa le wotšōnye ye plemo babao mli. | Edsake
 womišedšemo le, dsee šišiumo, ni asañ dsee mū-
 dšiniitšumo, ni dsee kōtōmpo hū mli, ní edšeo, |
 4 ši moñ take boni Nyonmo ekawo ní wosa, ake
 atu sanekpakpa le awo wodeñ le, nakai wowieo
 hū, dsee ake mei ní sa gbomei ahie, ši moñ mei
 5 ní sa Nyonmo ní kaä wotšuii le hie le. | Edša-
 ke wosa wowieko nadokomowiemo ko peñ, take
 boni nyele le, ni wotoko hiedšomo lakpa hū:
 6 Nyonmo dši odasefo! | asañ hū wotaoo gbomei
 7 ahienyam, nyenōō, alo meikrokomei anōō, | tše
 woye hewale, ake wohe dšra waä, ake Kristo
 bofoi le; ši moñ womli dšo ye nyeten, take boni
 8 biialelo hieo ledientše ebii dodōdo le. | Nakai
 wofeonye, ni wona tsuidšūrō po, ake dsee Nyon-

mo sanekpakpa le keke ní wõnõ-hãnye, ši mon
 wõdientše wõsusumai hũ, ake ní wõsuomomei
 9 nyetsõmo le. | Edšake nyehie ye no, anyemime!
 boni wobõ moden ni wõgba wohe na le; edšake
 nyõn ke fane wõtšuo nii, koni wohe dšra aka-
 wa nhã nyeten moko le, wošie Nyõnmo sane-
 10 kpakpa le wõtšõnye. | Nyedientše nyedši odase-
 foi ke Nyõnmo hũ, bõ kronkron ní dša ní kpa
 ko be he ní woyõ wõhãnye mei ní nyeheo nye-
 11 yeo le, | take bõ non ní nyele, ake nyeten mo-
 fẽmo le, take boni tše feo ehãä ebii le, nakai
 12 wowie wõtšõnye ni wošedše nyemĩ, | ni woye
 odase, ní nyenyie, boni sa Nyõnmo moni tšenye
 ke-ba ledientše emantšeyeli ke enumnyam le mli
 le hie le.
 13 Ene hewõ ni wõ hũ wõdaä Nyõnmo ši ni wõ-
 fõõ, ake noni nyená Nyõnmo wiemo ní nyenu
 ye wõna le, nyehe, dšee ake gbomei awiemo
 le, ši mon, take boni eyõ hũ leleñ le, ake Nyõn-
 mo wiemo, mo hũ ní tšuo hewalenii ye nye ní
 14 nyeheo nyeyeo le mli le. | Edšake nye le, anye-
 mimei! nyetsõmo Nyõnmo asafoi ní yo Judea le
 akaselõi ye Kristo Jesu mli, edšake no non nye
 hũ nyena ke-dše nyedientše nyemaňšikwëi le a-
 den, noni amẽ hũ amena ke-dše Judafoi le a-
 15 den, | mei ní gbe Nyontšo Jesu le ke amedien-
 tše amegbalõi le hũ, ni amewaä wõ hũ woyi, ni
 amesaa Nyõnmo hie, ni ameteo ši amewoo gbo-
 16 mei fẽ le, | mei ní tšiwõ gbe hũ ní wokawie
 wõtšõ dšenmãdši le, koni ahere ameyi wala le,

ni ameke-wo amehe ešai le obōbō dā le: ši mli-
fū le ninaame keyaä nagbe.

- 17 Ši nye le, anyemime! ake ni nyefe tamō wo-
wuisai ye imletfā be ko mli, ye hie, ši dsee
tšui mli, hewo le, wobō moden babao mon ke
18 fē babao, ake wona nyehie ekoñ. | Hewo le wo-
tao ake woba nyenō, mi Paulo le, šikome ke
19 šii enyo fē; ši Satana tšiwō gbe. | Edšake namo
dši wohienokāmo lo womiše lo wofā akekre le,
ke dsee nye hū, ye wo-Nyontšo Jesu Kristo hie,
20 ye ebabe le mli le? | Edšake nye le, nyedši
wōnumnyam ke womiše le.

- Yi 3.** Nohewo hū ni wonyēē doñ le, wokplē ake
2 aši wokome ye Atene le, | ni wotšu Timoteo,
wonyemi ke Nyommo sōolo ke wōnanyoniitšulo
ye Kristo sanekpakpa le mli le, ni ewonye he-
wale, ni etše nyetšui enme nyemli ye nyehemo
3 ke yeli le hewo le, | koni mokomoko akatši ehe
ye neke amanei ne amlī: edšake nyedientše nye-
4 le, ake ene kē he ši wokāmo le. | Edšake beni
wokenye yo hū le, wokenye woto, ake wobana
amane, take bo noñ ní eba mli, ni nyele le. |
5 Ene hewo ni mi hū, noni minyēē doñ le, mi-
tšu ní mike-le nyehemo ke yeli le, ake aleenō
kalō le ekanye ni wōmodenbo le afe yaka, lo.
6 Ši agbene le, noni Timoteo dše nyenō ba wōñō,
ni edšadše nyehemo ke yeli le ke nyesuomō le
ke kaimō kpakpa hū, boni nyekaiowō dā ni nye-
feowo ake nyenawo, take boni wo hū wofeonye
7 le, sanekpakpa etšowō, | hewo le ašedše wōmī,

anyemime! ye nyehewo, ye womane ke fimole
 8 fē se, ye nyehemo ke yeli le hewo; edšake agbene wohie kamo, kedši nye le nyedamoo ši
 9 ye Nyontšo le mli le. Edšake me šidā wonyē
 wonō-hā Nyonmo ekoñ ye nyegbefañ ye miše fē
 10 ní womi šeo ye nyehewo ye wo-Nyonmo le hie
 le mli? noni nyōñ ke fane po wokpaä fai ahū,
 ní wona nyehie, ni wosa nii ní feo nyehemo ke
 yeli le woto le.

11 Ši Nyonmo ke wotše le dientše ke wo-Nyon-
 tšo Jesu Kristo le adšadše wogbe le ke-ba nye-
 12 nō! ši nye le, Nyontšo le awonye obōbō, ni
 ehā nyeteke no ke sumo ní nyeke-sumo nyehe
 ke mei fē le, take boni wo hū woyo wohāanye
 13 le; koni awadše nyetsuii, ní amehe akahī famo
 ko ye kronkronfemo mli, ye Nyonmo ke wotše
 le hie, ye wo-Nyontšo Jesu Kristo ke emeikron-
 kroī le ababē le mli!

Yi 4. Agbene noni efe le, anyemime! wombanye
 ni wonkpanye fai ye Nyontšo Jesu mli, take
 boni nyená ke-dše wodeñ, boni edša ake nye-
 nyie, ni nyesa Nyonmo hie, ke boni nyenyieo
 2 hū le, koni nyeteke no fe tsutsu le. Edšake nye-
 le nō kitai ní wowonye ye Nyontšo Jesu mli le.
 3 Edšake ene dši Nyonmo suomonanō, nyehe-
 tšemo le, ní nyetši nyehe na ke-dše adfamanbo
 4 mli, ni nyeteñ mofemo ale ledientše enō le nō
 5 ye hetšemo ke wō mli, dšee akono hiedo mli,
 take boni dšenmādšiamlibii le hū ní lee Nyonmo
 6 le feo le; koni moko akaye enyemi amim, ní

ehie adšo eno ye sane le mli, edšakeši enemei fē
 ahe owyeletolo dši Nyontšo, take boni wokenye
 7 woto, ni woye odase ahū le. | Edšake Nyoŋmo
 tšeewo ke-baa mūdšiniitšumo he, ši moŋ ye he-
 8 tšemo mli. | Hewo le agbene, mo ní kwaä le,
 dsee gbomo ko ni ekwaä, ši Nyoŋmo moŋ, mo
 hū ní nō Emumo kronkron le ewo nyemli le.
 9 Ši nyemimeiahedō hewo le ehiaanye, ake a-
 nīmānye; edšake nyedientše le, Nyoŋmo etšōnye,
 10 ake nyesumosumo nyehe; | edšake nyefeo no hū
 nyehāä nyemimei fē ní yo Makedonia mū le fē
 le. Ši womikpanye fai, anyemimei! ake nye-
 11 teke no fe tšutšu le; | ni nyedaä, koni nyefe diō
 ni nyefe nyedientše nyenii, ni nyeke nyedientše
 12 nyenidši atšu nii, boni wowonye kitā le, | koni
 nyenyie boni yo feo ye mei ní yo se le ahie, ní
 mokomoko akahianye.
 13 Ši wosumoo ake nyelee mei ní ewo le ahe nii
 le, anyemimei! koni nyekaye ŋkomo tamo mei
 14 ní efe le, mei ní be nohiekāmo ko le. | Edšakeši
 ke woheo woyeo, ake Jesu gbo ni ete ši le, bele
 nakai noŋ Nyoŋmo aŋō mei ní ewo le ke-atšō
 15 Jesu no eekplaame ke le noŋ ke-aba. | Edšake
 ene womikenye ye Nyontšo le wiemo ko mli,
 ake wo ní wohieī kāmoo ni wofeo ke-yaä Nyon-
 tšo le babē le mli le, wotšōn mei ní wo le a-
 16 hie; | edšake le Nyontšo le dientše ke ošebō ke
 nweibofonukpa gbē ke Nyoŋmo tetremantre adše
 nwei akpleke ši, ni gbohī ní yo Kristo mli le
 17 ate ši tšutšu, | no se le wo mei ní wohieī kāmoo
 ní efe le, aasawo ke ame noŋ ye atatui amlī ke-

ate Nyontšo le kpemo ye koyo mli, ni nakai
 18 woke Nyontšo le ahī šī dā. | Beni afe ní nyeke
 neke wiemoi ne atšea nyetsuii anmea nyemli!

Yi 5. Ši bei le ke yinoi le ahewo le, anyemimei!
 2 ehiaanye ake anmānye. | Edšake nyedientše nyele
 krede, ake Nyontšo le gbī le, tamō dšulo ye
 3 nyōn le, nakai ebaba. | Edšake beni ameke ake:
 Edšo, ni wofe sefefe! le, no le trukā ni hiekpātā-
 mō atuaame, tamō kōmō tuaä yō ní musu eda
 le, ni amedšon na foi kwrā.

4 Ši nye le, anyemimei! nyebe duñ mli, koni
 5 gbī le aninanye hū take dšulo. | Edšake nyefē,
 la bii dšinye ke fane bii: wodšee nyōn alo duñ
 6 nō. | Bele nohewo le nyekahāa womiwoa, tamō
 mei ní efe le hū le, šī wošia kpe ni wohiei akā-
 7 moa šī! | Edšake mei ní woō le, nyōn amewoō;
 8 ni mei ní troō dā le, nyōn hū ametroō: | šī wo
 le, noni wodši fane bii le, nyehāa wohiei akā-
 moa šī, ni wowoa hemo ke yeli ke suomō dama
 le, ni wobumōa dadefai ní dši walaheremō no-
 9 hiekāmō le! | Edšake Nyonmo etowō ehāā mli-
 fū, šī moñ ehā walaheremō námō ye wo-Nyontšo
 10 Jesu Kristo le hewo, | moni gbo ehāwo, koni, kpe
 wošio dšio, wō wowoō dšio, wokele fē hiei akā-
 11 mo. | Hewo le nyetšea nyetsui nyenmea nyemli,
 ni mo amā enanyo, take bo noni ní nyefeo le.

12 Ši wombanye, anyemimei, ake nyele mei ní
 tšuo nii ye nyeten, ni ameyeo nyeno onukpai ye
 13 Nyontšo le mli, ni amewieo ametsōonye le, | ni
 nyebuaame naakpa dientše ye suomō mli, ye ame-

niitsumo le hewo. Nyehia ši ye hedšole mli ye nyeten.

- 14 Ši womkpanye fai, anyemimei! nyewiea nyetšoa mei ní be gbedšiano le: nyešedšea mei ní tšui fää le ami: nyeherea mei ní feo gbedē le: nye
15 dfēnmo se atšea ahāa mei fē! | Nyekwea ní ahia, koni moko akanō efoñ mīto efoñ nādšian, ši moñ dā
16 nyetiua ekpakpa se nyehāa nyehe ke mei fē. | Dā
17 nyenaä miše! | Nyesolea ni nyekafōa! | Nofēno mli
18 nyedaä ši ye: edšake no dši Nyonmo suomonanii
19 ye Kristo Jesu mli ye nyegbefañ. | Mumo le
20 nyekagbea; | gbalei le, nyekagbea heguo! | ši
21 nii fia nyekaä nyekwea, ni noni hi le nyetoa! |
22 Efoñ su fē he nyetšia nyehe ke-dšea!

- 23 Ši hedšole Nyonmo le dientše atšu nyehe emū kwrā, ní ato nyemumo ke nyesusuma ke nyegbomotšo mū le fē, ní famo ko akahi he, ke-ya
24 wo-Nyontšo Jesu Kristo babē le! | Anokwafo dši mo ní tšeonye le, mo ní afe hū le!

- 25 Anyemimei! nyesolea nyehāawo! | Nyeñää nyemimei le fē ke našomo kronkron! | Mikānye Nyontšo le kitā, ake nyehā akane neke wolo ne ahā nyemimei kronkroi le fē!

- 28 Wo-Nyontšo Jesu Kristo dromo le kenye ahi ši! Amen.

(Anmā kleinkleinnō ne amādše Tesalonikamei le, ke-dše Atene.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

WOLO NÍ DŠI ENYO

NÍ ENMĀ FMĀDŠE TESALONIKAMEI LE.

Yi 1. Paulo ke Silwano ke Timoteo n̄māā ke-yahāā Tesalonikamei asafo ní yo Nyon̄mo, wot̄se le, 2 ke Nyont̄šo Jesu Kristo le mli le: † Dromo a-hānye ke hed̄sole ní d̄se Nyon̄mo, wot̄se le, ke Nyont̄šo Jesu Kristo le n̄o!

3 Esa hāwo ake wodaā Nyon̄mo ši dā ye nyehewo, anyemime! take boni sa, ed̄sake nyehemo ke yeli le daā naakpa, ni nyefē nyeten̄ mofēmo suom̄o ní nyeke sumoo nyehē le faā ke 4 yaā no hū, † bobo ní wodient̄se tete wofāā wofō nyeno ye Nyon̄mo asafoi le amli, ye nyet̄šuis̄inme ke nyehemo ke yeli, ní nyeyo ye nyeyiwalei ke nyemanei ní nyemia nyehie ye mli 5 leñ le, hewo: † Nii ní d̄ši Nyon̄mo kod̄somo ní d̄ša gbē le he okadi ní anaā faññ, koni asanye ní nyesa Nyon̄mo mant̄šeyeli, ní nyenaā hewo 6 nō le, † ked̄ši nakai, ake ed̄ša ye Nyon̄mo hie, ake eke amane ato mei ní woonye amane mli 7 le anād̄šian, † ni nye ní nyenaā amane le, eehānye kewo fē hed̄šomo, beni aad̄sie Nyont̄šo Jesu

8 le kpo ke-adše nwei ke ehewale bofoi le, i moni
 ke lalilei ato owyele ye mei ní lee Nyonmo ke
 mei ní boo wo-Nyontšo Jesu Kristo sanekpakpa
 9 le toi le ano, i mei ní aná nyōmowō, ní dši nano
 hiekpātāmo ke-adše Nyontšo le hie ke ehewale
 10 anumnyam le he, i beni eeba, ni ehie ababa nyam
 ye emekronkroi le amlī, ni mei ana akpe amehe
 ye ehewo, ye mei ní he eno ye le fē mli, edšake
 ahe wodase ní woye wotšōnye le aye, ye no gbī
 le no le.

11 Ene hewo hū ni wosoleo dā wohāānye, koni
 wo-Nyonmo le asanye ní nyesa tšemo le, ni ehā
 mlīhīle hiesale le fē ke hemo ke yeli niitšumo
 12 le ayi obō ye hewale mli i beni afe ní awo wo-
 Nyontšo Jesu Kristo gbei le ahie nyam ye nye-
 mli, ni nyehie hū aba nyam ye emli, ye wo-
 Nyonmo le ke Nyontšo Jesu Kristo dromo le na.

Yi 2. Ši wonkpanye fai, anyemimei! ye wo-Nyontšo
 Jesu Kristo bā le ke wonabuamo ye enō le he-
 2 wo: i koni akatširenye amrō ke-dše dšēmō le he,
 ni asań akahaonye hū ye mumo ko alo wiemo
 ko alo wolo ko hū ní akē ake edše wonō le na,
 3 ake aleenō Kristo gbī le eše ši etā. i Mokomoko
 akašišiunye ye noko gbefāń; edšake dša ake kwa-
 mo le aba fēdā, ni aadšie eša gbomo le, ní dši
 4 fitemo bi le, ní ate ši awo ehe no aši nofēno
 ní atšeo nyonmo lo nyonmodšamo le, āhū ní le-
 dientše eta Nyonmo we le ake nyonmo ko, ni
 etšō ehe ake le dši Nyonmo le, kpo dā.
 5 Nyekaii ake beni mikenye yo lolo le, mike-

6 nye neke nii ne, lo? | Ni agbene le, noni tšio
no gbe le, nyele, koni adšiele kpo ye ledientše
7 eyino le. | Edšake mlakwamo temosane le mišū
nii momo; mo keke ní tšio gbe agbene le, dša
8 ake adšiele ye te leñ dā. | Ni no koni aadšie
mlakwalo le kpo, mo ní Nyontšo Jesu le ke
edañ-mumo le agbe, ni eke ebā leñ puemo le
9 adsie ke-ate le; | mo hū ní ebā le aba mli ye
Satana niitšumo ni mli wa le na ye amale he-
10 wale ke okadii ke nakpenii fē mli, | ye nii ní
edšaa gbe ašišiumo fē mli ye mei ní ladšeo le
ateñ le, ye he ní amehee anokwale suomo le ní
11 aňō-here ameyiwala le hewo le. | Ni ene hewo
Nyommo atšu šišiumo ní mli wa ke-aba amēňō,
12 ní ameāhe amale le ameaye, | koni akodšo mei
fē ní hee anokwale le ameyee, ši amena nii ní
edšaa gbe ahe tšui moñ le.

13 Ši wo le, sa ake wodaä Nyommo ši dā ye
nyehewo, anyemimei ní Nyontšo sumoo! ake
Nyommo fānye ke-dše šišidše le eto walaheremo
ye mumo hetšemo ke anokwale hemo ke yeli
14 mli, | no no ní etšenye ke-ba ye wosanekpakpa
le mli, koni nyeye wo-Nyontšo Jesu Kristo a-
numnyam le no.

15 Bele nohewo le, anyemimei! nyedamoā ši, ni
nyehiea blemanii ní wotšōnye ye wiemo mli dšio,
lo wolo mli dšio le amlí!

16 Ši le wo-Nyontšo Jesu Kristo dientše ke Nyom-
mo ke wotše ní sumowo ní eke nano mišedšemo
ke nohiekāmo kpakpa hāwo ye dromo mli le, |

17 le non eetše nyetsuii eenme nyemli, ni eewadše-
nye ye wiemo ke niitšumo kpakpa fē mli!

Yi 3. Noni eše le, nyesolea nyehääwo, anyemime!
koni Nyontšo le wiemo le ahie foi ke-ya no, ni
2 awo ehie nyam, take boni eyo nyenō le hū; i ní
adšiewo ye lahogbomei fōdši le aden, edšake dsee
3 mei fē he sane dši hemo ke yeli le. i Ši anokwa-
yelo dši Nyontšo le, moni awadšenye, ni eesranye
4 ke-adše mofon le den. i Ši wohie ekā nyeno ye
Nyontšo le mli, ake nii ní wofāfāanye le, nyefeo
5 ni nyeafe hū. i Ši Nyontšo le adšadše nyetsuii le
ke-ya Nyonmo suomo ke Kristo tšuišinme le mli!
6 Ši wofāanye, anyemime! ye wo-Nyontšo Jesu
Kristo gbei amli, ake nyeke nyemi fē nyemi ní
nyiee gbedšiano ye nii ní wotu wowo eden le
7 ana le agbla mli. i Edšake nyedientše nyele, boni
edša ake nyekaseowo; edšake wofee wohe saka-
8 saka ye nyeten, i ni wosa woyee abolo yaka ye
moko nō, ši mon wobo modeñ, ni wogba wohe
na nyon ke sane, ni wotšu nii, koni wohe akawa
9 nhā nyeten moko: i dsee ake wobe nakai hegbe,
ši mon, koni wonō wohe wotonye okadi, koni
10 nyekasewo. i Edšake beni wokenye yo le hū,
wofāfānye ene, ake, ke moko sumoo ake etšuo
11 nii le, ekaye nii hū. i Edšake wonuo, ake mei-
komei enyiee gbedšiano ye nyeten, ni ametšuu
12 nii, ši mon ametšuo yakayakanii. i Neke mei ne
wofāfää, ni wowieo wotšooame ye wo-Nyontšo
Jesu Kristo le hewo, koni ametšu nii diō, ní a-
13 meye amedientše amebolo. i Ši nye le, anyemi-

- 14 mei! nyekahāa edšūrōfemo mītotonye. | Ši ke
 moko boo wōwiemo ní yō wolo le mli toi le, le
 le nyekadiale, ni nyekele akafutua, koni ehie a-
 15 gbo; | ni nyekabuale ake henyelo, ši mon nye-
 wiewe nyetsōale, take nyemi.
 16 Ši le hedšole Nyontšo le dientše ahānye hedšo-
 le le dā ye nofēno gbefan! Nyontšo le ke nyefē
 ahī ši!
 17 Mibimo ke mi, Paulo le, minine na ne: noni
 dši okadi ye miwolo fē wolo mli le: boni mi-
 18 nīmāā ne. | Wō-Nyontšo Jesu Kristo dromo le ke
 nyefē ahī ši! Amen.

(Nō ní dši enyo ní aīmā amādše Tesalonika-
 mei le ke-dše Atene le.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

KLENKLEN WOLO

NÍ ENMĀ EMĀDŠE TIMOTEO LE.

Yi 1. Paulo, Jesu Kristo bofo ye Nyonmo, woyi-walaherelo, ke Nyontšo Jesu Kristo, wohieno-
2 kāmō le, kitā na, i ke-yahā Timoteo, mibi kronn ye hemo ke yeli mli: i Dromō, mōbonale, hedšo-
le ke-dše Nyonmo, wotše, ke Jesu Kristo, wo-Nyontšo le, nō!

3 Take boni mikpao fai, ake ohī ši ye Efeso, beni miyīn mite Makedonia le, koni ofāfā mei-
4 komei ní amekatsō nibii krokomei, i ni amesa amekadfen adesai ke wekuakontai ní be nagbē
le anō, edšake nii ne ye nwanedšē fe Nyonmo tšumā ní yo hemo ke yeli mli le. —

5 Ši kitā le nagbē le dši suomō ní dše tšu ní mli tše ke heniile kpakpa ke hemo ke yeli ní
6 apasa ko be mli le mli, i nii ní meikomei ho he, ni amekpale ke-te yakawiemō he, i noni ametaoō
7 mlatšōloj ametšōmō le, ameyoo noni amewieo, lo nii ní amemāä nō aduatšo le. i Ši wole, ake mla
8 le hi, kedši moko fe he niitšumo, boni sa mla
9 le, i ni ele ene, ake dšalo le, mla kāā ši hāāle,

ši mlakwaloi ke toigboloi, mei ní dšaa Nyońmo
 ke ešafeloi, mei ní hie be nyam ke buleloi, tše-
 10 gbeloi ke nyegbeloi, awuiyeloi, i adfamańboloi,
 mei ní ke gbekebihi woõ le, odšotfaloi, amale-
 loi, kitākūoloi le mon ańō-hā, ni ke nō kroko
 11 guo tšōmo ní tšāā mo le, i ye Nyońmo ní adšole
 le anumnyam sanekpakpa ní atu awo mi non
 mideń le na.

12 Ni mīda moni womi hewale, Kristo Jesu wo-
 Nyontšo le, ši, ake ebuni ańokwafo, ni eńōmi
 13 eto sōomo mli, i mi ní tšutšu le midši musubolo
 ke yiwalo ke niiseniianiifelō; ši kēle anami mo-
 bo, akeši lē ní milee hewo ni mife, ye hemo ní
 14 mihee miyee mli: i ši wo-Nyontšo dromo ke he-
 mo ke yeli ke suomō ní yo Kristo Jesu mli le
 fa āhū fe no.

15 Ańokwa wiemo ní sa ake ańōo kwrā le ni,
 ake Kristo Jesu ba dše neń eba ešafeloi ayiwala-
 heremo, mei aten ní mi le midši kleńkleńmo; i
 16 ši kēle ene hewo ni anami mōbo, koni mimli
 tšutšu ni Jesu Kristo atšō edleńmo ní se tšeo le
 fē ye, ní ańō-to okadi ahā mei ní bahe eno a-
 17 meye, ní amená nano wala le. i Ši nanoi aman-
 tše le, moni fiteń, moni anaa, moni dši Nyońmo
 [ńālo] kome le, ahāle wō ke anumnyam ke-yašio
 nanoi ananoi le! Amen. —

18 Bele neke kitā ne mituo miwoõ odeń, mibi Ti-
 moteo! ye gbalei ní agba sa afie ono le ana,
 19 koni owu tawu ní hī le ye amemli, i ni ohie he-
 mo ke yeli ke heniilē kpakpa, noni meikomei
 tšire amefie ní amenō hemo ke yeli le ameša ši

20 le: ı mei aten̄ ní Himenaio ke Aleksandro yo,
mei ní mitu miwo Satana den̄, koni agbla ame-
toi ní amekawie musubowiemoi don̄n le.

Yi 2. Agbenē miwie mitsō, ake nibii fē hie le afe
faikpamoi, solemoi, mlidāmoi, šidāi, ahā gbomei
2 fē, ı ahā mantšemei ke mei fē ní yeo onukpai le,
koni wohi ši diō ye hedšole mli, ye Nyoñmo
3 dšamo ke sale fē mli. ı Edšake ene hī ni enō
4 woyiwalaherelo Nyoñmo le na, ı moni taoo gbo-
mei fē yiwala ehene, koni ameba anokwale he
niilē mli le.

5 Edšake mokome dši Nyoñmo, mokome hū dši
Nyoñmo ke gbomei atendāmololo ní dši gbomo
6 Kristo Jesu le, ı moni nō ehe ehā ake kpōmonō
ye mei fē nādšian̄, ní dši odase ní aye ye ledien-
7 tše eyinoi le. ı nō he ní anōmi non̄ ato, koni mitsō
šielo ke bofo, (anokwale miwieo ye Kristo mli,
mimalee!) dšenmādši atšolo ye hemo ke yeli ke
anokwale mli.

8 Bele mitao, ake hī le asole ye hefēhe ní ame-
hole nidši ní yo nyam le anō ní mlifū lo n̄wane-
9 dšē akaba mli. ı Nakai non̄ yei le hū, ake a-
mewula amehe ke bo ní sa amedšen̄, ke hie ní
gbo nō ke dšenmo ní sa le, dšee ye yi gbo lo
šika lo adiabai lo atade ní dšra wa le mli, ı
10 ši mon̄, noni sa yei ní dšadšeo Nyoñmo dšamo
ametšoo le, ye niitšumoi kpakpai amlī.

11 Yō afe diō ni ekase nii ye toibō fē mli; ı ši
12 yō mihāā hegbe ake etšō, alo eye nū no, ši mon̄
13 efe diō. ı Edšake Adam le ašō tšutsu, nō se le

14 Hawa. ı Ni ašišiuu Adam, ši yō le, ašišiule ni
 15 ebote notōmo mli. ı Ši aahere eyiwala ke-atšō
 biiafomo le no, kedši amehi ši ye hemo ke yeli
 ke suomo ke hetšemo ke dšenmo hū ní sa mli le.

Yi 3. Anokwa wiemo ne: ke moko di nokwemo-
 niitšumo se le, etaoq niitšumo ní yo feo ko se-
 2 gbe. ı Agbene dša ake nokwelo le ahī ši, boni
 anyēn ehe ata, ı yo kome wu, hiešikālo, moni yo
 dšenmo ní sa, moni baä edšen dšogbā, gbofelō,
 3 moni le tšōmo, ı dšee dānulo, dšee mo yilo, dšee
 kpekpefelō, ši moni moni he dšo, moni bee, moni
 4 sumoo šika, ı moni yeo ledientše ewe no onukpa
 dšogbā, moni yo bii toiboloi ke nii ní sa le fē, ı
 5 ši ke moko lee boni eye ledientše ewe no onu-
 kpa ehā le, te afe teñ ní eedfēn Nyonimo asafō
 6 le no? ı Asañ hū dšee moni bote Nyonimo sane
 le mli etšeko, koni ekafū ehe ni egbe abonsam
 7 kodšomo le mli. ı Ši dša ake mei ní yo se le hū
 aye ehe odase kpakpa, koni ekagbe dšemo ke
 abonsam tšōne le mli!

8 Sooloi hū nakai noñ, amefe boni sa, dšee lilei-
 ntatšemei, dšee dā pi nuloi, dšee kpekpefeloi, ı
 9 ši mei ní hieo hemo ke yeli le temosane le ye
 10 heniile ní he tše mli. ı Ši menemei hū akaame
 akwe fēdā, ake amesa, lo; no se le, ke sane
 ko be amehe le, amesōmo!

11 Yei le hū nakai noñ; amefe boni sa, dšee
 meiahewieloi, ši amehie akā ši, amefe anokwafoi
 ye nii fia mli.

12 Sooloi afe yō kome kome wumei, mei ní yeo

amebii ke amedientše amewei le ano onukpai
 13 dšogbā. † Edšake mei ní sōmo dšogbā le, ame-
 náā atrakpe kpakpa amehāā amehe, ke ekā ba-
 bao ye hemo ke yeli ní yo Kristo Jesu mli leñ.

14 Nii ne mīnmā mihāo, ni mibie kā no, ake
 15 etšen ní maba oñō: † ši kedši mitše kē le, koni
 oná ole, boni dša ake oba odšen ye Nyonmo
 we, ní dši Nyonmo hiekālo le asafo, anokwale
 16 le akulašín ke šišidšē le. † Ni noko ní adšadše
 faññ, ake kpetenkpleñ, dši Nyonmo dšamo temo-
 sane le: Adšie Nyonmo ši faññ ye helo mli, a-
 bule bem ye mumo mli, epue ehā bofoi, ašiele
 ye dšenmādši atēñ, ahe eno aye ye dšen, anōle
 ke-te nwei ye anumnyam mli.

Yi 4. Ši Mumo le keo faññ, ake nagbe gbii le ano
 le meikomei akwa hemo ke yeli le, ni ameke
 amehe akpete šišiumo mumoi le ke daimonioi
 2 atšōmōi le ahe, † ye mei ní wieo amale apasa le
 mli, mei ní ašāšāi amedientše ameheniile ahe, †
 3 ni ametšio yowye gbe, ni amekeo ake ahī nīmā
 ní Nyonmo bo, koni mei ní heo yeo ni ame-
 4 anokwale le ke šidā aye le. † Edšake noni Nyon-
 mo bo le fē ehī, ni anwāā nokonoko, ní ake
 5 šidā yeo le, † edšake ake Nyonmo wiemo ke
 solemo tšuo he.

6 Kedši oke neke nii ne to nyemimei le ahie
 le, ootšō Jesu Kristo sōolo kpakpa, moni leo ehe
 ke hemo ke yeli ke tšōmo kpakpa, ní onyie se
 7 le, wiemoi le. † Ši yaka yeimedši adesāi le gu.
 8 Ši bo Nyonmo dšamo he modēñ! † Edšake gbo-

motšo he mōdenbo hio hāā nii fio keke, ši Nyonmo dšamo le hio hāā nii fia, ni eye wala ní yo
 9 agbene le ke noni baba le he šiwō le. | Anokwa
 10 wiemo ní sa ake añōo kwrā len! | Ene hewo hū
 ní wotšuo nii ni wōhāā adšewo, akeši wōnō wō-
 hie wofō Nyonmo hiekālo le no, moni dši gbō-
 mei fē ayiwalaherelo, titri le mei ní heo yeo le
 11 anō. | Fā nii ne ni otšō!

12 Moko akagbe oblahian heguo, ši moni oke ohe
 ato okadi ohā mei ní heo yeo le, ye wiemo mli,
 ye dšenbā mli, ye suomo mli, ye mumo mli, ye
 13 hemo ke yeli mli, ye hetšemo mli. | Ke-yaši be-
 yino ní maba le, hi kanemo le ke nāwō le ke
 14 tšomo le he. | Kakwa omli dromo nokēno, ní ake
 gbale ke onukpai le anidši ke nofiemo le hāo
 15 le. | Nii ne ahe odšen, enemei amli ohī, koni
 16 oferemo afe fanñ ye nii fē mli. | Ohie ahī ohe
 no ke tšomo le no: hi ši ye nii ne amli: edšake
 kedši ofe ene le, ohere bodientše ke mei ní booo
 toi le fē yiwala.

Yi 5. Onukpa ko yi ni okafā, ši moni owie otšōle
 2 ake tše; oblahi hū ake nyemihī; | yei onukpai
 ake nyemei; oblayei hū ake nyemiyei ye he-
 tšemo fē mli.

3 Yei okulafoi owo, mei lelen ní dši yei okula-
 4 foi le. | Ši ke yō okulafo ko ye bii lo nabii le,
 bele amekase tšutšu boni amedša Nyonmo ye
 amedientše amewe, ni ameto amefoloi le anādšian
 pepēpe; edšake ene ye feo ni enō Nyonmo na. |
 5 Ši moni dši yō okulafo lelen ní efe ekome tō le,

enō ebīe efō Nyōnmo nō, ni ehīo faikpamōi ke
 6 solemōi ahe nyōn ke fane. | Ši moni boō awofi
 7 le, egbo beni ebīe kā lolo le. | Ni nii ne ofāame,
 8 koni akaná amehe sane atā. | Ši ke moko lee
 ledientše emei le, ni titri le ledientše ewebii le
 anokwemo le, ekpa ye hemō ke yeli le se, ni
 etšō mofon fe moni hee yee le.

9 Okulafoyō anō, kedši eye afi nyonmai ekpa lo
 10 nō le keke, moni efe wu kome nā, | moni atā ehe
 sane kpakpa, ake etšu niidšūdši: ke ele bii le,
 ke efe mei agbo le, ke efo meikronkroī anādši
 ahe, ke efata mei ní na amane le ahe, ke etiu
 niitšumo kpakpa fē niitšumo kpakpa se le.

11 Ši oblayei okulafoi le, kwaame: edšake beni
 12 ameho la ameši Kristo le, ametaoo gblā, | ni
 ameye kodšomo, ake amenō kleńkleń hemō ke
 13 yeli le ameše amefō: | ni amesa amekaseo hedšō-
 femo amekpaā ši ye šiai; ši dšee hedšōloi keke
 ametšōmo, ši amewiewieo mei ahe hū, ni ame-
 14 dšeo ši amewieo nii ní edšaa. | Hewo le misumo,
 ake oblayei (okulafoi) le agbā, ni amefo bii, ni
 ameye amewe nō, ni ameke sane ko akahā he-
 15 tšelo le, ní eke-dše mei; | edšake meikomei etšō
 amehe momo ameyanyie Satana se.

16 Ši ke nū lo yō ní heo yeo ye yei okulafoi le,
 ekweame, ní akawa nhā asafo le, koni akwe
 okulafoi ní dši okulafoi leleń le.

17 Onukpai ní yeo nō dšogbā le, esa ake abo wō
 he awoame, titri le mei ní boō wiemo ke tšōmo
 18 he moden le. | Edšake nmāle le keo ake: „Tšina
 ní gbleo able da na okatši!“ ke: „Niitšulo nyō-

- 19 mowō sale“ le. † Ke aſſo onukpa ko na le, ka-
here no, ake dša ye odasefoi enyo lo ete na. †
- 20 Mei ní feo eša le, okāame ye mei fē hie, koni
mei ní eſe le hū aše gbeye.
- 21 Miye odase mihāo tſem, ye Nyonmo ke Nyontšo
Jesu Kristo ke ehalamo bofoi le ahie, koni oye
nii ne anō ní okakodšo dā, ni osa okafe noko
- 22 ye mlikpamo na. † Nidši okañō-fie moko no amrō,
ni osa okafata ešai kpōdši ahe: kwemo ohe ní
- 23 ohe atše! † Kanu nu sonñ, ši nu wein fio ye
omusu ke ohelai ní yeo kpitiokpitio le abewo. †
- 24 Meikomei ahe ešai le ye faññ momosa, ni ame-
nyieo amehie ke-yaä kodšomo, ši meikomei hū
- 25 ye, ní amenyie amese. † Nakai non kē niitšumoi
dšūdsi le hū ye ní yo faññ momosa, ni nii ní yo
ekroko le hū anyēn ate.

Yi 6. Tšūdsi abo ní yo apā šiši le abu amedientše
amenyontšomei le ake mei ní wō fē saame, koni
2 akabo Nyonmo gbei le ke tšōmo le musu. † Ši
mei ní yo nyontšomei ní heo yeo le, akagbe ame-
he guo, ake ní nyemimei dšiamē hewo le, ši a-
mesōmo amē titri moñ, ake mei ní heo yeo dši,
ní asumooame, ní hereo edšūrō le tšuidšūrō na
le. Nii ne owie otšōame!

- 3 Ke moko tšōo ekroko ni ekplēe wo-Nyontšo
Jesu Kristo wiemoi ní tšaa mo le ke Nyonmo
- 4 dšamo na tšōmo le, † efū ehe, ni eyoo noko se,
ši moñ ehe miye ke ñwanedšei ke wiemoiatawui
ní hiekō, bē, musuboi, meiahesusumoi fōdši dše
- 5 mli le, † ní dši yakayakablomoi ní gbomei ní

amedfeñmōi efite, ni ašō anokwale le ye amedeñ
 ní amesusuo ake Nyonmo dšamo dši nōnámō ko
 le hieo mli le. Dše neke gbomei anō!

6 Ši leleñ, nōnamo kpetenkple dši Nyonmo dša-
 7 mo, kedši moko mi še enii ahe le. | Edšake wo-
 nokonoko baa dše neñ: bele eye faññ, ake wo-
 8 nyēñ wo-ke noko aya hū. | Ši ke wo-ye ñmā ke
 9 hehānii le, bele nii ne afa ahāwo. | Ši mei ní
 taoō nii pī aná le, gbeo kā ke tšōne ke buluiasedii
 babao ní fiteo mo, ní ke gbomei gbeo hiekpātā-
 10 mo ke ladšemō mli le, amlī. | Edšake nibii fōdši
 fē šišifā dši šikasuomō ní meikomei di se ni a-
 medū gbe ke-dše hemo ke yeli le mli, ni ameke
 pīmōi babao egbulo amehe le.

11 Ši bo le, ō Nyonmo gbomo! dšo nibii ne ana
 foi, ši nyiemō dšale, Nyonmo dšamo, hemo ke
 12 yeli, suomō, tšuišīñme ke mlidšole se! | Plemo
 hemo ke yeli he plemo fefeo le, mō nano wala
 le mli, no he hū ní atšeo ni odšadše dšadšemō
 fefeo le ye odasefoi babao hie le!

13 Miwoō kitā ye Nyonmo ní hāā nibii fia wala
 le, ke Kristo Jesu moni ye dšadšemō fefeo le he
 14 odase ye Pontio Pilato yino le hie, | ake oye kitā
 le no, ní heñmāmō ko alo sanetāmō ko akahī he
 15 ke-yaši wo-Nyontšo Jesu Kristo puemo leñ, | noni
 hewalenoyelo kome ní adšole, mañtšemei amañtše
 ke nyontšomei anyontšo le atšō ye ledientše eyinoi
 16 le, | mo hū ní le kome eyo nanošihile ní gbele be
 mli, ni ehio la ní anyēñ abeñke le mli, moni gbo-
 mo ko gbomo ko enako dā, ni enyēñ enale hū
 le, mo noni ní anō nanowō ke noyeli le! Amen.

I. Tim. 6, 17 — 21.

- 17 Niiatšemei ní y_o dše neñ be ne mli le, woame
kitā, ní amekadfeñ nii ni dra tšō, ni amekañō
amehīe hū amefō nii fale ní be fefefe le ano, ši
18 fē babao ehāāwo yeli le, , ní amefe edšūrō, ni
ametsōmo niiatšemei ye edšūrōfemoi agbefañ, a-
19 mesumo niihāmo, amenine akpo, , amebō dšetri
amehā amehe, ní afe šišitō fefeo ahā be ní baba
le, koni amemō wala krede le mli.
- 20 O Timoteo! nii ní atu awo oden le sramo, ni
okwa yakasanegbā ní buleo mo ke ñwanedšēhetō,
21 ní dši niile ní y_o amale-gbei le anō le, , noni
meikomei woō ši ni amenō-tō ye hemo ke yeli
le he le. Dromo le keo ahī ši! Amen.

(Anmā kleñkleñnō ne ayabā Timoteo ke-dše
Laodikeia ní dši Frigia Pakatiana mañwulu le.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

WOLO NÍ DŠI ENYO

NÍ ENMÃ EMÃDŠE TIMOTEO LE.

- Yi 1.** Paulo, Jesu Kristo bofo ye Nyoñmo suomo no ke wala ní yo Kristo Jesu mli le šiwō na le: 1
- 2 ke-yahā Timoteo, misuomobi le: Dromo, mōbo-nale, hedšole ní dše tše Nyoñmo le ke Kristo Jesu, wo-Nyontšo le, nō!
- 3 Miwo Nyoñmo hie nyam, mo hū ní midšaä ke-dše miblemafoloji le aňō ye heniile ní mli tše leñ le, boni mihieo okaimo le mli dā, ye mifai-kpamoi le amli nyōñ ke fane, 1 ni mihie tšeo mana, beni mikai obieyafonui le, koni mayi obō
- 4 ke miše le; 1 edšake mihie ye ohemo ke yeli ní apasa ko be mli le no; noni tšutšu le ní eyo ona Loise ke onye Eunike mli, ši miye hewale ye no, ake bo hū omli le.
- 6 No sane hewo ní mikaio, ake ote Nyoñmo dromonokēno ní minidši ke nofiemo na eyo omli
- 7 le ši ošere ekoñ, 1 edšake Nyoñmo hāawo gbeye-šemo mumo, ši moñ hewale ke suomo ke dfeñmo ní sa le mumo enō-hāwo.

- 8 Nohewo le ohie akagbo wo-Nyontšo le odase
le alo mi ní midši egboklefonyo le, ši mon oke
sanekpakpa le ahie amane mli ye Nyonmo he-
9 wale na; ı mo hũ ní ehewo woyi wala ní eke tše-
mo kronkron tšewo, dšee woniitšumoi le ana, ši
mon ye ledientše eyintō ke dromo na, noni enō-
hāwo ye Kristo Jesu mli, dāni abo dše neñ be
10 le, ı ní agbene le adšie ši fann ke-tšō wowala-
herelo Jesu Kristo, ní fo gbele le se, ni edšie
wala ke nanošihile kpo etšowo ye sanekpakpa
11 leñ, ı no he ní anōmi ato, ní mitšō šielo ke bofo
ke dšeinmādši le atšolo le, puemo le mli le.
- 12 No sane non hewo amanei hũ minaä ne, ši
kēle mihie gboo; edšake mile mo ní mihe miye
le, ni miye hewale ye no, ake ēnyē nii ní eto
ehāmi le ahe eebu ke-ate no gbī le no hũ. ı
- 13 Hiemo tšamo wiemoi ní onu ye mina le akadi
le mli ye hemo ke yeli ke suomo ní yo Kristo
14 Jesu mli le mli; ı nii kpakpai, ní atu awo odeñ
le ahe obu ye Mumo kronkron ní hio womli le
hewale na!
- 15 Ene ole, ake mei fē ní yo Asia le kũ amese
amešimi, mei atēñ ní Figelo ke Hermogene hũ
16 yo le. ı Nyontšo le ana Onesiforo we le mōbo,
edšake kpitiokpitio ehāmi tšui, ni ehie gboo mi-
17 kosoñkosō le he; ı ši mon beni eba Roma le
18 etaomi fitšofitšo ni enāmi. ı Nyontšo le ahā enā
mōbonale ye Nyontšo le hie, ye nakai gbī le
no! Ni babao bōni esōmomi ye Efeso hũ le, ole
pepēpe.

Yi 2. Agbene bo, mibi! ohe awa ye dromo ní yo
 2 Kristo Jesu mli leñ; ı ni nii ní onu ye mina ye
 odasefoi pī ahie le, no non otu owo gbomei- a-
 nokwafoi, mei ní yo hewale ní ameke-atšo mei-
 krokomei hū le, aden.

3 Bele bo le, miamo ohie ye amane mli, take
 4 Jesu Kristo tabilo kpakpa ko! ı Moko be ní
 wuo ta ní eke ehe lalaä niyeli sādši le amli,
 5 koni esa moni fāle ke-te ta leñ le hie. ı Ši kedši
 moko kedi hū le, afinle kōnimyeli-akekre le,
 6 ake dša ekedi mla na dā. ı No okwafonyo ní tšuo
 nii le, edša ake le tšutšu eeye šikpoñniibanii le
 7 eko. Yomo noni mike le! ı Edšake Nyontšo le
 abāo nii fē šišinamo.

8 Ohie ahī Jesu Kristo ní te ši ke-dše gbohī a-
 ten le, ní dše Dawid sešin le, no, ye misane-
 9 kpakpa le na, ı no mli hū ní mimiaä mihie ye,
 ye amane mli, ke-yaši kpāi amli tete, tamō nii-
 fōdši-aniitšulo le; ši kēle Nyonmo wiemo le, awoo
 10 no kpā. ı Ene hewo ni mihieo nibii fē mli ye
 mei ní ahalaame le ahewo, koni ame hū amenine
 aše walaheremo ní yo Kristo Jesu mli le, ke
 11 nano anumnyam no le. ı Anokwa wiemo ne:
 12 edšake ke woke-gbo le, woke-ana wala: ı ke
 wohie mli le, woke-aye mantše hū: ke wokpa
 13 ye ese le, le hū eekpa ye wose: ı ke wofee a-
 nokwafoi le, le le eehi ši anokwafo, enyēñ ekpa
 ye ledientše ese.

14 Neke nii ne okaiame, ni oye odase ye Nyon-
 tšo le hie otšōame, koni akawu wiemoi ahe ta,

ní ehī hāā nokonoko, ši ebutuō mei ní nuō le
 15 mon le. | Bō he modēn, koni oke ohe ní aka
 adamō Nyōnmo hīe, ake niitšulo ní hīe gboo,
 16 moni dšāā anōkwale wiemo le mli pepēpe. | Ši
 bulemō yakayakasanegbā leñ, otši ohe ke-dše;
 17 edšake babao ameate hīe ye musubō mli, | ni
 amewiemo le aye tamō hela fon ko ke-akpe:
 18 mei atēn ní Himeneo ke Fileto yō le, | mei ní
 tō ye anōkwale le he, ni amekeo ake šitē le
 eho ete momo, ni amebutuō meikomei ahemo ke
 yeli le.

19 Tšebele Nyōnmo šišitōte ní wa le mā ši šinn,
 ni eye neke nasoomo ne: „Nyontšo le le ledien-
 tše emei le,“ ke: „Hā ní mofēmo, ní tšio Kristo
 gbei le atā le, adše nii ní edšaa gbe le ahe!“ |
 20 Ši šia wulu ko mli le, dšee šikani ke dšeteinii
 keke yō dšei, ši mon tšonii ke šūnii hū, ni eko-
 21 mei le wōnii dši, ši ekomei hū be wō. | Agbene
 kedši moko tšu ehe ke-dše neke nii ne amlī le,
 etšō nō ní awoō, ní atšū ehe kroñn, ni ehī hā
 šiatše le dšogbā, ni asa ahā niitšumo kpakpa fē
 niitšumo kpakpa le.

22 Ši oblahian sedii le hū, dšo na foi: ši mon
 tiumō dšale, hemo ke yeli, suomō, hedšole ke
 mei ní tšeō Nyontšo le no ke-dše tšui ní mli
 23 tše leñ le. | Ši kwašia nwanedšei ní aňō-kasee
 noko le gu, edšake ole ake amefoō bēi keke: |
 24 ši Nyontšo le tšulo le, edšaa ake ebeo, ši mon
 emli adšo ahā mei fē, mo ní leō tšōmō, mo ní
 25 toō tšui ši hāā efon ye kpōfemo mli, | mo ní wieo
 mei ní kūo ena le ahie, ake aleenō Nyōnmo a-

26 hāame tšuintšakemo ní ameale anokwale, † ni amehie atšē ke-adše abonsam tšōne leñ, lo; ake ní ešaame, koni amefe esuomonanii le.

Yi. 3. Ši ene na ole, ake nagbē gbīi le anō le
 2 dšramo bei aba. † Edšake gbomei le atšōmo amedientše amehedoloi, šikahedoloi, fāloi, hewoloi, musuboloi, foloi anō toigboloi, trumui, mei ní
 3 hie be nyam, † mei ní nokonoko edoame, apamkūoloi, meiahewieloi, fuloi, hiedoloi, mei ní sumoo ekpakpa le, † segbetšōloi, yiwaloi, hefūloi, mei ní doo nii ke nōmo ahe fe Nyonmo he, †
 5 mei ní yo Nyonmo dšamo su, ši ehewale le se amekpaä ye le: ni neke gbomei ne ahe odše oya!

6 Edšake menemei amlī meikomei dše, mei ní dšuo ši boteo šiai ni amenōo yeibii ní etši ke amehe ešai, ni akonoi srotoi kplaāame, † ní kaseo dā ni amenyēñ ameba anokwale he niile he le, anom le. † Ši take boni Jane ke Jambre kū Mose na le, nakai noñ kē neke mei ne kūo anokwale le na; gbomei ní yitšon efite, mei ní hie esaa
 9 ye hemo ke yeli le gbefañ ni. † Ši ameyañ amehie tūtu ko: edšakē amekwašiafemo le adše kpo faññ ahā mei fē, take boni nomei anō le hū dše kpo le.

10 Ši bo le, onyie mitšōmo le ke tšosemo le ke yintō le ke hemo ke yeli le ke dfeñmo ní se
 11 tšeo le ke suomō le ke tšuišinme le, † ke yiwalei ke amanei ní mina ye Antiokia ke Ikonía ke Listra le ase, no yiwalei abo ní mihie mli, ni

12 fē mli Nyontšo le edšiemī ke-dše le. | Ši mei fē
hū ní tao, ake Nyonmo dšamo na ameahi ši
13 ye, ye Kristo Jesu mli le, aawaame yi. | Ši
gbomei fōdši ke ablatoloi ate amehie ke-ate efon
mli; lakaloi ní alakaame ni.

14 Ši bo le, hī ši ye nii ní okase ní oyo hewale
ye no le amlī, edšake ole mo na ní okase ye, |
15 ni akeši ogbekebiiaši ole nīmālei kronkroi le ke-
dše, ni amenyē amehā ole nā, ní hī hā wala-
heremo ke-tšō hemo ke yeli ni yo Kristo Jesu
16 mli len le. | Nīmāle fē nīmāle ní dše Nyonmo Mumō
len le, hī hā tšōmo hū, ke hiekāmo ke ehē-samo
17 ke tšosemo ní yo dšale mli le, | koni Nyonmo
gbomo le afe klalo, ni asale ato niitšumo kpa-
kpa fē niitšumo kpakpa pepēpe.

Yi 4. Nohewo le mi le miye odase mihāo ye Nyon-
mo ke Nyontšo Jesu Kristo ní baba ní ebakodšo
hiekāloi ke gbohī ye epuemo ke emantšeyeli le
2 na le hie: | Šiemō wiemo le, damo no, dekā ye
dšio, dekā be dšio, kā hie, wo gbeyē, bo koko
3 ye dfeimō ní se tšeo ke niitšōmo fē mli. | Edša-
ke be ko aba, beni amehien tšamo tšōmo le mli
doñ, ši moñ amedientše amekonoj le ana ame-
abua tšoloi ana amewo amedientše amehe ye,
4 edšake ametoiī mifēame; | ni anokwale le he
moñ ameatšōmo ametoiī ke-adše, ši adesāi ahe
5 ameakpale ke-ate. | Ši bo le, ohie akā ši ye nii
fē mli, mīamo ohie ye amanei amlī, tšu sane-
kpakpadšadšelo niitšumo le, kpe osōmo le na
kwrā!

6 Edšake mi le, āfiemi ši ākē momo, ni mife-
 7 nemo be le eše ši etā. † Plemo ní dši plemo fe-
 feo le, miple; damo foi le, midšo migbe na,
 8 mihie hemo ke yeli le mli mito: † noni efe le:
 dšale le aekre le kā ši ehāmi, noni Nyontšo le,
 ní dši dšale kodšolo le, ahāmi ye no gbī le no;
 ši dsee mikome keke, ši mei fē hū ní sumoo
 epuemo le.

9 Bo moden ní oba miñō oya mli. † Edšake
 10 Dema ešimi esumo nmeneme dše nen le, ni eyin
 ete Tesalonika; Kreske ete Galatia, Tito ete
 11 Dalmatia: † Luka keke kemi yo. Marko le, nōle
 ni okele aba, edšake ehī hāmi ye sōomo le he-
 12 wo. † Tibiko le, mitšule Efeso. † Kotoku le ní
 13 miši ye Troya ye Karpo nō le, oke-ba, ke wo-
 dši le hū, ši titri le koloi ahe n̄mā-wodši le. †
 14 Aleksandro, šikasōlo le, femi efoñ babao: Nyontšo
 15 le atole nādšian ye eniitšumoi le ana! † Moni bo
 hū osra le: edšake babao po ekū wowiemoi le
 ana.

16 Miklenklen hefāmo le mli le, mokomoko kemi
 damoo ši, ši amefē amešimi moñ: akabu ene
 17 atoame! † Ši Nyontšo le damo mimasei, ni ewomi
 hewale, koni atšō mino amā šiemo le no mi, ni
 dšenmādši le fē anu: ni adšiemī ye dšata le dañ. †
 18 Ni dšiemō hū Nyontšo le adšiemī ke-adše niifō-
 dšianii fē mli, ni eeherē miyi wala ke-ate enwei-
 mantšeyeli le mli: mo nō hū ní dši anumnyam
 le ke-ate nanoi ananoi le! Amen.

19 Mibi Priska ke Akwila ke Onesiforo we le. †
 20 Erasto hī Korinto; ši Trofimo le, mišile ye Mi-

- 21 leto ni ehe miye. | Bō modeñ ní oba dāni fēbe
 le aba. Eubulo ke Pude ke Lino ke Klaudia ke
 nyemimei le fē mibio.
- 22 Nyontšo Jesu Kristo ke omumo le ahī ši! Dro-
 mo kenye ahī ši! Amen.

(Wolo ni dši enyo ní aīmā amādše Timoteo
 ní dši Efeso asafo le klenklen nokwelo ní ato
 le, ake-dše Roma, beni ake Paulo damo Kaisare
 Nero hie noni dši ši enyo le.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

WOLO

NÍ ENMĀ EMĀDŠE TITO LE.

Yi 1. Paulo, Nyoŋmo tšūlo, ši Yesu Kristo bofo hū
ye Nyoŋmo halamomei ahemo ke yeli ke Nyoŋ-
2 mo dšamo na anokwale he niile le na, i ye nano-
wala no hiekāmo le no, no wala ní Nyoŋmo ní
3 malee le wo ši ehā, dāni abo dšen bei le, i ši
ledientše ebeyino le edšie ewiemo le ši etšō ye
šiemo, ní atu awo mideŋ ye Nyoŋmo, wowala-
4 herelo le, kitā na le, mli le: i ke-yahā Tito,
mibi kronŋ ye woyi enyo le fē wohemo ke yeli
na le: Dromo, mōbonale, hedšole, ní dše Nyoŋ-
mo, tše le, ke Nyontšo Jesu Kristo, wowala-
herelo le, nō!

5 Ene hewo mišio ye Kreta, koni oto nii ní efe
le gbedšiano pe, ni ofāmo onukpai oto ye maŋ
6 fē maŋ, take boni mi le mikeo mito le: i ke moko
ye ní naflomo ko be ehe, ni edši nā kome wu,
ní yo bii ní heo yeo ní awiee amehe, ake nyen-
7 nyentfiboloi lo toigboloi dšiamē le. i Edšake dša
ake nokwelo le he naflomo ko be, ake ní Nyoŋ-
mo we semo dšile hewo le; dšee kpatšōlo, dšee

mlifūlo, dsee dānulo, dsee mo yilo, dsee kpe-
 8 kpelo, ı ši moni gbofelo, moni sumoo ekpakpa,
 moni dfeñmo esa, dšalo, moni hie yo nyam, moni
 9 hie kã ši; ı ní hieo tšomo le na wiemo ní fi ši
 šinn le mli, koni enyē ewie etšō mei ye niitšomo
 ní tšaa mo le mli, ni mei ní kūo wiemo na le hū,
 ekā amehie.

10 Edšake mei pi ye, ní dši yakayakawieloi ke
 lakaloi, ní baa amehie ši amehāā moko, titri le
 11 mei ní dše ketiafō len le; ı mei ní edša ake atši
 amena; mei ní butuo siai mūdši fē, noni ame-
 tšōo nii ní edšaa, ye hiegbete senamo hewo le. ı
 12 Kemo ameteñ moko ní dši amedientše amegbalo
 le ke, ake: „Kretamei maleo dā: koloi fōdši ni,
 13 musui hedšōloin!“ ı Neke odase ne anokwan!
 Nobewo le kã amehie vevēve, koni amehie awa
 14 ye hemo ke yeli le mli, ı ni amekafe toi amehā
 Judafoi adesai le, ke gbomei ní kpaleo ke-dšeo
 anokwale le mli le akitaí le.

15 Nii fē he tše moni hā mei ní he tše le; ši mei
 ní woo mūdši le ke mei ní hee yee le, noko-
 noko be ní he tše hāame, ši mūdši moni ameyi-
 16 tšon ke ameheniile le fē ewo. ı Nyonmo amedša-
 dšeo ake amele, ši ameniitšumoi le ameke-kpaā
 ye ese, ni amedši gbomei ní ahio, ke toigboloi,
 mei ní esaa niitšumo kpakpa ko kwrā po.

Yi 2. Ši bo le, wiemo nii ní sa tšamo tšomo le: ı
 2 Himedši le, ake amehie akā ši, amesa wō, ame-
 dfeñmo asa, amehi dšogban ye hemo ke yeli le
 3 ke suomō le ke tšuišinme le gbefan. ı Yeimedši

hū nakai non, ake ameba amedšen boni sa meikronkroi le; amekawiewie mei ahe, amekatsōmo
 4 dā babao nyōdši, amele tšōmo fefeo le, ı koni
 ametšō oblayei le, ní amedfenmo asa, amedo amedientše amewumei ahe, amedo amebii ahe, ı
 5 amehie akā ši, amehie atše, ameba amewe yi dšogbā,
 amemli ahī, ameba amehie ši amehā amedientše
 amewumei le, koni akabo Nyoimo wiemo musu!

6 Oblahī le nakai non kē, wiemo otšōame, koni
 7 amedfenmo asa; ı ni nii fē gbefan le, nō bodientše
 ohe otoame niitšumoi kpakpai akadi; niitšōmo
 mli le otšō sane ní fitee, nii ní sa wō le, ı
 8 wiemo ní yo dšogbān, ní anyēn atā he sane le,
 koni mo ní kūo na le hie agbo, edšake ebe wohe
 nōša ko kemo.

9 Tšūdši le, ake ameba amehie ši amehā amedientše
 amenyontšomei le, amesa amehie ye nibii
 10 fē mli, amekabuabuaame, ı amekašra nii, ši mon
 ameke anokwayeli kpakpa fē atšōame, koni amewula
 Nyoimo, wōwalaherelo le, tšōmo le ye nibii fē mli.

11 Edšake puemo Nyoimo dromo ní ake-here mei
 12 ayi wala le epue ehā gbomei fē, ı ni etšoseowo,
 koni wokwa musubo ke dše neñ akonoi le, ni wobī
 ši ye dše neñ ye dfenmo kpakpa na, boni
 13 dša ni esa Nyoimo dšamo le, ı ni wokwe Nyoimo
 kpetenkple le ke wōwalaherelo Jesu Kristo anumnyam
 dšomo nohiekāmo ke puemo le gbe; ı
 14 moni enō ledientše ehe ehā ye wonādšian, koni
 ekpōwo ke-dše mlakwamo le fē mli, ni etšu wohe

15 efe ledientše emañ kroññ, ní hie doö ye niitsumoi ní hi le ahe. | Nii ne owie, ni otšōame, ni oke-kā amehie ke kitāwō fē: Moko akagbe ohe guo!

Yi 3. Kaimoame, ake ameba amehē ši amehā onukpai ke noyeliloi le, ameboame toi, amefe klalo amehā niitsumo kpakpa fē niitsumo kpakpa, |
2 amekabo moko musu, amekabē; ši moñ amefe kpō, ni ameke mlidšole atšō gbomei fē.

3 Edšake sa le wo hū wofe kwašiai, toigboloi, gbedūloi, mei ní sōmo akonoi ke nii ke nōmo srotai pi, ni woba wodšen ye niifōšianii ke hiekō mli, wofe ye tañ, ni wonyenyē wofe. |

4 Ši beni wōwalaherelo Nyoñmo le mlihile ke gbo-
5 meiahedole le pue le, | no le, dšee niitsumoi ní yo dšale mli ní kule wo wofe amlī, ši moñ ledientše emobonale na ehēre woyiwala ye, ake noni ekewo tšō ehēfomo hedšū ke Mumō kroñ-
6 kroñ ehēfemo mli le, | mo hū ní efose efie wōno babao ye Jesu Kristo, wōwalaherelo le, hewo, |
7 koni, boni abuwō bem ye le noñ edromō hewo le, wotšōmo wofasei hū ye nanowala nohiekāmo le na.

8 Anokwa wiemo ne: ni neke nii ne ano mi mitaoo ake omā, koni mei ní ehe Nyoñmo no eye le adšen no, ní amebo niitsumoi ní hi le ahe moden. Nakai nii le dši nii ní yo feo, ni ehī hā gbomei le. | Ši kwašia-ñwanedšē, ke wekumeiakontai, ke bēi ke mla he nōmoi le, tši ohe ke-dše mli, edšake ehī hā noko, ni efe yaka. |

10 Gbomo ko ní nyieo afã le, ke obole koko ši
 11 kome ke ši enyo le, kwale; † ake ní ole ake
 moko ní yo nakai le, egbale ni efeo eša, ní
 eke-abu ledientše ehe fo le.

12 Beni matsū Artema alo Tihiko ke-aba onō
 le, bo moden ní oba miñō ye Nikopoli: edšake
 13 dšemei mikpe mli, ake maye fēbe le ye. † Zena,
 mlatsōlo le, ke Apolo gbe owo ke modenbo, ní
 14 ameba, koni nokonoko akafeame. † Ši hã ní wo-
 dientše womei le hū akase niitšumoi ní hi le ahe
 modenbo, kedši efi lo ehia moko le, koni ame-
 15 kafe mei ní woo yibii le. † Mei le fē ní kemi yo
 le mibio: Wombi mei ní sumoowo ye hemo ke
 yeli mli le. Dromo le ke nyefē ahī ši! Amen.

(Anmã ayahã Tito ní dši Kreta asafo le klei-
 klei nokwelo ní ato le, ke-dše Nikopoli ní yo
 Makedonia le.)

BOFO KRONKRON PAULO LE

WOLO

NÍ ENMÃ EMÃDŞE FILEMON LE.

Yi 1. Paulo, Kristo Jesu gboklefonyo, ke nyemi Timoteo le ke-yahã Filemon, moni wosumoo, ní 2 dşi wonanyoniitsulo le, ı ke nyemiyo Apia, ke Arkipo, ní dşi wonanyotabilo le, ke owe asafu 3 le fẽ: ı Dromo ahãnye ke hedşole ní dşe wotşe Nyonmo le ke Nyontşo Jesu Kristo le nõ!

4 Mida mi-Nyonmo le ši dā ní mikaioo ye mi- 5 solemoi le amlı, ı ake ní minuo osuomoo le ke hemo ke yeli le ní onõ-tşoo Nyontşo Jesu le ke 6 meikronkroi le fẽ he le; ı boni afe ní ohemo ke yeli nanyobo le mli awa ye ekpakpa fẽ ekpakpa, ní yo nyemli le, niile le mli, ye Kristo Jesu 7 gbefan. ı Edşake woná mişe babao ke mişedşemo ye osuomoo le hewo, akeşi meikronkroi le amlı- 8 nii le ahe edşo ye ohewo, anyemi!

9 Hewo le, tşe Kristo mli miyo ekã babao ye, 10 ní mike-awoõ kitã ye noni sa le hewo, ı kële suomoo hewo le mikpao fai mon; boni miyo ne, mi numo Paulo le, ši agbene ní midşi Jesu Kristo gboklefonyo hũ le; ı mikpao fai ye mibi ní mifo ye mikpã le amlı, ní dşi Onesimo le, he- 11 wo, ı moni sa le mon ní ehĩ hãao noko, ši a-

gbene le mikeo fe ní ehio ehääwo dšogbañ, moni
 12 mikpale mitšu ne. | Ši bo le nôle, no dši, mi-
 13 dientše mimlinii le, | moni mi le misusuo ake
 kule mahã ekemi ahĩ ši, koni esõmõmi ehão ye
 14 sanekpakpa le kpãi le amlı, | ši misumoõ, ake
 madše oyinsusumo se mafe noko, koni oniikpa-
 kpai le akatsõ fimõ na, ši tsuidšürõ moñ na. |
 15 Edšake ene hewo ni ekole agbla nyemli fio ko,
 16 koni dã ní onale ekoñ, | dšee ake tsũlo ko doññ,
 ši moni fe tsũlo moñ, moni dši suomonyemi le,
 ní dši minõ titri, ši ahũ ní bo onõn ye helo ke
 17 Nyontšo le gbefañ fẽ! | Hewo le agbene, ke obu-
 18 mi nanyo le, nôle tamõ midientše. | Ši kedši efeo
 noko ní edšaa gbe, alo ehieõo eko le, no le mi
 19 obu akonta ohã. | Mi, Paulo, minmã ke midientše
 minine: mi, mato nãdšian! koni mikakeo ake
 20 bodientše oyi nyõmo le tete ohieõmi! | Hẽ, anyemi!
 mi le, hã mana ose ye Nyontšo le mli! Hã mi-
 21 mlinii ahe adšo ye Nyontšo le mli! | Ake noni
 mihie ekã otoibõ le no hewo le minmãõ, edšake
 mile, ake oofe fe boni mikeo le tete!
 22 Ši asañ samõ gbotohe hũ ohãmi; edšake mihie
 kã no, ake atšõ nyesolemoı le ano ní akemi a-
 23 kēnye. | Epafra, moni dši minanyonom ye Kristo
 24 Jesu mli le, mibio, | ke Marko hũ ke Aristarko
 ke Dema ke Luka, mei ní dši minanemei niitsu-
 25 loı le. | Wo-Nyontšo Jesu Kristo dromõ le ke
 omumõ le ahĩ ši! Amen.

(Aimã ayahã Filemon ke-dše Roma ye ewenu Onesimo deñ.)

WOLO

NÍ ANMĀ AMĀDŠE HEBRIMEI LE.

- Yi 1.** Hei srotoi ke gbei srotoi abo mli le Nyõmo
 2 wie etšõ tšemei le sa ye gbaloi le ana, i ši neke
 gbiĩ ne anagbē no le ekewo wie ye ebi na,
 moni etole nibii fē no wofase, mo no hū ní etšõ
 3 efe dšen bei le; i mo hū ní dši enumnyam le
 kpemo ke esu le heno le, ni eke ledientše ehe-
 wale wiemo le hieo nibii fē le, eke ledientše
 ehe fe wofe ešai le hetsumo le, ni eho eyata ši
 ye dale wulu ninedšürõ le no ye ñweiniian, i
 4 ni babao ní eye gbei, ní fe ñweibofoi anõ le,
 wofase le, babao hū ní efeame ahū dši no.
 5 Edšake bofoi aten namo ní eke pen ake: „Mibi
 dšio: mi le, ñmene non mifoo?“ ni asan: „Mi le,
 matsõ tše mahāle, ni le hū eetšõ bi eehāmi“ le? i
 6 Ši beni esa eke kromobi le babote dše ne mli
 7 le, eke: „Ni Nyõmo bofoi fē adšale.“ i Ni bofoi
 le mon le, eke ye amehewo, ake: „Moni nõo
 ebofoi le efeo mumoi, ni esooloi le hū enõ-fco
 8 lalileii le;“ i ši bi le, ekele ake: „Omantšesei le,
 Nyõmo! amā ši ke-ate nano nano le: ni tšo ní

9 dša dši omantšeyeli tšo le: ı osumo dšale ni onye
mlakwamo: hewo le, Nyoñmo! o-Nyoñmo le ke
10 mliflimo mü le efoo fe onanemei le.“ ı Ni „Bo,
Nyontšo! tšutšu klenkleñ le odše šikpoñ le šiši,
11 ni oninenaniitšumoi dši ñweii le; ı ame le, ame-
aladše, ši bo le, ohio ši dā, ni amefē ameasu
12 tamō atade, ı ni tamō bo po ookotaame, ni a-
meatšake; ši bo le, bo dši nakai noñ, ni ofi le
etañ!“

13 Ši bofoi le atēñ namo po, ní eke peñ ake:
„Ta mininedšürō no ke-yaši beyino ní mañō ohe-
14 nyeloï le mafe onādši ašišimaño?“ ı Aso amefē,
dšee mumoi sōoloi dšiamē ní sōomo hewo atšu-
ame ye mei ní baye walaheremo le no le ahewo?

Yi 2. Nohewo le edša moñ, ake woba toi wohā nii
2 ní wonu le āhū, koni wokaho he. ı Edšake ke
wiemo ní awie ye bofoi le ana le efi ši šinñ, ni
awo notōmo fē notōmo ke toigbele fē toigbele
3 le he nyōmo, boni dša le: ı te wo le wobafe
teñ wodšo foi, kedši neke walaheremo kpeteñ-
kple ne he edoowo le? No po ní tšutšu le Nyon-
tšo le ewie etšō, ni mei ní nu le amemā no mi
4 amehāwo, ı ni Nyoñmo dientše hū ke okadii ke
nakpenii ke hewalenii srotai ke Mumō kronkron
hāmo le ke nomei ye odase eši no, ye ledientše
esuomo le na le!

5 Edšake dšee ñweibofoi ašiši eke dšēñ ní baba
6 le, ní wowieo he le, to. ı Ši moko ye odase
faññ ye heko ake: „Meni dši gbomo adesā, ní
7 okaile? Alo gbomo bi hū, ní osrale po? ı Ohā

efe fio keke ní eše bofoi: Anumnyam ke wō
 onō-file akekre, ni onōle oto onidšiana niitsu-
 8 moi le anō: „Nibii fē kwa onō-to enādšiaši“ le.
 Edšake, ke eke nibii fē to enādši aši le, noko-
 noko efele ní anako anō-to ešiši le: ši agbene
 le, wōnako wōna, ake āke nibii fē eto ešiši le, ı
 9 ši mo ní „ahā efe fio keke ní eše bofoi“ le, wōna
 ake Jesu ni, moni gbele amane le hewo ní afile
 anumnyam ke wō akekre le, beni afe ní Nyon-
 mo dromo hewo ní esa ena gbele ehā mofēmo
 10 le. ı Edšake esale, mo hewo ní nii fia yo ke mo
 no ní atšō ní nii fia yo le, moni nōo bii babao
 ewaä anumnyam mli le, ake ehā amewalaheremo
 tatsenukpa le atšō amanehülūi amlī ahī ke-wula
 11 ši. ı Edšakeši moni tšuo mei ahe le ke mei ní
 atšuo amehe le fē dše mokome mli, no sane he-
 wo ní ehie gboo, ake etšame nyemimeī le, ı
 12 ní eke: „Madšadše ogbei le matšō minyemimeī
 13 le; asafo ten hū mala mahāo ye!“ ı Ni asaň:
 „Mañō mihie mafō eno!“ Ni asaň: „Nami, mi
 14 ke bii ní Nyonmo enō-hāmi le!“ ı Agbene ake
 noni bii le ena lá ke helo eko le hewo le, le
 hū enō nii ne non mli eko, tamōame, koni gbe
 le no etšō efo mo ní yo gbele hewale le, ni dši
 15 abonsam le, se, ı ni ekpō nomei ní ke gbele
 gbeyešemō feo nyōdši ye amewala be fē mli le.
 16 Edšake leleň, dšee bofoi ehereo, ši mon Abra-
 17 ham seši ehereo; ı hewo le edša ake nibii fē
 gbefañ le etamo enyemimeī le, koni etšō mōbo-
 nalo ke anokwa osofonukpa ye nii ní yo Nyon-
 mo hie le agbefañ, koni ekpātā maň le ahe ešai

18 le. † Edšake noni ena amanehūlū ni aka ledient-
tše le hewo le, enyēo mei ní akaame le ebuää.

Yi 3. Ene hewo le, anyemimei kronkroī ní ena
ñwei tšemo le eko! nyeyoa wodšadšemo le bofo
2 ke osofonukpa Kristo Jesu le; † moni feo an-
kwafo chää mo ní ewole le, tamō Mose hū, ye
3 ewe le fē. † Edšake le le, babao ní moni esa šia
ko eto le wō fa fe šia le nō le, babao ní abule
4 moni sa hienyam fe Mose le dši no. † Edšake
šia fē šia le, moko esa eto, ši moni sa nii fia
5 eto le dši Nyonmo. † Ni Mose le mon, efe an-
kwafo ye ešia mū le fē mli, ake sōolo, koni
6 eye odase ye nibii ní aawie le ahe; † ši Kristo
le, ake bi, ye ledientše ešia le no: no šia ní
wo wodši, ke edši nakai, ake wohie nohiekāmo
ekā ke fā le mli kpiññ ke-ate nagbe le.

7 Hewo le, take boni Mumō kronkron le ke le,
8 „ñmene, kedši nyenu egbe le, † nyekawadšea
nyetšuii amli, take boni afe ye mlidšomo le mli,
9 ye natšōgbi le no, ye nã le no le, † heni nye-
tšemei le tšō mina, amekami, ni amena minii-
10 tšumoi le ye, afi nyonmai edse soññ le. † Hewo
le mihe tšē nakai yino le, ni mike: Dā ameke
ametšui le dūo gbe. Ši ame le, amelee migbei
11 le: † koni mikā kitā ye mimlifū len ake: Ke
12 amebote mihedšomo le mli, fi!“ † Nyekwea ní
abia, anyemimei! koni nyeten moko mli akahī
tšui foñ, ní hee yee le, ni ekpale ke-dše Nyon-
13 mo, hiekālo le, he, † ši mon nyewiea nyetšōtšōa
nyehē gbi fē gbi ní atšeo ñmene le, koni ake

14 eša šišiumo le akawadše nyeten moko. | Edšake
 Kristo hefataloi wotšomo, ke edši nakai, ake
 wohie wošidāmo šišidše le mli kpiññ ke-yašⁱ
 15 nagbē le. | Beni akē ake: „Nmene, kedši nyenu
 egbe le, nyekawadšea nyetšuii amlī, take boni
 16 afe ye mlidšomo le mli“ le, | bele mei ní nu le
 aten namei amlī dšo mo, ake dša mei fē ní ke
 17 Mose dše Mizraim le? | Ši namei ehe tšē afi
 nyoñmai edfe soññ le? Dšee mei ní fe eša, ni
 18 amegbohi le nyōnyōi ye nā le no le? | Ši namei
 ano ní ekā kitā efō, ake ameboten ehedšomo le
 19 mli le, ake dša mei ní toi gbo le keke? | Ni
 wona, ake amenyēñ mli amebote ye noni ame-
 hee ameyee hewo le.

Yi 4. Nohewo le nyehāa wošea gbeye, ake aleenō,
 noni aši šiwō ko, ake aabote ehedšomo le mli le
 2 ne, efe ake nyeten moko ekpe se. | Edšake adša-
 dše sanekpakpa le atšowo hū, take boni adšadše
 atšō nomei hū le; ši kēle wiemo ní nomei nu le
 ehii nokonoko hāāame, akeši eke hemo ke yeli
 3 futuu ye mei ní nuo le mli. | Edšake botemo
 woboteo hedšomo mli ake ní wohe woye le hewo,
 take boni eke: „Koni mikā kitā ye mimlifū le
 mli ake: Ke amebote mihedšomo le mli, fi!“
 tše hū agbe niitšumoi le ana ke-dše dšenšišidše
 4 le. | Edšake boni ewie ye heko ye gbī ní dši
 gbī kpawo le hewo le ne: „Ni Nyoñmo dšo ehe
 ye gbī ní dši gbī kpawo le no ke-dše eniitšumoi
 5 le fē mli;“ | ni bie ne esa eke: „Ke amebote
 6 mihedšomo le mli, fi!“ | Agbene, ake noni efe,

ake meikomei abote mli, ni mei ní tšutsu ní
 adšadše sanekpakpa le atšō le botee mli ye noni
 7 amehēe ameyee hewo le, ı esa eto gbī ko, „ñme-
 ne,“ boni eke ye Dawid na, ye be babao ne
 se, take boni ake sa le, „ñmene, kedši nyenu
 8 egbe le, nyekawadšea nyetšuii aml!“ ı Edšake
 nomei le, Jošua hāame hedšomō dšikule, ewiee
 ye gbī kroko hewo ye nii ne ase.

9 Bele efe sabatohedšomō hā Nyoñmo mañ le
 10 kē. ı Edšake moni bote ehedšomō mli le, ledien-
 tše hū edšo ehe ke-dše eniitšumoi le aml, take
 boni Nyoñmo dšo ehe ke-dše enō le mli le.

11 Nohewo le nyehāa woboa moden, koni wobote
 no hedšomō le mli, ní no toigbele he okadi le
 12 noñ le, moko akagbe mli. ı Edšake Nyoñmo wie-
 mo hie kā, ni emli wa, ni ena ba fe klante ke
 ena nta fē, ní egbuo eboteo mli ke-yaši beyino
 ní egbla susuma ke mumo le mli, ke taloi ke
 wuiañfoi le aml, ni edši tšuiiañ susumoi ke dfeñmoi
 13 le akodšolo: ı ni atee bonō ko ye ehie, ši nibii
 fē he kā, ni agble na ye ehieñmeiiañ, no noñ
 ní woke-yo sane le.

14 Agbene, ake noni woye osofonukpa kpeten-
 kple, ní efoñ ke-tšō nweiiiañ, Jesu, Nyoñmo bi
 le ne, nyehāa womōa dšadšemo le mli ní awa! ı

15 Edšake wobe osofonukpa ko ní nyēñ ana wo-
 gbedemoi le ahāwo, ši moko ní akale ye nibii
 fē gbefāñ tamowo, ní kēle eša ko eša ko be
 16 ehe le, woyo ne. ı Hewo le nyehāa woke ekā
 atšia abeñkea dromo sei le, koni wonine aše

mōbōnale nō, ni wōná dromo ke-hā be ní yeli
ke buamo ehíawo le.

- Yi 5.** Edšake osofonukpa fē osofonukpa ní afā ye
gbomei amlí le, gbomei non awole ahā, ye ni-
bii ní yo Nyōnmo hie le agbefań, koni eke nii-
2 kēnii ke afolei aba abahā, ye ešai ahewo, ı moni
nyēo enaä ehāä mei ní lee nii ke mei ní edū
gbe le, gbīiabo ní ledientše hū le, gbedemo ebole
3 ehe ke-kpe le. ı Ni ene hewo le edša, ake boni
efe ye mań le hewo le, nakai non efe ye le-
dientše ehewo hū, ní ešā afole ye ešai ahewo.
4 Ni dsee ledientše ehe ni moko nōo wō le ehāä,
ši mon mo ní Nyōnmo tšele, take Aaron hū le. ı
5 Nakai non Kristo hū, dsee ledientše ehie nyam
ewo, ake ní eye osofonukpa le, ši mon, moni
kele ake: „Mibi dšio, mi le, ımene mifoo“ le
6 wole. ı Take bo non ní eke ye hekroko hū le
ake: „Bo dši osofo ke-yašio nano ye Melkizedek
7 gbedšiano le na!“ ı Mo hū ní ehelo gbīi le amlí
enō faikpamoı ke hešibabimoı, ni eke blomo ní
na wa ke yafonui bo afole ehā mo ní yo hewale
ake eke-ahere eyiwala ke-adše gbele mli, ni abo-
8 le toi hū, edšake ebu Nyōnmo; ı ni tše Nyōnmo
bi dšile, kēle ekase toibō le ye amanehülūi ní
9 ena le amlí, ı ni noni ehī ke-wula ši le, etšō
nang walaheremo šiši ehā mei fē ní boole toi le, ı
10 edšake Nyōnmo wole osofonukpa ye Melkizedek
gbedšiano le na.
11 Mo hewo ní woyo wiemo babao ni wōke, ní
ešišitšōmo hū wa, akeši nyetoii le etši tšō; ı

12 edšake noni edša ake nyetšōmo tšōloi moñ, ye
 be le na le, ehianye ekoñ, ake atšōnye nii ní
 dši Nyōnmo wiemoi ašišidšē kleñkleñnii le, ni
 nyetšōmo mei ní fufo hiaame, ni dšee ñmā ní
 13 wa le. | Edšake mofēmo ní yeo fufo le, esako
 14 dšale wiemo le; edšake fufoo dšile. | Ši mei ní
 hī ke-wula ši anō dši ñmā ní wa le, mei ní ke
 hehomo le esa amehenumonii le ehā ekpakpa ke
 efoñ mlikpamo le.

Yi 6. Nohewo le nyehāa wošia Kristo šišidšē wiemo
 le, ni woho ke-ya hile ke šiwulamo mli; ni wo-
 kato šiši ekoñ ke niitšumoī gbohī ahe tšuitsakemo
 2 ke Nyōnmo no hemo ke yeli, | baptisimoī ahe
 tšōmo ke nidši ke nofiemo, ke gbohī ašitē ke
 3 nano kodšomo he wiemo le. | Ni ene woofe, ke-
 dši Nyōnmo hāwo hegbe le!

4 Edšake anyēñ mei ní la etšo ameno šikome,
 ni amesa amena ñwei nōkēñō le, ni amená Mumō
 5 kronkron eko, | ni amesa Nyōnmo wiemo kpa-
 6 kpa ke dšēñ ní baba leñ hewalei ana, | ni ame-
 gbe ši le, atšake afe ehē ekoñ ahā tšuitsakemo,
 ake ní ameseñ Nyōnmo bi le ekoñ amehā ame-
 he, ni amebōle ahora ye fanñ hewo le.

7 Edšake šikpoñ ní nuo Nyōnmo nemo ní baä
 eno kpitiokpitio, ni ebaä nibii ní hī hā mei ní
 8 hūo no hū le, enää Nyōnmo dšomo eko; | ši ke
 ewo ñmeii ke anleñle le, abuo yaka, ni ebeñke
 lōmo, ni enagbē le dši šā.

9 Ši wohie kā nyeno, wosuomomei! ake nye-
 sādši ehi fē no, ní efata walaheremo he; tšē hū

10 nakai woñwie le. | Edšake Nyoñmo dšee moko
 ní edšaa, ní ehie akpa nyeniitšumo le, ke nye-
 suomō ní nyeke-sumō egbei le he modēñbo le
 no, ake ní nyesōmō meikronkroi le, ni nyesō-
 11 mooame lolo le. | Ši wotaoō ake nyeten mofēmo
 atšō neke modēñbo ne noñ, koni amā noñiekāmo
 12 le no mi ke-yaši nagbē le, | koni nyekatsōmō ani-
 haofeloj, ši moñ nyefe mei ní tšōo hemō ke yeli
 ke dfeñmō ní se tšeo le no ameyeo šiwōi le ano
 13 le akaseloi. | Edšake beni Nyoñmo ke šiwō hā
 Abraham le, ake ní ebe moko ní fe ledientše
 14 ní ekāle kitā le, ekā ledientše ehe kitā, | eke:
 „Leleñ, dšomō madšoo ni fā hū mahā oseši afa!“ |
 15 Ni nakai, noni ehā edfeñmō se tše le, enine še
 16 šiwō le no. | Edšake gbomei moñ le, mo ní fe-
 ame le he kitā amekāä, ni nakū fē nakū nagbē
 dši kitākāmo ní amāä no aduatšo ahāäame le. |
 17 Nō hewo ní Nyoñmo, noni esumoō ake eke eyi-
 tšonñā le atšō mei ní aye šiwō le no, ake atša-
 18 kee kwrā le, eke kitā mā teñ; | koni wotšō sā-
 dši enyo ní tšakee le no, nii amlí ní Nyoñmo
 nyēñ emale ye le, woná mišedšemo ní wa, ní
 wo ní woba abo le, woke-mō noñiekāmo ní kā
 19 wohie le mli; | noni wohieo tamō wosusuma seke
 ní yo šinñ ni ewa, ni ebote mli ke-te muho le
 20 se, | heni hietšōlo bote hāwo le, moni dši Jesu,
 ní tšō Melkizedek gbedšiano le na osofonukpa
 ke-ate nano le!

Yi 7. Edšake neke Melkizedek ne, ní dši Salem
 mañtše, Nyoñmo, Ofe le, osofo, ní ke Abraham

- yakpe, beni ekū ese ke-dše mañtšemei le ata-
 2 gbē leñ, ni edšole; ı mo hū ní Abraham hāle nii
 fē mlidšā nyoñma le, moni tšutsu, ke atšō egbei
 šiši le, dši dšale mañtše, ši no se le Salem mañ-
 3 tše hū, ní dši hedšole mañtše le, ı moni be tše,
 ebe nye, ebe wekuakonta, ebe gbīi ašišidšē lo
 wala nagbē tete, ši anōle ato Nyonmo bi le he
 le, ehio ši osofo dāne.
 4 Ši bele nyekwea, boboni mone da, ní Abraham
 tete nō nii ní hī fe fē le amlidšā ní dši nyoñma
 5 le ehāle le, le blematše le! ı Ni ye mli ake Lewi
 bii le aten mei ní ena osofoyeli hū ye kitā ko,
 ake amehe mlidšā ní dši nyoñma le ye mañ le
 deñ, ye mla le na, no dši ye amenyemimei le
 adeñ, tše ame hū amedše Abraham he le mli; ı
 6 ši mo ní be wekuakontabu ye ameten ne, ehe
 mlidšā nyoñma le ye Abraham deñ tete, ni moni
 7 yo šiwō le po edšo! ı Ši naku ko be kwra, ake
 8 nō bibio le, noni da ní ehī fe no le dšoo. ı Ni
 asañ bie ne mon, gbomei ní gboio le heo mli-
 dšai ní dši nyoñma le, ši dšemei le, moko ní
 9 aye ehe odase ake ehie kää le, heo. ı Ni, ke
 make nakai le, Abraham mli le, ahe mlidšai
 10 nyoñma ye Lewi ní heo no le hū deñ: ı edšake
 eye etše he leñ lolo, beni Melkizedek kele ba-
 kpe le.
 11 Agbene hile ke šiwulamo tšō Lewi osofoyeli
 le no ke-ba (edšake eyino awo mañ le mla ye)
 dšikule, meba ehia lolo, ake Melkizedek gbe-
 dšiano le na osofo kroko ate ši, ni awoole ye
 12 Aaron gbedšiano leñ? ı Edšake ke atšake osofo-

- 13 yeli le, bele ehia ake atšake mla hū. | Edšake
mo he ní eke nii ne ye le, edši akutšo krokon
nyo, no mli ní moko fatako afolešálate le he
14 peñ le; | edšake eye faññ sa le, ake Juda mli
ní wo-Nyontšo le ete ši ke-dše, no akutšo le ní
Mose ewiee noko ye osofoyeli hewo ehāale; |
15 ni babao fe no tete eye faññ, ke tamō Melkize-
16 dek ni osofo kroko te ši, | moni awoole ye helo
kitā mla na, ši mon, wala ní fitee hewale na
17 le. | Edšake eyeo odase ake: „Bo dši osofo ke-
yašio nano ye Melkizedek gbedšiano le na!“
18 Edšake aše kitā ní tšō hie le afō mon, ake
19 ní egbede, ní ehii hāā mei le, | edšake mla le
enyēñ noko na egbe, ní ehī ke-wula ši, ši ake
nohiekāmo ní hī fe no, ní woke-abeñke Nyon-
20 mo le, ba dšeñ. | Ni babao ní ašii kitākāmo le:
edšake nomei le, aši kitākāmo awoame osofoi
21 le mon, | ši mone le, kitākāmo ake-wole, ye
moni kele ake: „Nyontšo le kā kitā ni efañ
ehe, ake: Bo dši osofo ke-yašio nano ye Melki-
22 zedek gbedšiano le na“ le hewo le: | babao ní
kpāñmo ní Jesu damo mli le ehī fe no dši no.
23 Ni ame le, ameyi pī mon ametšōmo osofoi le,
24 ake ní gbele tši amēšihile gbe le: | Ši mone le,
ake noni ehio ši ke-yašio nano hewo le, eye
25 osofoyeli le ní hoñ eyañ. | Nohewo hū le enyēo
mei ní tšōo eno ke-baä Nyonmo nō le ayiwala
ehereo kwrā, ake-ši dāne ehio ši, koni edamo
mli ehāame.
- 26 | Edšake osofonukpa ní sawo ne, moni hie yo
nyam, ní efoñ be ehe, ní ehe be kpa ko, ní

27 etše ehe ke-dše ešafeloī le atēn, ní awo eno ní
 ekwo fe nweii le; † moni ehianle dā, tamō no
 osofonukpai le, ake ledientše ehe ešai ahewo
 tšutšu ní ešāā afole ye, ni no se le ye mañ le
 28 nii ahewo; edšake ene efe šikome, beni enō le-
 dientše ehe ešā afole le. † Edšake mla le, gbomei
 enō-wo osofonukpai, ní dši mei ní feo gbedē le,
 ši kitā ní akā ye mla le se wiemo le ewo bi ní
 hī ke-wula ši ke-yašio nano le.

Yi 8. Ši nii ní wowieo le yitšone: Neke osofonu-
 kpa ne woyo, moni ta ši ye dale mañšesei le
 2 ninedšūrō no, ye nweii, † nii kronkroī anokwelo,
 ke anokwa bū le ní Nyontšo le ši, ni dšee gbo-
 3 mo ko le, nō. † Edšake osofonukpa fē osofonukpa
 le, niikēnii ke afolei abā ke hāmo le hewo ni
 awole ato, nohewo le ehia ake monē hū ná noko
 4 ní eke-hā le. † Bele šikpoñ le no mon eyo dšiku-
 le, dšee osofo dšile tete, gbiiabo ní osofoi ní
 mla le na le amēke niikēnii le yahāā le ye; †
 5 mei ní nweinii aheno ke susuma keke ni ame-
 sōmo, take boni awie atšō Mose, beni eyagbe
 bū le na le, edšake eke: „Kwemo ní ahī, koni
 ofe nibii fē ye heno ní atšōo ye goñ le no le
 6 na!“ † Ši agbene le, enine eše nokwemo ní hī fe
 no le no, babao ní kpānmo ní edamo mli le hī
 fe hū le, noni akpān ato šiwōi ní hī fe le ano le.
 7 Edšake no tšutšunō le he be famo ko dšikule,
 8 atao nō ní dši enyo le gbehe. † Edšake efaame
 eke:

- „Na, gbii miba, Nyontšo le ke,
 Ní makpān kpānmo hē ye Israel we le ke
 Juda we le no,
- 9 Dsee kpānmo, ní mike ametšemei le kpān
 Gbī no ní mimō amenine mli
 Ní mikeame adše Mizraim šikpoñ le no le, na;
 Ake ní ame le amehii mikpānmo le mli,
 Ni mi hū midfeen ameno hewo le:
 Nyontšo le ke:
- 10 Ši ene dši kpānmo le,
 ní mike Israel we le akpān
 Ye nakai gbii le ase le, Nyontšo le ke:
 Mike mimlai awo amedfeñmo le mli,
 Ni ametšuii ano ni mañmā ye,
 Ni matšo Nyonmo mahāame,
 Ni ame hū ameatsō mañ ameahāmi.
- 11 Ni ameten moko akatsō enanyo alo enyemi
 doññ, ake: Le Nyontšo le,
 Edšakeši amefē amealemi,
 Ke-dše mo bibio no ke-yaši mo wulu no! —
- 12 Edšake mana amenotōmoi le amobo,
 Ni amehe ešai le hū mikaiñ doññ!“
- 13 Noni eke ake „ehē“ ne, efe kleñkleñnō le
 emomo. Ši emomo ke noni egbo le, efe fio ní
 eladše.

Yi 9. Agbene kleñkleñnō le hū ye dšamo he dšale-
 2 nii ke he kronkron, ní dši dše neñ nō le. | Edša-
 ke asa bū ko ato, kleñkleñnō le, heni kanetšo
 le ke okplō le ke tšōmo aboloji le yo le; atšeo
 3 no ake hekronkron le. | Ši muho ní dši enyo le

- se asa bū ní atšeo hekronkron fe fē le ato ye; |
 4 noni yo šika tšofā-ke-ńmanō ke kpānmo adeka
 ní ake šika ha he kwrā le, nō mli ní šika kpulu
 ke mana le ke Aaron tšo ní gba afofro le ke
 5 kpānmo tei tetrei le yo le; | ši eno le, anumnyam
 kerubim ní amehaä kpātāmonō le no le yo; nii ní
 agbene wonyēn wowie amehe ekomekome le. |
 6 Ši beni asa neke nibii ne nakai le, osofoi le
 yaä klenklen bū le mli dāne, ameyatšuo Nyon-
 7 mo dšamo nii le moñ; | ši bū ní dši enyo le,
 osofonukpa le keke yaä mli šikome dā afi le,
 ni ešii lá eyaa, noni eke-yahāä ye ledientše ke
 8 mañ le tōmoj ní amelee le ahewo: | noni Mumo
 kronkron le ke-tšoo ene faññ, ake anako adšie
 nii kronkroi le anōgbe le, gbiiabo ní klenklen
 9 bū le náä šidamogbe lolo le, | noni dši abe ní
 abu ato bene be le he, nō na ní abaä abahāä
 niikēnii ke afolei, ní nyēn heniile na amegbe
 10 mo ní dšaa le na, ní ehī ke-wula ši, ye, | ye
 niyenii ke nii ní anuo ke baptisimoj srotoi ní
 dši helo dšalenii ní anme no ato dšadšemo yino
 le amlī keke le.
 11 Ši Kristo le, noni eba ebaye niikpakpai ní
 baba le asofonukpa le, etšō bū ní eda ni ehī ke-
 wula ši fe no, ní dšee nidši anō-fe le, no dši,
 12 ake dšee dše neñ bonii amlī edše le mli, | ní
 asañ hū, dšee tokpakpoi lo tšinabii alá, ši moñ
 ledientše elá le eke-bote hei kronkroi le amlī
 13 šikome nyoñlo, ená nano kpōmo le. | Edšake ke
 tšinai ke tokpakpoi alá, ke tšinayo lamlu ní
 agbeo afāä le, hāä mei ní ebule amehe le afe

- 14 kronkron ní amehe atše ye helo gbefañ le: ı enyie
 non ní Kristo, moni tšō nano mumo no ni enō
 che ní be kpa ko ehā Nyonmo le, lá le atšu
 woheniile le he ke-dše niitšumoi gbohī amlī, koni
 wosōmo Nyonmo ní hie kā le?
- 15 Ni ene non hewo ni kpānmō hē mlidamolo
 dšile, boni afe ní, noni agbe moko anō-kpātā
 klenklen kpānmō le no tōmōi le, mei ní atšeamē
 16 le aná nano wofaseni le ašiwō le. ı Edšake heni
 sisamlakpānmō le yo le, ehia ake moni ewo le
 17 agbo dā, ı edšake sisamlakpānmō le, gbohī anō
 emli waä ye, ake ni emli be hewale pen, beni
 18 mo ní wo le hie kā lolo le. ı Hewo ni klenklen-
 19 nō le hū, ašii lá awoo le. ı Edšake beni Mose
 ewie kitā fē kitā ye mla le na etšō mañ mū le
 fē le, enō tšinabii ke tokpakpoi le alá le, ke
 nu, ke togwantenhetšoi tšuru, ke hisopo, ní eke-
 20 fā wolo le dientše ke mañ mū le fē no, ı eke:
 „Na, kpānmō le, ní Nyonmo wonye he kitā le,
 21 lá le ne!“ ı Ši bū le hū, ke dšamo he nii le fē,
 22 eke lá le fā no nakai non. ı Ni fe fio ní lá anō-
 tšuo nii fē he ye mla le na; ni afiee lá ši anō-faa.
- 23 Bele ehia ake nii ní dši nweiiannii le ahenoi
 ne mon, ake nii ne tšuo he; ši nomei dientše
 ní dši nweiiannii le, ake afolei ní hi fe nomei
 24 le tšuo he. ı Edšake dšee nii kronkroi ní ake
 nidši efe, ní dši anokwa nii ahe okadii keke le,
 amlī ni Kristo bote; ši mon ebote nwei dientše
 le, koni agbene eyapue ye Nyonmo hie ehāwo. ı
- 25 Ašan hū koni dšee kpitiokpitio enō ehe ehā, take
 boni osofonukpa yaboteo hei kronkroi le dā afi

26 ke lá kroko le; i edšake kedši nakai le, dša ake
 kpitiokpitio hū ena amanehūlū ke-dše dšeñ šiši-
 dšē kule; ši agbene le, šikome keke adšiele fanñ
 ye dšeñbei anagbē len, koni eke ledientše ehe
 27 afole le akpa eša le. i Ni gbiiabo ní ekā ši ehā
 gbomei ake šikome amegboio, ši no se le ako-
 28 dšoame le; i nakai non Kristo hū, noni šikome
 anōle ahā, koni anō mei pī ahe ešai le ke-ya
 le, noni dši ši enyo le eeši eša ebapue eehā mei
 ní kweole gbe le ayiwalaheremo.

Yi 10. Edšake noni nii kpakpai ní baba le asusu-
 ma keke ní mla le yo, ni dsee sādši le asubañ
 dientše le, eke dā afi no afolei le non, ní ameke-
 baä ni amefōō le, nyēñ egbe mei ní babenkeo
 2 le ana, ní amehi ke-wula ši, gbikogbiko; i akeši
 no le, dsee fōmo afolei le abā ke hāmo le efō
 dšikule, gbiiabo ní mei ní dšaä le, kedši šikome
 ni atšu amehe kule, amebe amehe ešai aheniile
 3 kwrā donñ? i Ši mon afolei le, kaimo anō-kaio
 4 ešai dā afi. i Edšake anyēñ ake tšinai ke tokpa-
 kpoi alá adšie ešai.

5 Nohewo le beni ebaä dše neñ le, eke:

„Afole ke nii ní ake-bahāä le osumoō,

Ši gbomotšo osa ohāmi:

6 Afolei mūdši ke eša he nii ohie esoō:

7 No le mike: Na, miba,

Wolo yitšo le mli ni anmā ye mihe ye,

Ní mabafe, bo Nyonmo! osuomonanii le!“

8 Beni eke tšutšu le ake: „Afole ke nii ní ake-
 bahāä le ke afolei mūdši ke eša he nii le osu-

- moo, ni ohie esoo“ hũ, nii ní mla le na ni ake-
 9 bahãä le, i keke le eke: „Na, miba ní mabafe,
 bo Nyonmo, osuomonanii le,“ eke tšutsunõ le fõ
 10 ši, koni eke noni dši enyo le ba dšen; i no suo-
 mo le mli hũ ní atšu wohe ye Jesu Kristo gbo-
 motšo le bā ke hāmo le hewo šikome nyoñlo le.
 11 Ni osofo fẽ osofo damoo ši mon, ní esõmo dā,
 ni eke nakai afolei le noni aba abahã kpitiokpitio,
 12 nii sonñ ní nyēñ ešai adšie gbikogbiko le; i ši
 le le, noni eke afole kome bahã ye ešai ahewo
 ke-yaä nano le, eyata Nyonmo ninedšürõ no; i
 13 ni noni efe dši, emeo „ke-yaši beyino ní aňõ
 14 ehenyelo le afe enādši ašiši maño le.“ i Edšake
 afole kome ní ahã le, eke-gbe mei ní atšu ame-
 he le ana ke-te nano ní amehi ke-wula ši.
 15 Ši Mumõ kronkron le hũ yeo odase ehãwo.
 16 Edšake beni eke tšutšu le ake: i „Ene dši kpānmo
 ní makpāñ mahāame ye no gbii le ase“ le, Nyon-
 tšo le ke: „Mahã mimlai le aba ametšuii ano,
 17 ni amedfeñmõi le ano mañmā ye, i ni amehi
 ešai le ke amenotõmõi le mikaiñ doñ kwrã!“ i
 18 Ši heni aňõ nii ne afa ye le, ešai ahewo nii abā
 ke hāmo ko be doññ.
 19 Agbene, anyemime, ake noni woyo ekã ní
 woke-babote hei kronkroi le amlí ye Jesu lá le
 20 mli, i no botemo ní ebule ehãwo, ake gbe hē
 ní hie kã, ke-tšõ muho le ní dši ledientše ehelo
 21 le mli le, i ni wosa woyo osofonukpa kpetenkple
 22 ní yo Nyonmo we le no hewo le, i nyehãä wo-
 baä, ní woke anokwa tšui ababenkea ye hemo
 ke yeli ní woyo hewale ye no le mli, ke tšui

hū ní anō-fā no, ní ebe heniile fon ko donn le,
 ke gbomotšo ní ake nu ní mli tše edšu he le, †
 23 ni wohiea nohiekāmo dšadšemo le mli, ní wo-
 kakpalea (edšake anokwafo dši mo ní ewo ši le), †
 24 ni woyoseyosea wohe, koni wohie ado suomo ke
 25 niitšumoi dšūdši ahe, † ni wokakwaä wohe nabua-
 mo, take boni mei komei foö femo le, ši mon
 wotšetšea wohe ke-baä, ni ene babao ní nyenaä
 ake gbi le mibenke po ne!

26 Edšake ke kwa wokwaä wofeo eša, beni wona
 anokwale he niile le se le: bele ešai ahe afole
 27 ko efeē donn; † ši kodšomo gbekwemo ko ní yo
 gbeye keke, ke lá hiedo ní baye mei ní kūo na le.

28 Moko ní kwa Mose mla le, le le, mobonale
 29 be, ši odasefoi enyo alo ete na le egboo: † nyō-
 mowō ní ehii kwrā le enyie non mo nyesusuo,
 ake esa ake anō-bu no gbomo le fo, moni nana
 Nyonmo bi le no, ni ebu kpānmo le lá ní anō-
 tšu ehe le, ake niihīnii, ni efe dromo mumo le
 30 niiseniianii le! † Edšake wole mo ní ke: „Minō
 dši oweleto, mi le mato nādšian! Nyontšo le ke;“
 ni asan: „Nyontšo le akodšo ledientše eman le!“ †
 31 Nyonmo hiekālo le dengbemo ye gbeyē pam!

32 Ši nyekaia klekleñ gbii le, beni la tšo nyeno,
 ní nyemia nyehie ye amanehülūi aplemo babao
 33 mli, † ni ekole ake dšemo ke amanei soññ fenye
 nokwemonō le, alo ní nyefe mei ní afeame nakai
 34 le ananemei le; † edšake mei ní awoame kpai le
 ahe hū midonye, ni nyenibii ahā le nyeke miše
 hie mli, akeši nyele ake nyeye nii ní hi ahū,
 ní hio ši hū, nyeto nyehie ye nweiian.

35 Nohewo le nyekašea nyemli ekā le nyefōa,
 36 ake eye nyōmowō kpetenkple. | Edšake tšuišitō
 ehiane, koni, beni nyefe Nyonmo suomonanii
 37 le, nyenine aše šiwō le no. | „Edšake efe fiofio
 38 keke, ní moni baä le aba, ni etšen kwra: | ši
 midšalo le, hemo ke yeli mli eená wala ke-adše,
 ni ke ekpa ye mise le, misusuma nán ehe tšui-
 39 dšürō!“ | Ši wo le, wodšee sekpamo ke hiekpā-
 tāmōn yā le nō, ši mon hemo ke yeli ke susuma
 heremo nō dšiwō.

Yi 11. Ši hemo ke yeli dši nii ní mei ahie kā no
 2 le ašiši, sādši ní anaa le ahiekāmo. | Edšake ene
 mli atā blemabii le ahe sanekpakpa ye.

3 Hemo ke yeli woke-yoo, ake asa dšenbei le
 ye Nyonmo wiemo na ato, ní akadše nii ní epue
 amlí afe noni anaä le.

4 Hemo ke yeli Habel ke-šā afole ní da fe Kain
 nō le ehā Nyonmo, no hewo hū ní aye odase
 ahāle, ake dšalo dšile; edšake Nyonmo ye enii-
 kēnii le ahe odase; ni no non, tše egbo le, eke-
 wiewo lolo.

5 Hemo ke yeli ake-nō Henok ke-te, koni ekana
 gbele, ni anaale donn, ake ní Nyonmo nōle ke-
 te le; edšake dāni anōle ke-te le, aye ehe odase,
 6 ake esa Nyonmo hie; | ši ke hemo ke yeli be le,
 anyēn asa Nyonmo hie: edšake dša ake moni
 babeinke Nyonmo le ahe aye, ake eye, ni edši
 mei ní tao esegbe le anyōmowolo hū.

7 Hemo ke yeli Noa hū, beni Nyonmo fāle ye
 nii ní anako le ahewo le, eke-bule, ni eke-sa

adeka ke-hā ewe yiwalaheremo le, no no hū ní etšō ní ebu dše nen fo, ni etšō hemo ke yeli na dšale le wofase le.

8 Hemo ke yeli Abraham, beni atšele le, ekebo toi ní eyin ke-te he ní ebaná ake ewofasenii le, ni eyin ete, tše elee he ní eyaä le. †

9 Hemo ke yeli eke-to gbo ye šiwō le šikpon le no, tamō meikpōdši ašikpon no, ni ehe ši ye būi amlī ke Isak ke Jakob, ní dši nakai šiwō le non
10 nanemei-wofasei le: † edšake ekwe mañ ní yo šišitōi le, ní mālō ke tfalō dši Nyonmo le, gbe. †

11 Hemo ke yeli Sara dientše hū ke-ná hewale, ní enō seši ho, ni le ní egbo eho he ahū le efo, akeši ebu mo ní wo ši le, ake anokwafon. †

12 Nohewo hū ní adše mokome, ní le tete egbo momo le, mli afo mei ní fa babao, tamō nwei nulamii, lo tamō šia ní yo nšo na ní anyēñ akane le.

13 Hemo ke yeli na ní menemei fē gboi ye, tše amenáa nii ní awo ši le, ši mon šonñ keke ní amekwe, ni ameke-šedše amemī, ni amehere hieme ye, ni amenō-dšadše, ake gboi ke mañsebii dši-

14 ame ye šikpon le no le. † Edšake mei ní wieo nakai nibii le, ametšōo faññ, ake amenfe ame-

15 dšaku le. † Ni amehie ye no ní amedše mli le no dšikule, ameye amehē dekā, ní ameke-akū

16 amese ke-ate dšei ekoñ: † ši agbene le, amedio nō ní hi fe no, ní dši nwei nō le, se. Hewo le Nyonmo hie gboo, ake atšeole ame-Nyonmo le, edšake esa mañ ehāame.

17 Hemo ke yeli Abraham ke-yafe Isak afole,

- beni akale le, ni eke ebi kome ba ebahã, beni
 18 ehe šiwōi le momo le; ı le mo ní akele ake:
 19 „Isak mli ní aatše oseši le ye“ le, ı ni esusuo,
 ake gbohī amlī tete Nyonmo ye hewale boni
 eke-atele ši ke-adše, nō hewo ni beni ešele efō
 momo tete le enále ekoñ.
- 20 Hemo ke yeli Isak ke-dšo Jakob ke Esau ye
 nii ní baba le ahewo tete.
- 21 Hemo ke yeli Jakob, beni egboo le, ke-dšo
 Josef bii le aten mofemo, ni esole ye etšo le yi-
 ten le.
- 22 Hemo ke yeli Josef hū, beni edšeo dšen le,
 ke-tši Israelbii akpodšē le tā, ni ewo ledientše
 ewui le ahe kitā le.
- 23 Hemo ke yeli Mose, beni afole le, ake-nōle
 ate ye efoloi le aden, edšake amena, ake gbeke
 le he ye feo, ni amešee mañtše le akpo le gbe-
 24 ye le. ı Hemo ke yeli Mose dientše, beni eda le,
 25 ke-kpa ake atšele Farao biyo le bi le, ı ši moñ
 ekpa mli, ake eke Nyonmo mañ le ana amane,
 fe ake ní be fio ko ni eye eša he nibii ke nōmo
 26 le; ı noni ēbu Kristo he hiegbele ake nii babao
 fe Mizraim dfetrii le, edšake nyōmowō le no moñ
 27 ekweo. ı Hemo ke yeli eke-ši Mizraim ni ešee
 mañtše mlifū le gbeye le; edšake mo ní anaale
 28 le mli emō, take boni enaāle. ı Hemo ke yeli
 eke-ye hehō le ke lá ke hesiemo le, koni moni
 fiteo kromobii le akata amehe.
- 29 Hemo ke yeli ameke fo nšo tšuru le, tamō
 šikpoñ gbīñ le, noni, beni Mizrimeī le hū ka le,
 emiame le.

- 30 Hemo ke yeli na Jeriko gbogboi le ke-gbe-
gbe ši, beni abole he gbii kpawo le.
- 31 Hemo ke yeli Rahab, adfamañ le, ke-fitee efa-
taa mei ní hee yee le ahe, edšake chere sraloi
le hedšole na hewo le.
- 32 Ni me make donñ? Edšake minañ mihe dekā,
boni mike-agba Gideon ke Barak, Samson ke
Jefta, Dawid ke Samuel hū, ke gbaloi le ahe
- 33 sane: ı mei ní tšō hemo ke yeli no ni amep-
le amehie ameye mantšeyelii ano, ametsu dšale nii-
tšumo, amenine še šiwōi ano, ametsimo dšatai
- 34 ana, ı amegbe la hewale, amedšo klante na foi,
amená hewale ke-dše gbedemo mli, ameha wa
- 35 ye ta mli, amewo meikpōdši ata le foi. ı Yei nō
amegbohī ye šitē mli ekoñ. Ši meikrokomei le,
ableame tšo no, ni amekplēē kpōmo, koni ame-
- 36 nine aše šitē ní hī fe no le no. ı Meikomei hū
ná hiegbele ke kplebii akā, ke kpaī ke tšunwō
- 37 hū tete; ı atfiaame tei, ake akplala gbla amemli,
akaame, agbeame ye klante na; amenyie ye to-
gwanteñ wodši ke toabotia wodši amli, ohia
- 38 hiaame, awaame yi, awoame amane mli; ı mei
ní dše neñ esaaame le, ametsomlo ye nāi ano,
ke gōdši ano, ke bui ke šikpoñ fōdši amli.
- 39 Ni menemei fē ne, atā ameha sanekpakpa ye
hemo ke yeli le hewo moñ, ši amenine šen šiwō
- 40 nii le ano, ı edšake Nyoñmo ekwe noko kpakpa
ko esa ehāwo moñ, koni amekašiwō ní amegbe na.

Yi 12. Nohewo le agbene wo hū, gbiiabo ní woyo
odasefoi atatu babao ní bolewo woha ne, nyehāa

wokē dšatšu fē dšatšu anmea ši, ke eša hū, ní
 bo wohe oyá le, ni wokē tšuišitō ada foi ní kã
 2 wohie le, i ake ni wokwe hemo ke yeli šišidšelo
 ke nagbelo ní dši Jesu le no le, mo ní kwe nyá-
 mo ní kã ehie le, ni emō seimotšo le mli, ni
 egbe hiegbele le he guo, ni eke-ta ši ye Nyon-
 3 mo mantšesei le ninedšūrō no le. i Bele nyekwea
 mo ní enō neke nakū ní ešafeloi nō-kū ena ba-
 bao le ehie mli le nyetoa, koni akatše nyetšine
 ato nyesusumai le!

4 Nyenako nyegbe hie ke-yaši ládše mli, ye
 5 nyeke eša plemo le mli, i ni nyehie ekpa miše-
 dšemo le no, noni kenye wieo, boni ake bii wieo,
 ake:

„Mibi! kabu Nyontšo le tšosemo le ake noko
 bibio,

Ni asan kahã ehiekãmo le mīto:

6 Edšake mo ní Nyontšo le sumo le, le etšoseo,
 Ni eyio bi fē bi ní enōo le!“

7 Ke tšosemo mli nyemiaä nyehie ye le, bele
 Nyonmo nōo ehe ehãanye tamō ebii: edšake me
 8 bi yo, ni le le etše tšosele? i Ši ke nyebe tšo-
 semo, ní mei fē náä eko le, bele adšamañbii
 9 dšinye, ši dšee bii akpai. i Asan hū wohelo mli
 tšemei le dši wotšoseloi, ni wošeoame: aso dšee
 babao moñ, ní woñō wohe woto mumoi atše
 10 le šiši, ní wohieī akãmo? i Edšake ame moñ le,
 gbii fio ko ametšosewo, boni sa amehie le; ši le
 le, koni ahī ahawo, ni woná ekronkronfemo le
 11 eko. i Ši tšosemo fē tšosemo le, amrōmrō ne efee
 mo, ake miše nō, ši dole nō moñ; ši ke fe se

- le, ewoo dšale yibii ní he dšo chää mei ní etšō
 12 eno amena ehomo he le. | Hewo le nyewadšea
 13 nidši ní egbodšo ke nakutšei ní ekūmo le: | ni
 nyetoa nycnādši aši dšogbā, ni nyenyiea trômō,
 koni atšoke akakpale, ši atšale moñ.
- 14 Hedšole nyetua ke mei fě, ke hetšemo ní moko
 15 šiñ enañ Nyontšo le; | ni nyekwea nyehe no ní
 ahia, koni moko akanme Nyonmo dromo le he,
 koni šišifā ke dšomo ko akakwě nhaonye, ní
 16 anō-bule mei pī: | koni moko akafe adfamanbolo,
 lo bulelo tamō Esau, moni šikome niyenii anā-
 17 dšian ni enō ekromobi-gbena ehā le. | Edšake
 nyele, ake beni fe se le hū, ní esumo ake eye
 dšomo le, akwale; edšake enāa tšuiñšakemo he
 gbe, tše eke yafonui tao segbe le.
- 18 Edšake nyebaa goñ ní ataä he le ní ešā ke
 19 la, ke atatu, ke duñ, ke abum, | ke tetremantre
 gbemo, ke wiemoi agbē ní mei ní nu le kwa,
 20 koni akawie eko afata he le, he: | Edšake ame-
 nyēñ kitā ní awo ake: „Kedši kolo tete ta goñ
 le he le, atšiale tei lo nii krokomei le“ mli a-
 21 mehie, | ni noni pue le he ye gbeye babao āhū,
 ní Mose ke: „Miše gbeye, ni mihe mikpokpo!“ - |
 22 Ši moñ, nyeba Zion goñ le he, ke Nyonmo hie-
 kälō le mañ ní dši nwei Jerusalem, ke nweibo-
 23 foi akpeiakpeiabo, | ke kromobii ní anmā ame-
 gbeii ye nweii le anabuamo ke asafo, ke kodšo-
 lo ní dši mei fě Nyonmo le, ke dšaloi ní hī ke
 24 wula ši le amumoi le, | ke kpänmo hē mlidamolo
 Jesu, ke lá ní anō-fää ní wiemo hī fe Habel nō
 le, anō.

25 Nyekwea nyehe ní ahia, koni nyekakwa mo
 ní wieo le: edšake ke nomei edšoo na foi, beni
 amekwa mo ní wie etsôame ye šikpoñ le no le,
 enyie noñ mo ní wo ní mo ní wieo ke-dšeo ñwei
 le he wotšoo wohe ke-dšeo le, ní wodšoñ na foi
 26 kwrā! | Le, mo gbē ní hoso šikpoñ le ye no be
 le mli le: ši agbene ewo ši eke: „Efe šikome,
 ní mi le mahoso, dšee šikpoñ le keke, ši ñwei
 27 hū“ le! | Ši noni eke: „efe šikome“ le, eke-tšoo
 faññ, ake nii ní ahoso le aatšake, tamō nii ní
 28 afe, koni nii ní ahosoñ le ahī ši. | Hewo le, ake
 noni woná mantšeyeli ní anyēñ ahoso le, nye-
 hāä wodaä ši, ní woke-sōmo Nyonmo, boni sa
 29 ehie ke hieso ke gbeyešemo! | Edšake wo-Nyon-
 mo le hū, la ní fiteo mo dšile!

Yi 13. Nyemimeiahedole le ahī ši dā! | Gbofemo le
 2 hū, nyehie akakpa no; edšake ene meikomei ño-
 3 fe ñweibofoi agbo, ni amehie be no. | Nyekaia mei
 ní awoame kpai le, ake amenanemei dšinye, ke
 mei ní afeoame efoñ le hū, ake nye hū nyeye
 gbomotšo mli lolo!

4 Awo gblā ye mei fē mli, ni yowye hū edšee
 bulemo: ši adfamanboloji ke gblānkūoloji le, Nyon-
 mo akodšoame!

5 Šikasuomo akaba nyedšenbā le mli, ni nyemī
 ašea nii ní nyeyo le he; edšake ledientše eke:

6 „Mišino; ni misa mikwaño gbikogbiko!“ | Beni
 afe ní woná tšui ní woke: „Nyontšo le dši mi-
 bobalo, ni mišeñ gbeye: meni gbomo afemi?“

7 Nyekaia nyetšoloji, mei ní wie Nyonmo wiemo

le tšōnye le: amedšenbā nagbē le no nyekwea,
ni nyekasea amehemo ke yeli le!

8 Jesu Kristo, nye ke nmene le le noñ ni, ni
ke-yašio nanoi le hū!

9 Tšōmoi srotai ke mañsenii le, nyeke-kahāa
ñloloanye: edšake ehi ake dromo ake-awadše
tšui, ši dšee niyenii, ní ehii hāa mei ní feo he
niitšumo le.

10 Woye afolešalate, no he ní mei ní sōmooye
11 bū le mli le be he niyeli hegbe le. | Edšake no
koloi ní osofonukpa nōo amelá le ke-boteo he-
kronkron le ye eša hewo le, nomei agbohí le
12 ayašāa ye nsra le se. | Hewo le Jesu hū, koni
eke ledientše elá le atšu mañ le he le, agbo le
13 se ena amanehülū ye. | Nohewo le agbene, nye-
hāa wodšea kpo ke-dšea nsra leñ ke-baä enō,
14 ni wowa ehiegbele le; | edšake wobe mañ ní
hio ši ye bie ne, ši moñ noni baba le segbe wo-
15 tao. | Bele eno wotšō ní woke yidšiemō afole
aba abahā Nyonmo dā: no dši nabui ní dšadšeo
16 egbei le ayibii le. | Ši edšürōfemo ke nanyobo
le, nyehie akakpa no: edšake nakai afolei saä
Nyonmo hie dšogbañ.

17 Nyeboa nyetšōloi le atoi, ni nyebaä nyehe ši
nyehāame: edšake ame le, amebuoyesusumai
le ahe, ake mei ní ahā he akontabū; koni ameke
miše afe nii ne, ši dšee ntšoidōmo: edšake kule
ene ehii hānye.

18 Nyesolea nyehāawo: edšake wohie kā no, ake
woheniile le ehi, ake ní wotao wodšen fefeo
19 woba ye nibii fē mli le. | Ši kēle babao moñ

mikpaänye fai, akę nyefe ene, koni mramra a-
nõmi ahānye ekoñ.

20 Ši hedšole Nyonmo le, moni gbohī aten ní
edšie toi le akwelo kpetenkple, ye nano kpān-
21 mo lá le mli, ní dši wo-Nyontšo Jesu le, ı le
esanye ye niitšumo kpakpa fē niitšumo kpakpa
mli, ní nyefe esuomonanii le, ní efe ye nyeml
no ní sa ledientše ehie ye Jesu Kristo mli le,
mo nō ní dši anumnyam le ke-yašio nanoi ana-
noi le! Amen.

22 Ši mikpanye fai, anyemimei! akę nyehie wie-
mo ke tšomo ne mli, edšake wiemo kukuo ko
23 miñō-ñmā mimādšenyne ne. ı Nyelea akę wonyemi
Timoteo le, anme ehe ekoñ, mo hū ní ke eba
mra le, mikęle aba mabananye le.

24 Wombi nyetsōloi le fē ke meikronkroi le fē
25 tšem. Mei ní dše Italia le mimbinye. ı Dromo
le ke nyefē ahī ši! Amen.

(Anmā amādše Hebribii le ke-dše Italia ye Ti-
moteo deñ.)

JAKOBO WOLO LE.

Yi 1. Jakobo, Nyonmo ke Nyontšo Jesu Kristo tšulo le, nmää ke-yahää akutsei nyonma ke enyo le ní egbe efā le: Miše!

2 Miše soññ nyebua, minyemimei! kedši nyegbe
3 kai srotoi pī amlī le; ı edšake nyele ake nyehemo
4 ke yeli sale le tšuo tšuišínme. ı Ši tšuišínme le
aná niitšumo ní hī ke-wula ši, koni nyehī ke-
wula ši, ni nyeye emū, ni nokonoko akafenye. ı

5 Ši ke nā fe nyeten moko le, ekpa Nyonmo ní
hää mei fē kroññ ni edšee moko le fai, ni anõ-
6 lāle. ı Ši hā ní ekpa fai ye hemo ke yeli mli,
ni ekadše nokonoko he ñwane; edšake ñwane-
dšelo tamo nšokē ní koyo tfaä ke-yaä ke-baä le. ı

7 Edšake neke gbomo ne akasusu, ake eená noko
8 ye Nyontšo le den: ı nū ke susuma-nta le emää
ši šinn kwrā ye egbei fē mli.

9 Ši nyemi ní dši humi le afā ye ewō le mli, ı
10 ši niatše le afā ye ehumifemo le mli; etfakē
11 tamo dfeian fofoi le eenālā. ı Edšake hülū ete ši
ke latša le, ni egbi dfei le, ni efofoi le ekpāla
efie ši, ni ehie feo le efite: nakai non niatše le
hū hie akpātā ye eguoyeli le amlī.

- 12 Adšo nū ní nmeo etsui ši ye kā mli, etfakē ke
akalē ní esa lē, eená wala akekre lē, ní Nyon-
13 tšo lē wo ši ehā mei ní sumoolē lē. † Kēdši aka
moko lē, ekakē ake: ,Nyōnmo nō adšē akami!'
edšakē Nyōnmo lē akaalē ye niifōdši agbefān, ši
14 kā hū ledientšē ekaa mokomoko. † Ši akaä mofē-
mo akē ledientšē ekono lē gblaälē ke-lakaälē! †
15 no se lē akono lē, ke enō ho lē, efoö eša, ši
eša lē hū, ke agbe na lē, efoö gbele.
- 16 Nyekadūa gbē, minyemimei ní misumoo! †
17 Niihāmonii kpakpai fē ke niikēnii ní hī ke-wula
ši fē lē, nwei edšeo ekplekeo ši, ke-dšeo lai lē
atšē lē, mo nō ní duñ ke la tšakemo ke tšōmo
18 ko bē lē nō. † Ledientšē esuomō na eke anokwale
wiemō fowo, koni wofe eniibonii lē amlī kleñ-
19 kleñnō ko. † Bele, minyemimei ní misumoo! mo-
fēmo he afe oya ke numo, bleō ke wiemō, bleō
20 ke mlifū. † Edšakē nū mlifū tšuu Nyōnmo dšale. †
21 Nohewo lē, ní nyešeo mūdšiniitšumō ke efoñ no-
tekemo fē nyefōo lē, nyekē mlidšolē aherea wie-
mō lē ní ateo ye nyemli ni eyo hewalē ní eke-
ahere nyesusumai lē ayiwala lē.
- 22 Ši nyetsōmoa wiemō feloi, ni dšee nuloi keke,
23 ní nyekē-šišiuo nyedientšē nyehe. † Etfakē ke
moko dši wiemō lē nulo keke, ni edšee felo hū
lē, neke gbomo ne tamō nū ko ní kweo efomo
24 hie lē ye afelē mli; † edšakē ekwe ehe, ni eyiñ
25 ete, ni amrō pe ehie kpa bo ní eyo lē no. † Ši
moni ke ehie bu ši ekwe mla ní hī ke-wula ši,
ní dši heyeli nō lē mli, ni ehī ši ye no masej,

ni dsee nobiekpamo nulo etsō, ši mon niitšumo felo le, le le aadšole ye eniifemo le mli!

- 26 Ši ke efeo nyeten moko ake dšalo dšile, ni ewoo elilei manyofle, ši mon esisiuo etsui le,
 27 neke gbomo ne dšamo le efe yaka. † Dšamo ní he tše ni ehe be mūdši ko ye Nyonmo ke tše le hie dši ene, ake mo asra awuisai ke okulafoi ye amemanehülü le mli, ni eto ehe, koni ekanmā ehe ke-dše dše neñ.

Yi 2. Minyemimei! dsee meiahiekwemo nyeke-hiea wo-Nyontšo Jesu Kristo, ní dši anumnyam nyontšo le, hemo ke yeli le. † Edšake kedši nū ko ni woo šikagā ke atade fefeo babote nyekpehe le, ši ohiafo ko hū ní woo atade tantan babote mli, † ni nyekwe mo ní woo atade fefeo le no, ni nyekele ake: Bo le ta bie ne dšogbā —, ni ohiafo le hū, nyekele ake: Bo le damo ši ye dšei, alo ta bie ye minādši ana le: † ani nyedsee nwane ye nyedientše nyemli tete, ni nyetsōmoo susumoí fōdši akodšoloi, lo?

- 5 Nyeboa toi, minyemimei ní misumoó! Ani dsee Nyonmo ni enō ohiafoi ní yo dše neñ, ní dši niatšemei ye hemo ke yeli mli, ke mantšeyeli ní ewo ši ehā mei ní sumoole le wofasei? † ni nye le nyegbe ohiafo le he guo! Ani dsee niatšemei le nyēo nyeno, ni ame non amekplaänye ke-yaä
 7 kodšomoi ahei? † Dsee ame non amelomoo gbei
 8 kpakpa le ní anō-wonye le? † Bele ke nyegbe mla ní dši mantšenō ye nímāle le na, ake: „Sumo onanyo, take boni osumoo bodientše ohe le,“ na

- 9 le, nyefeo dšogbā moñ: ı ſi ke hieian nyekweo
 le, bele eša nii nyetsuo, ni mla le kāanye ake
 10 mlatōloi. ı Edšake moni aye mla mū le fē no
 tete, ſi eetō ye ekome mli le, eye fē yi sō. ı
 11 Edšake moni ke ake: „Kabo adfamañ!“ le, eke
 hū ake: „Kagbe gbomo!“ ſi ke oboo adfamañ,
 ſi ogbeo moko le, otšō mla tōlo.
- 12 Neke nyewiea, ni neke nyefea, tamo mei ní
 13 heyeli mla no abatsō akodšo le. ı Edšake kodšo-
 mo le, mōbonale be mli hā mo ní enaa mōbo
 le: fā mōbonale fāä eſio kodšomo.
- 14 Meni ehī hā, minyemimei, kedſi hemo ke yeli
 moko ke ake eyo, ſi ebe niitšumoi le? Aso he-
 15 mo ke yeli le anyē eyiwala ahere? ı Ši kedſi
 nyeminū alo nyemiyō minyie yaiyai, ni amebe
 16 amedā nīmā le, ı ſi nyeten moko yakeame ake:
 ,Nyeyaä ye hedšole mli: nyegbomoa nyehe, ni
 nyeyea nii nyetroa!“ ſi nyehāāame nii ní hīāä
 17 gbomotšo le: meni ehī hā? ı Nakai noñ kē hemo
 ke yeli le, kedſi ebe niitšumoi le, gbonyo dſi
 18 ye ekome egbefañ. ı Ši moñ moko ake: Bo le,
 hemo ke yeli oyo, ni mi le, niitšumoi miyo: tšō-
 momi ohemo ke yeli ní oniitšumoi be he le; ni
 mi hū madſe miniitšumoi le amlī matšōo mihemo
 19 ke yeli le. ı Bo le oleo oyeo, ake Nyoñmo le,
 mokome dſile: odšogbā ofeo: daimonioi le hū heo
 yeo, ni amehe dšoo!
- 20 Ši ōtao ona ole, ō gbomo flo! ake hemo ke
 21 yeli ní be niitšumoi le dſi gbonyo, lo? ı Abra-
 ham, wotſe le, ani dſee niitšumoi amlī abule
 bem ke-dſe, beni eke ebi Isak yanme afoleſā-

22 late le no le, lo? i Onaä ake hemo ke yeli le ke
 eniitšumoi le tšuo nii, ni niitšumoi le amlí edše ní
 23 ehemo ke yeli le hí ke-wula ši le; i ni nímále le
 ba mli, noni ke ake: „Ši Abraham le Nyoñmo
 eye, ni abu ene dšale ahále,“ ni atšele ake Nyoñmo
 24 šientše le! i Nyenaä, ake niitšumoi amlí adšeo abuo
 gbomo bem, ni dšee hemo ke yeli keke mli. i
 25 Nakai noñ kē Rahab, adšamañ le, ani dšee niit-
 šumoi amlí adše abule bem, beni chere bofoi le
 atū, ni edšicame gbē ke-tšō gbē kroko no le,
 26 lo? i Edšake take boni gbomotšo ní mumo be
 mli le dši gbonyo le, nakai noñ hemo ke yeli
 ní be niitšumoi le dši gbonyo hū.

Yi 3. Nyekatsōmoa tšōloi babao, minyemimei, ši nye-
 2 le ake kodšomo kple moñ wōbaná. i Edšake ba-
 bao ni wofē wotōo le: ke wiemo mli ni moko tōo
 ye le, le le nū ní hí ke-wula ši dšile, ni eye
 hewale, ake ewo gbomotšo mū le fē manyofle
 ke-ya.

3 Na, okpoñoi le amanyoflei le, amedañ wowo,
 ní amebowo toi, ni woke-kplaä amegbomotšo mū
 4 le fē; i na, ledši le hū, ní amedra āhū ní koyoi
 ní wa kplaäame le, akudoō ke kudo bibio ko ke-
 5 yaä hefēhe ní kudotše le sumoo le. i Nakai noñ
 lilei le hū, benō bibio dši, ni efää nii wudši ahe.
 Na, la bibio hū, nyekwea kō babao bo ní ehe-
 6 reo! i Ni lilei le hū, la ni: nü ní edšaa gbē le
 adšen dši lilei, ní eyo wohenii le atēñ ne, ni
 ewoo gbomotšo mū le fē heñmāmonii, ni ešereō
 fomo le kokrolonto le, ni adšeō gehena le mli

- 7 ašereō le. † Edšake koloi ke lofōdši ke nii ní
wamoo ke nii ní yo nšo mli le fē adšeñ fē dšeñ
le, adšoö he, ni adšo he ahā gbomo dšeñ le; †
8 ši lilei le, gbomei atēñ mokomoko nyēñ no he
adšo: nōfoñ ní efle gedše ní eyi obō ke ebo ni
9 gbeo mo ni. † No noñ wōke-dšoö Nyoñmo ke tše
le, ni no noñ hū wōke-lomoo gbomei ní afe ye
10 Nyoñmo henō le! † No dā leñ noñ dšomō ke lōmō
dšeō. Ehii, minyemime! ake nii ne afe nakai
11 le. † Aso nubu le, hieñmei kome mli ebaä nu
12 ñmā ke dšodšomi ke-dšeō? † Aso, minyemime,
nyēmo agbamitšo anyē ñmei awo, alo weintšo
awo agbami? Nakai noñ kē nōbu ko nyēñ nu
ñmā aba.
- 13 Namo dši ñālo ke šisinalo ye nyeten? Hā ní
eke dšeñbā kpakpa le atšō ledientse eniitšumoi
14 le ye ñā mlidšole mli. † Ši ke nyeye awuñā ní
dšoō ke bē ye nyetsui mli le, nyekafāa ni nye-
15 malea nyešia anokwale le. † Neke ñā ne, dšee
ñwei edše eba, ši moñ šikpoñ no nō ni, susuma
16 nō ni, daimonioi anō ni! † Edšake heni awuñāyeli
ke bē yo le, dšei sakasaka ke niišanii fē yo. †
17 Ši ñā ní dše ñwei le, tšutsu le ehe tše, no se le
ehe dšo, ehie kā ši, ele toibō, eyi obō ke mo-
bonale ke yibii kpakpai, edšee ñwane, ebe apa-
18 sa. † Ši dšale yibii le, hedšole mli adūo ye ahāä
mei ní feo hedšole le.

Yi 4. Nēgbe tawui ke nōmōi ní yo nyeten le dše?
Dšee dšei, nyenibii ní nō nyena ní wuo ta ye
2 nyehenii le amlī le dše, lo? † Nyedio nii ase,

- ni nyebe eko; nyegbeo mei ni nyeyeo awunã,
ni nyenine nyēē nō aše; nyenōo ni nyewuo; nye-
3 be noko, ake ni nyekpaa he fai hewo le; i nye-
kpaä fai hũ, ni nyenaa; edšake fai fon nyekpaä,
koni nyenii ní nō nyena le amlí nyefite nii le
4 ye. i Gblāfiteloi! nyelee, ake dše ne hedole le
dši Nyonimo nye, lo? Nohewo le moni taoō dše
ne hedolo efe le, etšō Nyonimo henyelo.
- 5 Alo nyesusuo, ake yaka ni nĩmāle le keo ake:
„Hiekō se mumo ní hĩo womli le dio“ le, lo? i
6 Ši dromo babao ní fe moni ni ehää, hewo le e-
ke: „Nyonimo le, hetšōloi ana ekūo, ši hešibaloi
7 ehää dromo.“ i Nohewo le nyenōa nyehe nyetoa
Nyonimo šiši: nyetea ši nyešia abonsam le, ni
8 eedšo nyena foi: i Nyetsia nyebenkea Nyonimo,
ni eetši eebenkenye. Nyetsua nyenidši ahe, nye
ešafeloi! ni nyehāa nyetsuii ahe atšea, nye susu-
9 ma-nta-tšemei! i Nyewyere ahoa nyehe, ni nye-
yea nĩkomo, ni nyefoa: nyenmolo le atšō nĩkomo-
10 yeli, ni nyemiše hũ tšuífā: i nyebaä nyehe ši ye
Nyontšo le hie, ni eewo nyeno!
- 11 Nyekawiewiea nyešišia nyehe, anyemime! Mo-
ni wieo ešio nyemi alo ekodšo enyemi le, ewieo
ešio mla ni ekodšo mla: ši ke mla okodšo le,
12 odšee mla felo, ši mla kodšolo moni. i Mokome
dši mlawolo ke kodšolo, moni yo hewale ní eke-
hereo mo yiwala ni efiteo mo hũ: ši bo le, namo
dšio, ni okodšo mokroko le?
- 13 Bele nyeyaä agbene, nye mei ní nyekeo ake:
Nmene lo wo wooyin woote neke lo neke mā
len, ni woyaye afi kome ye dšei, ni wooye dšra,

- 14 ni woona se! ı Nye mei ní nyelee wo sane le!
 Edsake te nyewala le yo ten? Edsake lasū dši
 15 ní epueo fio ko, ši ke fe se le eladšeo! ı Hewo
 le sa mon, ake nyekeo: Kedši Nyontšo le mī-
 sumo ni woona wala kule, ni woofe ene lo ene! ı
 16 Ši agbene le nyefāä ye nyehewoi le amlı: neke
 17 fā ne fē le efoñ ni. ı Nohewo le moni leo ekpa-
 kpfung ni efee le, eša dši no hāüle.

Yi 5. Nyeyaä agbene, nye niatšemei! nyeyafoa ni
 nyeboa lelele ye nyewyerehonii ní baba nyeno
 2 le ahewo! ı Nyenii babao le ešara, ni nyetadei
 3 le hū, gōgōmii eye! ı Nyešika ke dfetei le edo
 nkanale, ni ehe nkanale le atšō odase ahānye,
 ni eeye nyehewodšian take la! Nyebo dfetrii ye
 4 nagbegbū amlı! ı Na, niitšuloi ní kpa nyenmō-
 dšian nii le anyōmowō ní nyetše ye šišiumo na
 le mīblo, ni mei ní bua nyenii ana le akemoi
 5 le eabote Sabaot Nyontšo le toiaan. ı Nyefe nīmā-
 hegbomei ni nyebo awofi ye šikpoñ le no: nye-
 6 le nyetšuii le take gbē gbi ko no. ı Nyebu fo;
 nyegbe dšalo le: ekūū nyena!

7 Nohewo le nyedfeimo se atšea, anyemimei, ke-
 yašia Nyontšo le bābe le! Na, hūlo le kweo ši-
 kpoñ no niibanii ní dšra wa le agbe, ni no he
 edfeimo se tšeo ke-yašio beyino ní ena agbiēna
 8 ke gbo nemo le: ı bele nye hū nyedfeimo se a-
 tšea; nyewadšea nyetšuii le, edsake Nyontšo le
 bābe le eše ši eta.

9 ı Nyekadōmoa ntšoi nyešišia nyehe, anyemimei!
 koni akakodšonye: na, kodšolo le midamo šinaī

- 10 le ase! † Nyehie-okadi, minyemimei! boni anaã
 amanehũlũ ni dfeñmo se tšeo ye mli le, nyenõa
 gbaloi ní wie ye Nyontšo gbei le amlí le nye:
 11 fea! † Na, wodšoõ mei ní ñmeo ametsui ši le-
 Hiob tšuišimẽ le he nyenu, ni Nyontšo nagbe
 le nyena; akeši Nyontšo le mli tšõle āhũ po, ni
 emli dšoõ hũ.
- 12 Ši titri le, minyemimei! nyekakãa kitã: ñwei
 nõ dšio, šikpoñ nõ dšio, alo kitã kroko dšio; ši
 nyehẽ le afe hẽ, ni dabi le afe dabi, koni nye-
 kagbe kodšomõ mli.
- 13 Nyeten moko ní naã amane le asole; moko
 14 ní naã tšuidšũrõ le ala lalai! † Ke moko he waale
 ye nyeten le, etše asafo le mli onukpai le ke-ba
 enõ, ni amekpale mũ ye Nyontšo le gbei le amlí
 15 amesole ye enõ, † ni hemo ke yeli solemõ le a-
 here helatše le yiwala, ni Nyontšo le atele ši,
 16 ni kedši efe ešai le, aañõ-fale. † Nyedšadšedša-
 dšea nyenotõmoĩ le nyetsõtšõa nyehe, ni nyesolea
 nyehãhãã nyehe, ní nyehe atã: babao ni dšalo
 17 solemõ le anyẽ afe, ke emli wa le. † Eliya dši
 gbomo ní tamowõ ke nõnã, ni esole solemõ ko,
 koni Nyonmo akane, ni enee ye šikpoñ le no
 18 afi ete ke nyõdši ekpa soññ. † Ni esa esole, ni
 Nyonmo hã ñwei ne, ni šikpoñ le ba enii.
- 19 Anyemimei, kedši nyeten moko dũ gbe ke-dše
 20 anõkwale mli, ni moko atšõle ekoñ le, † hã ní
 ele, ake mo ní atšõ ešafelõ ke-adše egbedũ mli
 le, eehere susuma yiwala ke-adše gbele mli, ni
 eebu ešai fale no.

BOFO KRONKRON PETRO LE

KLENKLEN WOLO LE.

- Yi 1.** Petro, Jesu Kristo bofo le ñmää ke-yahää mei ní egbe efā ye Ponto, Galatia, Kapadokia, 2 Asia ke Bitinia le amlí gboi ní ahala, ı ye Nyonmo, tše le, momosaniile le na, ye Mumo hetšemö mli, ke-hā toibō ke Jesu Kristo lá le nofāmo le: Dromö ahānye ke hedšole ní fa!
- 3 Adšo Nyonmo ke wo-Nyontšo Jesu Kristo tše le, moni fowo ekoñ ye ledientše emobonale babao le na, ke-hā wala hienokāmo ye Jesu Kristo 4 ši ní ete ke-dše gbohí aten hewo; ı ke-yahā wofaseni ní fiteñ, ní he be ñmāmonō, ní enälää 5 le, ni añō-to ye ñweii le ahānye, ı mei ní Nyonmo sraä ye ehewale mli ketšöo hemo ke yeli no etoo walaheremo ní efe klalo koni abadšie kpo 6 ye nagbē yino le; ı no mli ni nyemli aflinye, ní fio ko agbene, ke edša le, ní nyeyeo ñkomo ye 7 kai srotoi amlí, ı koni nyehemo ke yeli sale le ana, ake edšra wa ahū fe šika ní fiteo, ši la mli aka ye le, ke-yahā yidšiemö ke wō ke anumnyam ye Jesu Kristo kpodšiemö le mli, ı mo hū 8 ní tše nyenakole, ši nyesumoole, mo no ní tše

- agbene nyenaale, ši nyehe nyeye, hewo ni nyemli affinye ke miše ní anyēē atsi tā ní yo nyam
- 9 babao le, i ni nyenine aše nyehemo ke yeli nagbē ní dši nyesusumai ayiwaláheremo le no. i
- 10 Neke walaheremo ne segbe ni gbaloi ní gba ye dromo ní ba nyeno le he le tao, ni amebi ši, i
- 11 ni amesa amebi yino le ši, beni ke boni Kristo Mumo ní yo amemli le kadi le, beni eyeo amanehūlūi ní aba Kristo no, ke anumnyami ní baba ye
- 12 ye nomei ase le ahe odase etoo le. i Ni adšie atšōame, ake dsee amedientše amehe, ši wo ni amesōmo ye neke nii ne ahe, nii ní agbene mei ní dšadše sanekpakpa le tšōnye ye Mumo kronkron ní atšu ke-dše nwei le mli le dšadšeo tšōnye le, nii hū ní nweibofoi tete feo, ake amebu ši amekwe mli le.
- 13 Nohewo le nyefia nyedšenmo he le, nyehie akāa ši, ni nyenōa nyehie nyefōa dromo ní akēbaā nyenō ye Jesu Kristo kpodšiemō mli le no
- 14 ke-yaā nagbē. i Nyetamoā toibōbii le ní nyeke sa beni nyelee nokonoko le sedii le akayea egbo
- 15 ekoñ; i ši moñ, boni mo ní tšenye le dši mokronkron le, nye hū nyefea kronkron ye nyedšenbā
- 16 fē mli; i edšakeši aṁmā ake: „Nyefea kronkron, edšake mi le, kronkron dšimi!“ i Ni ke nyetše mo ní kwee moko hie, ni ekodšo ye mofēmo niitšumo le na le ake nyetše hewo le, nyeke
- 17 gbeyešemo abaā nyedšen ye nyegboto be le mli, i
- 18 edšake nyele ake dsee nibii ní fiteo, take dšetei lo šika, anō-kpōnye ke-dše nyeyaka-dšenbā ní
- 19 nyená ke-dše nyetšemei le anō le mli, i ši moñ,

20 ke Kristo moni tamō tobi ní he be kpa lo ñmā-
monō ko le lá ní dšra wa le; ı mo ní alele sa
dāni ato dšēñ šiši le moñ, ši adšiele kpo ye bei
21 le anagbē le no ye nyehewo, ı nye mei ní nye-
tšō eno nyeheo Nyonmo, moni tele ši ke-dšē gbōhī
ateñ, ni ewo ebie nyām le no nyeyeo le, beni
afe ní nyehemo ke yeli ke nyehienokāmo ahī
Nyonmo no.

22 Ni ake noni nyetšu nyesusumai ahe ye an-
kwale toibō le mli ke-tšō mumo no ke-yahā nye-
mimci abedole ní apasa be mli le, hewo le nye-
sumoā nyehe ke-dšē tšui ní mli tše mli āhū, ı
23 edšake afonye ekoñ, ni dšee wui ní fiteo, ši moñ
noni fitee mli nyedšē ke-tšō Nyonmo hīekālo ke
24 dāšihilo le wiemo le no. ı Edšake

„Helo fē helo tamō dfei,

Ni enumnyam le fē tamō dfeian fofoi:

25 Dfei gbio, ni emli fofoi le kplaä;

Ši Nyontšo le wiemo le hio ši ke-yašio nano.“

Ene dši wiemo ní emli sanekpakpa adšadše atšō-
nye le.

Yi 2. Nohewo ní nyešere efoñ fē ke kōtōmpo fē
ke apasai ke hiekoī ke hewiemoi fē nyefie ši
2 le, ı nyetamoā fufobii ní afo bianē ne nyefea
wiemo le mli fufo kroññ le, koni nyedra ye
3 mli ke-yahā walaheremo le; ı ke edši nakai, ake
4 nyesa nyena, ake Nyontšo le mli hī le: ı Mo nō
ní nyeba ake te ní hie kā nō, ní gbomei ebuu
ake esa moñ, ši Nyonmo hie ni anōle ní ehe dšra
5 wa le, ı ni nye hū, tamō tei ní hie kā mo le, nye-

- māmōa nyehie nyefea mumōn t̄su, osofoyeli kron-
 kron, koni anō-s̄ā mumō afolei ní nō Nyoñmo na
 6 ye Jesu Kristo hewo. † Nohewo hū ni ana ye ñmā-
 le le mli ake: „Na, mike konte mīnme ši ye Sion,
 te ní ahala, ní edšra wa, ni moni heo eno yeo
 7 le hie gboñ kwrā.“ † Agbene nye ní nyeheo nye-
 yeo le, edšra wa ehānye; ši mei ní boo toi le,
 „te ní t̄sutfaloi le egbe he guo, ni kēle et̄sō
 konte le,“ ke temote, ke t̄sōne tesa et̄sō ebā, †
 8 edšake ametere ye wiemo le he, akeši ameboo
 9 no toi hewo le, ni no non atoame ahā. † Ši nye
 le, weku ní ahala dšinye, mañtšemei asofoyeli,
 dšenmañ kronkron, mañ ní akpō kwrā, koni nye-
 dšadše moni tšenye ke-dše duñ le mli ke-ba le-
 10 dientše enakpe la le he le hīaniifemoi le; † nye
 ní sa le „nyedšee mañ, ši agbene le Nyoñmo
 mañ dšinye, ní anaanye mōbo, ši agbene ananye
 mōbo le.“
- 11 Misuomomei! mīwie mītsōnye ake gboi ke mei-
 kpōdši ne: nyetsia nyehie ke-dšea helo sedinii
 12 le, ní dši nii ní ke susuma le wuo le, ahe, † ni
 nyedšen ní yo dšenmādši le amlī le hū nyebaā
 dšogbañ, koni no mli ní amewie nyehie ake efoñ-
 feloi ahe le, nyeniitšumoi kpakpai le anō ame-
 kwe ameke-wo Nyoñmo hie nyam, ye sramo gbī
 le no.
- 13 Nohewo hū ni nyeke nyehie ato gbomei adebo
 fē adebo le šiši, ye Nyontšo le hewo, mañtše
 14 moni yeo no le šiši dšio, † lumei ní et̄su ní ameto
 efoñfeloi owele, ši amedšie ekpakpafeloi ayi le
 15 ašiši dšio: † et̄fakē nakai dši Nyoñmo suomōnanii

- le, ake ekpakpafemo nyeke-atšimo gbomei ní be
 16 yitsoñ le akwašiafemo le na; i take mei ní yeo
 amehe le, ni dsee take mei ní nõo heyeli ne a-
 mefeo efoñ le nõhanõ, ši moñ ake Nyonmo tšũ-
 17 dši le. i Nyewoa mei fẽ; nyemimei asafo le nye-
 sumoa; Nyonmo le, nyešeale gbeye; mantše le
 nyewoa.
- 18 Webii, nyeke nyehe atoa nyenyontšomei ašiši
 ye gbeyešemo fẽ mli, dsee mei kpakpai ke mli-
 19 hiloi keke, ši moñ meikõdõdši ašiši hũ. i Edšake
 ene dši dromo, ke Nyonmo heniile hewo ni moko
 hieo niidonii amlí, ni enaä amane ní edšaa gbe
 20 le. i Edšake ke eša nyefe ni ayinye ni nyehieo
 mli le, meni henowomo dši no? Ši moñ ke nyefe
 ekpakpa, ni awonye amane mli, ni nyehieo mli
 le, no dši dromo ye Nyonmo hie.
- 21 Edšake ene noñ he atšenye ke-ba, etfakęši Kri-
 sto hũ na amanehũlũ ehãwo enõ-ši okadi etonye,
 22 koni nyenyie enanemãhei le ase, i le „moni efee
 23 eša, ni asañ anaa apasa ye edañ,“ i moni, beni
 adšeole le, edšee moko etoo nãdšiañ, beni enaä
 amanehũlũ le, enwãã moko; ši etu ewo moni
 24 kodšoo dšale na le deñ, i moni ledientše ehie
 wohe ešai le ye egbomotšo le mli ke-ba (señmo-)
 tšo le he, koni wo ní wodšie ešai le amlí le, wo-
 hi ši wohã dšale le, „mo fla ni añõ-tšanye le.“ i
 25 Edšake nyetamo toi ní eladše, ši agbene le nye-
 kũ nyese ke-ba nyesusumai le alelo ke nõkwelo
 le nõ.

Yi 3. Nakai non̄ kē, yei, nyeke nyehe atoa nyedientše nyewumei le ašiši, koni ke meikomei boowiemo le toi hū, amētšō yei le adšēnbā le nō,
 2 ní aši wiemo anáame kē, i ake ní amekwe nyedšēnbā ní he tše ye gbeyešemo mli le. i Ni dšee yei le ayigbō ke šikawō ke atadewō afe amewulamo, i ši mon̄ amētšuiian̄ gbomo ní anō-te le, ye mumo ní mli dšo ní efe diō le nii ní fiten̄
 5 le amli, noni Nyonmo hie edšra wa ye le. i Edšake nakai ni sa le yei kronkroī le hū ní hie kā Nyonmo nō le wula amehe, ni ameke amehe
 6 to amedientše amewumei ašiši le, i take boni Sara bo Abraham toi, ni etšele ake nyontšo tete le, mo biyei ní nyefe, ke nyefeo ekpakpa ni nyešee haomo ko gbeye le.

7 Nakai non̄ kē nye wumei, nyekeame ahia ši ye niile na, ni nyeke wō awoa yō, ake nō ní he waa tūtu ko, gbūiabo ní wala dromo nane-me wofasei dšiamē hū, koni akatšimo nyesole-moi le agbe.

8 Ši nagbē le, nyefē nyedfēa nō kome, nyena-naä nyehāa nyehe, nyedoa nyehe ake nyemimeī, nyemli adšoa ye nyehe nō, nyedfēa hešibadfenmo, i nyeke efon̄ akatoa efon̄ nādšian̄, alo dšemo ye dšemo nādšian̄, ši mon̄ nyedšoa, edšake nyele ake ene hewo atšenye ke-ba, koni nyeye dšomo wofasenii le.

10 „Ši moni tao wala asumo
 Ni ena gbūi kpakpai le,
 Amō elilei mli ke-dšē efon̄ he,

- Ke enabui hũ, koni ekawie apasa,
- 11 Ewyi efoñ ni efe ekpakpa,
Etao hedšole, ni enyie no se!
- 12 Edsake Nyontšo hienmeif le ye dšaloj ano,
Ni etoii le nuo amefaikpamo;
Ši Nyontšo le hie ye mei ni feo niifödsi ano hũ. “
- 13 Ni namo hũ dši, moni afenye efoñ le, kedši
nyedši ekpakpa le kaseloj le?
- 14 Ši kēle, ke nyena amanehülū ye dšale hewo
tete le, adšonye! „ši amehe gbeyē le nyekasea,
15 ni nyekahaoa hũ, i ši Nyontšo Kristo le, nye-
buale kronkron ye nyetsuii amlı;“ ši dā nyefea
klalo ní nyenō-fāa nyehē ke-dšea mofemo ní bio-
nye hienokāmo ní yo nyemli le he akonta le
- 16 deñ, ke mlidšole ke gbeyešemo, i ni nyehie henii-
le kpakpa, koni nō mli ní amewie nyehē ake
efoñfelci ye le, agbe mei ní gbe nyedšenbā kpa-
17 kpa ní yo Kristo mli le heguo le ahie. i Edsake
ehi ake ekpakpafemo hewo mon, ke Nyonmo
taomo le tao nakai le, nyenaä amanehülū, fe ake
nyenaä ye efoñfemo hewo.
- 18 Edsake Kristo hũ na amanehülū ye ešai ahe-
wo šikome, le dšalo le hā mei ní edsaa le, koni
ekewo aba Nyonmo nō, ni agbele mon ye helo
- 19 gbefañ, ši ahāle wala ye mumo gbefañ, i mo hũ
mli ni beni eyiñ ete mumoi ní awoame tšui le
- 20 añō le, eyašie ehāame, i mei ní blema le ameboo
toi, beni Nyonmo dšenmo le se tše, ni ekwe-
ame gbe ahũ ye Noa gbii le ano, beyino ní asa
adeka kpetenkple le ato, no mli ní ahere mei
fio ní dši mei kpanyo asusumai ayiwala le ke-

- 21 te, ke-tšō nuñ, ı noni agbene ehereo wo hū wo-
 yiwala ye baptisimo ní ake no kadi le mli, noni
 dsee helo he mūdši dšiemō, ši mon edši heniile
 kpakpa bimo hegbe ke-baä Nyonmo nõ, ye Jesu
 22 Kristo šite hewo, ı moni yo Nyonmo ninedšürō
 no, ake ní ete nwei, ni aňō nwei bofoi ke he-
 gbei ke hewalei ato ešiši le.

- Yi 4.** Agbene ake noni Kristo na amanehülū ehāwo
 ye helo mli hewo le, nye hū nyeke nakai yinfiemo
 non awo nyehe tawunii le, edšake moni na
 2 amane ye helo mli le, ekpa ešafemo, ı ní dsee
 gbomei asedii, ši mon Nyonmo suomonanii le
 3 eye ehelo le mli be ní efe le ehā. ı Edšake efa
 hāwo, ake wala be ní eho momo le mli le, wotšu
 dšenmādši ayinnii le, noni wonye ye nyeenyeen-
 tšiboi, sedinii, dātoi, adfamanboi, fufemoi ke won-
 4 dšamoj ní ahio le amlī le, ı no mli ní efegame sane
 sroto ko, ake nyekeame šaa foi ke-yaa neke
 sakasakafemo nofiemo ne non mli, ni amewieo
 5 musubowiemō; ı mei ní abu akonta ahā mo ní
 esa ehe eto, ní ebakodšo hiekāloi ke ghohi fē le. ı
 6 Edšake ene hewo ní gbohi tete hū, adšadše sane-
 kpakpa le atšōame le, koni akodšoame ye gbo-
 mei ana ye helo gbefan mon, ši amehie akā ye
 Nyonmo na ye mumo gbefan.
 7 Ši nibii fē anagbē le eše ši etā: hewo le nye-
 dšenmo asaä ni nyehie akāa ši ahāa solemoi le. ı
 8 Ši titri le nyesuomō ní nyeke-sumosumoo nyehe
 le mli awa, akeši „suomō le haä ešai afale no;“ ı
 9 nyefea nyehe gboi ní hūhūhūwiemo akafutu mli, ı

- 10 bōbō ní mofēmo ená dromonii le, nyeke-sōmō-
sōmōa nyebe, take Nyonmo dromō srotō sēmei
- 11 kpakpai. † Ke moko ni wieō le, ewie ake Nyon-
mo wiemoi: ke moko ni sōmōō le, edše nyēmo
ní Nyonmo droō le mli; koni añō nii fē awo
Nyonmo hie nyam ye Jesu Kristo hewo, mo nō
ní dši anumnyam le ke hewale le ke-yašio nanoi
ananoi le! Amen.
- 12 Misuomomei! nyekahāa latsa ní tšaānye ní a-
ñō-kaānye le mifenye sane srotō ko, ta ke noko
- 13 srotō ko ni efenye le, † ši moñ babao ní nyeke
Kristo amanehūlūi le boō nanyo le, nyemī ašea,
koni enumnyam kpodšiemō le mli hū nyemī aše
- 14 ni nyemli aflinye. † Ke adšeonye ye Kristo gbēi
ahewo le, adšonye, etšake anumnyam ke hewale
ke Nyonmo Mumō le dšoō ehe ye nyeno: amēgbe-
fañ le awieō ehe musubowiemōi moñ, ši nyegbe-
- 15 fañ le awoō ehie nyam. † Edšake nyeten moko-
moko akana amane ake awuiyelo, lo dšulo, lo
efonfelo, alo ake moko ní kweō mokroko nii
- 16 anō: † ši ke moko naä amane ake Kristofonyo
le, ehie akagbo: ši ewo Nyonmo hie nyam ye
- 17 neke gbefañ. † Edšake be le eše ši etā, beni a-
dše kodšomō šiši ke-adše Nyonmo we le: ši ke
wono tšutšu edše le: me' dši mei ní boo Nyon-
- 18 mo sanekpakpa le toi le anagbē mo? † ni ke
ekpakpa afe ní ahere dšalo le yiwala le: moni
edšaa noko ke ešafelo le, nēgbe ameapue moñ? †
- 19 Bele mei ní naä amane ye Nyonmo suomō le na
le hū atu amesusumai le awo le bolo anokwafo
le deñ ye ekpakpafemō mli.

- Yi 5.** Onukpai ní yò nyeten le afai mikpaä, mi ní dši nyenanyo-onukpa, ke Kristo amanehülü le ahe odasefo, ní dši anumnyam ní abadšie kpo
- 2 le hefatalo hü le, ake: ı Nyelea Nyonmo asafo-kutü ní yò nyeten le, nyekwea no, dsee ake anye nyeno hewo, ši mon ye suomo na; asan dsee senamo ní yò hiegebele hewo, ši mon tšuidšürö na; ı asan hü dsee ake mei ní yeo mli-dšai le ano, ši mon mei ní too okadii amehää
- 4 asafokutü le, ı ni beni kwelonukpa le adšie ehe kpo le, nyenine aše anumnyam aekre ní nälää le no.
- 5 Nakai non nye gbekebi, nyeke nyehe atoa onukpai le ašiši: ši nyefē nyeke nyehe atotoa nyehe šiši nyebumoa hešibādfeimō le, edsake „Nyonmo le, hetsōloi ana ekūo, ši hešibaloi ehää dromo.“ ı Hewo le nyebaä nyehe ši ye Nyonmo nine ní wa le šiši, koni ewo nyeno ye be ní
- 7 sa mli. ı Nyeñōa nyehaomō fē nyefōa eno, etlakeši le edfēo nyeno. ı Nyehie akāa ši, nyešia kpe: ši nyenakūolo, abonsam le, tamō dšata ní
- 9 hūo le mīnyie mitao mo ní emi, ı le nyedamoa ši šiññ nyešia ye hemo ke yeli le mli, ni nyelea ake nakai amanehülü le non feo nyenyemi-meī asafo ní yò dše leñ le.
- 10 Ši dromo fē Nyonmo, ní tšewo ke-ba enano anumnyam le he ye Kristo Jesu mli le, ledientše eesanye ní fio ne nyena amanehülü le eetā, ni eewadšenye ni eewonye hewale, ni eetonye
- 11 šiši; ı le non añō anumnyam ke nyēmo ahā keate nanoi ananoi le! Amen.

12 Silwano, wonyemi anokwafo le, boni misusuo
mike-nmâ fio ko mihânye miwie mitsônye, ni
miye odase mîfie no, ake ene dsi Nyonmo an-
kwa dromo le, noni nyedamoo mli ne.

13 (Asafo) ni ahala ye Babilon afata wöhe le,
14 ke mibi Marko le, mibinye. i Nyeñânâa nyehe
ke suomo našomo! Hedšole ahânye fê ni nyeyo
Kristo Jesu mli le! Amen.

BOFO KRONKRON PETRO LE

WOLO NÍ DŠI ENYO LE.

- Yi 1.** Simeon Petro, Jesu Kristo tšūlo ke bofo le, ke-yahā mei ní nine eše hemō ke yeli ní dšra wa tamō wonō hū le nō ye wō-Nyonmo le ke
- 2 wōwalaherelo Jesu Kristo dšale le mli le: ı Dromō ke hedšole afa abānye ye Nyonmo ke Jesu, wō-Nyontšo le, he niile mli!
- 3 Gbiabō ní enyonmohewale le nō nii fia ní hī hā wala ke Nyonmo dšamō le ekewō ke-tšō mo ní ke enumnyam ke hianiifemō tšewō le he nii-
- 4 le le mli, ı nii ní atšō nō hū ní anō šiwōi kplei-kplei ní dšra wa le akewō, koni nyeke neke nii ne atšō Nyonmo fōmosu le hefataloi ní nye-dšo dše neñ fitemō ní yō akono mli le na foi
- 5 le: ı bele ene non hū hewō le nyeboā he modēñ fē nyefataā he, ní nyeke nyehemō ke yeli le a-tšōa hianiifemō le; ši hianiifemō le mli hū le,
- 6 nyetšōa niile le; ı ši niile mli hū le, hiešikāmō le; ši hiešikāmō mli le, tšuišitō le; ši tšuišitō
- 7 mli le, Nyonmo dšamō le; ı ši Nyonmo dšamō mli le, nyemimeiahedole le; ši nyemimeiahedole mli le, suomō le.

- 8 Edsake kedši neke nii ne ye nyemli ni efa le,
 ehân nyefe hedšôloi, alo mei ní woo yibii, ye
 9 wo-Nyontšo Jesu Kristo he niile le gbefań. | E-
 dšake moni be neke nii ne le, le le filafô dšile,
 ni enyēń nii ena, ake ní ehie ekpa esa he-esai
 le ahetsumo le no le.
- 10 Nohewo le mon, anyemimeí! nyebôa moden,
 ní nyewadše nyetšemo ke halamo le; edšake ke
 11 nyefe enę le, nyeteren gbikogbiko. | Edšake na-
 kai ni anmenye wo-Nyontšo ke walahereło Jesu
 Kristo nano mantšeyeli le mli gbe ahũ le.
- 12 Nohewo le mifôn nodfenmo hũ, ake dā makai-
 nye ye neke nii ne ahewo, tše nyele, ní awadše-
 13 nye ye anokwale ní yo le mli. | Ši mibuo ene,
 ake edša, gbiiabo ní miyo neke bũ ne mli le,
 14 ake mike kaimo atšie nyehie; | edšake mile, ake
 mibũ le kpamo le he afe oya, take boni wo-
 15 Nyontšo Jesu Kristo hũ tfami adafi le. | Ši mabo
 he moden, ake befēbe ye midšendšē le se hũ
 nyehie ahĩ nii ne ano.
- 16 Edšake dšee nā mli adesai ase wonyie, beni
 wohā nyele wo-Nyontšo Jesu Kristo hewale ke
 ebā le, ši mon woke wohienmeii ekwe edale kpe-
 17 tenkple le. | Edšake ená wō ke anumnyam ke-
 dšē Nyonmo, tše le, nō, beni nakai gbē le ba eno
 ke-dšē anumnyam kpetenkple ní sa ahũ le mli
 ake: „Mone dši misuomobi, mo he ní midientše
 18 miná tšuidšürō le.“ | Ni neke gbē ne wodientše
 wonu, ake nwei edše eba, beni wokele yo ye
 19 goń ní dši kronkron le no le. | Ni woye gbale
 wiemo ní efi ši šinn fe tšutšu le, noni nyefeo

dšogbā, kēdši nyenōo nyehie nyetoo nō, ake la
 ní tšoo ye he ko ní woo duñ, ke-yaši beyino ní
 dše atšere, ni tolo ate ši ye nyetsuii amli le; ı
 20 ni nyele ene tšutsu, ake nmāle leñ gbale fē gba-
 21 le dsee wōdientše wošišitsōmo le sane. ı Edšake
 dsee gbomo ko suomo na ake gbale eba peñ ye
 dā, ši moñ Mumō kroñkroñ le hie Nyonmo gbo-
 moi kroñkroi le, ní amewie le.

Yi 2. Ši amalegbaloj hū ye mañ le mli, take bo
 non ní nye hū nyeten ni amaletšōloj aba, mei
 komei ní ke hiekpātāmo mlikpamoj aba abaho
 mli, ni moni kpōame le, ní dši Nyontšo le, ame-
 kwale, ni amēke hiekpātāmo ní he afe oya a-
 2 ha amedientše ameno le. ı Ni mei babao anyie
 amenyennyentfiboj le ase, mei ahewo ní aabo
 3 anokwale le gbe le he musu le. ı Ni hiedšomo
 mli amēke nadokomowiemoj aye nyehe dšra ye;
 mei akodšomo ní ke-dše blema bēbe le ese tšee,
 ni amehiekpātāmo le woo le.

4 Edšake ke Nyonmo ebaa bofoj ní fe eša le
 ayi, ši moñ eke duñ kpī kpāi fimōame ewo gbo-
 hiadše bu leñ, ni enōame ehā, ake atoame ahā
 5 kodšomo, ı ni esa ebaa blema dše le yi, ši moñ
 Noa ní dši dšale šielo le, moni gbe yi fe mo kpa-
 nyo le keke he ebu, ni eke nu afua le ba mei
 6 ní kwa Nyonmo le adše le no, ı ni Sodoma ke
 Gomora mādši le hū ešā etšō lamlu, ni eke bu-
 tumo kodšoame eke-to mei ní bakwa Nyonmo le
 7 okadi, ı ni dšalo Lot, moni hao ye notōloj le a-
 dšenbā ní yo nyennyentfibo mli le, ešō ye mli; ı

- 8 (edšake noni dšalo le na ni enu, beni ebī šī ye
ameteñ le, eke amemlakwamo niitšumoī le pī
9 esusuma ní dša le dādā) le; ı no le Nyontšo le le
mei ní dšaäle ašōmo ye ka mli, šī mei ní edšaa
10 le atō ke pīmo ke-yaši kodšomo gbī le no; ı šī
titri le mei ní nyieo helo se ye bulemo akono
mli, ni amegbeo nyontšoyeli heguo le. Mei ní
dši ekāloī ye amedientše amesuomo na, ni ame-
he kpokpoo, ake amewieo anumnyami ahe mu-
11 subowiemoi le: ı bobo ní bofoi tete, ní nyēmo
ke hewale fe le, ke musu-kodšomo baa ameba-
12 šiiame ye Nyontšo le masei le. ı Šī neke gbomei
ne tamō koloi ní lee wiemo ní afoame ahā mō-
mo ke fitemo ye amefomo na le, amēbo nii ní
amelee le mli musu, ni amēafite ye amedientše
13 amēfitemo le mli hū; ı ni ake-awoame nii ní edšaa
gbe anyōmo: nii ní nō amēna amēbuo dā awo-
libo le: mūdšimeī ní he yō tañ ni; amēbo awofī
ye amedientše amegbeduī le amli, ní amēkenye
14 nyeye nii le, ı amēye hienmeī ke gblānkūomo
obōbō, ni amēfōō ešafemo: amelakaā susumai ní
māmoko šī šinñ le: tšui ameyo, noni foō hiedšomo
15 femo: lōmo bii ni: ı noni amēši gbe ní dša le,
amedū gbe, ameyanyie Bosor bi Baalam, moni su-
mo nii ní edšaa gbe le anyōmowō le, gbe le se, ı
16 šī le le akā ehie ye ledientše emlatōmo le hewo:
dšatsukolo mumui ke gbomo gbē wie, ni etši
gbalo le bulufemo le na!
17 Menemeī dši nubui ní mli be nu, atatui ní
ahum loo ke-yaä, mei ní ato duñ tütüntū ahā
18 ke-ate nano le. Edšake noni yakayakafemo nafū-

17 wiemoi dseo amena hewo le, helo sedii amli a-
 18 meke nyennyentfibo lakaä mei ní dšo mei ní
 19 baä amedšen ye šišiumo le mli le ana foi etšeko
 20 le: „heyeli ši amewo amehāame, ame ní ame-
 21 dientše amedši fitemo nyōdši po le, edsake mo
 22 ní moko hā eye eno le, le non enyōn hū etšō.
 23 Edsake ke amedšo dše neñ mūdšinii le ana
 24 foi ye Nyontšo ke walaherelo Jesu Kristo he niile
 25 le mli, ši neke nii ne non mli adūame ye ni
 26 aye amenō ekoñ le, „amenagbēnii etšō efoñ fe
 27 tšutšunii le.“ „Edsake kule ehī hāame moñ, ake
 28 amenako ame le dšale gbe le he nii le, fe ake
 29 ame le, ni kēle ametsōmo amehe ke-dše kitā kroñ-
 30 kroñ ní atu awo ameden le he le. „Ši efeame,
 31 boni anokwa abe le ke ne: „Gbe saä tšōo ehe
 32 ke-yaä ledientše efē he, ni kploko ní adšu he
 33 le kokloo ši ke-yaä nmoto mli.“

Yi 3. Agbene, misuomomei! ene dši wolo ní dši
 enyo momo ní miñmāā mihāānye le, no mli ní
 2 mike kaimo tšieo nyedšemo ñmūmi le, „ní nye-
 3 kai wiemoi ní sa le gbaloi kroñkroñ le ewie le,
 4 ke nyebofoi ní Nyontšo ke walaherelo le etšu le
 5 akitā le; „no tšutšu ní nyele ne: ake nagbē gbii
 6 le ano le hefeoyeliloī aba ye hefeoyeli mli aba-
 7 nyie ye amedientše amesedii le ana, „ni ameake:
 8 Nēgbe ebā le ši wō le yo? edsake ke-dše beyino
 9 ní tšemei le te yawowoi ne, nii fia hio ši nakai,
 10 boni yo ke-dše dšenbo šišidšē le! „Edsake kwa
 11 amekwa amehie dše ene no, ake nweii ye ke-
 12 dše blema bēbe, ni šikpoñ hū, Nyonmo wiemo

- eke-dše nu mli, ni eke-tšō nu mli ebamā ši, 1
 6 no nii noñ ní no be leñ dše le ke-mi nu ni ehie
 7 kpātā le. 1 Ši nweii ke šikpoñ ní yo ne, le noñ
 ewiemo ake-toame ahā la, ni asaā atoame ke-
 yašio kodšomo ke gbomei ní kwa Nyonmo le
 ahiekpātāmo gbī le no.
- 8 Ši nokome ne akadše nyehie, suomomei! ake
 gbī kome ye Nyontšo le hie tamō afi akpe, ni
 9 afi akpe hū tamō gbī kome. 1 Dšee tše Nyontšo
 le hā šiwō le se tše ne, take boni meikomei buo
 setšē le, ši moñ edšemo se tšeo ye wono, edša-
 ke esumoo ake meikomei aladše, ši mei fē aba
 tšuitsakemo mli moñ.
- 10 Ši bā Nyontšo gbī le aba tamō dšulo ye nyōñ,
 ni no mli le nweii le aho aya nrededē, ši dše
 neñ šišidšēni ašā asere, ni šikpoñ ke niitšumoi
 11 ní yo mli le ašā. 1 Agbene, ake ni neke nii ne
 fia aladše hewo le, me gbomei moñ edša ake
 nyeafe ye dšēnbāi kronkroi ke Nyonmo dšamoi
 12 amlī, 1 koni nyekwe Nyonmo gbī le bā gbe, ni
 nyebo he modeñ, no mli ní nweii ahere ke la
 13 aladše, ni dšēnšišidšēni hū ašā asere le! 1 Ši nweii
 hēi ke šikpoñ hē agbe wokweo ye ešiwō le na,
 nomei amlī ní dšale hio ši ye.
- 14 Hewo le, suomomei! ake ní nyekweo nii ne
 agbe ne, nyeboa nyehe modeñ, koni ananye, ní
 mūdši lo kpa ko be nyehe ye ehie, ye hedšole
 15 mli; 1 ni wo-Nyontšo le dšemo ní še tšeo le
 nyebua walaheremo, take bo noñ ní wosuomo-
 nyemi Paulo le hū nmanye, ye nā ní anō-hāle
 16 le na, 1 take boni ewodši le fē mli hū, ní ewieo

ye mli ye nii ne ahewo; nomei amli nii komei
 ayomo midšra, nii ní meí ní ekaseko noko le,
 ke meí ní emâko ši šinh le tötöo, tamö imâlei
 ní efe le hū, ke-hää amedientše amehiekpâtâmo
 17 le. † Agbene nye le, misuomomei! nyele momosa
 hewo le nyesraä, koni ake yakagbomei ašišiumo
 le akašätanye hū, ni nyegbe ši ke-dše nyedien-
 18 tše nyemö le mli; † ši nyeferea ye wo-Nyontšo
 ke walaherelo Jesu Kristo dromo ke niile le mli:
 le anö anumnyam le ahä agbene ke nano gbí
 le no! Amen.

BOFO KRONKRON JOHANE LE
KLENKLEN WOLO LE.

- Yi 1.** Noni yo ke-dše šišidše le, noni wonu, noni
wona ke wohienmeii, noni wokwe ni wonidši
2 etra he ye wala le wiemo le hewo le; — ni wala
le pue, ni wona, ni woyeo he odase, ni wodša-
dseo nano wala le, noni ke tše le yo ni epue
3 ehāwo le, wotšōonye; — noni wona ni wonu le,
no wodšadseo wotšōonye hū, koni nye hū nye-
kewo abo nanyo, ši asaṅ nanyobo ni dši wonō le
4 woke tše le ke ebi Jesu Kristo le yo. | Ni nii ne
wonmāā wohāānye, koni nyemiše le ayi obō.
5 Ni ene dši bofosane le ni wōnu ke-dše enō ni
wosa wodšadseo wotšōonye, ake Nyōnmo le, la
6 dšile, ni duṅ ko be emli kwrā. | Kedši woke ake
wokele mibo nanyo, ni wonyie duṅ le mli le,
7 wōmmale, ni wofee anokwale le; | ši kedši la le
mli wonyie, take boni ledientše eyo la le mli le,
bele woke wōhe mibo nanyo, ni Jesu Kristo, ebi
le, lá le tšumoo wōhe ke-dše eša fē eša mli.
8 Kedši woke ake eša ko be wōhe le, wōdientše
9 wōhe wošišiuo, ni anokwale le be womli. | Kedši
wodšadše wōhe ešai le wotšō le, anokwafo ke
dšalo dšile, koni eke wōhe ešai le afawo ni etšu-
10 mo wōhe ke-dše nii ní edšaa gbe fia mli. | Kedši

wokē ake wofeko eša le, bele amalelo wotšōole,
ni ewiemo le be womli.

- Yi 2.** Mibii bibii! nii ne minmā mihānye, koni nye-
kafē eša. Ni kē moko fe eša dši, woye hefata-
2 lo ye tše le nō, Jesu Kristo, dšalo le; ı ni le
dši kpātāmo ye wöhe ešai le ahewo; ši dsee wo-
nō le hewo keken, ši mon dšen mū le fē hū nō
le hewo.
- 3 Ni ene mli woleo ye, ake wolele, kedši woto
4 ekitaī le. ı Moni keo ake: ‚Milele‘ ni etoo ekitaī
le, amalelo dšile, ni le le anokwale le be emli; ı
5 ši mofemo ní too ewiemo le, lelen, le emli Nyon-
mo suomo le eye emū ye. Ene mli woleo ye,
6 ake woye emli. ı Moni keo ake ehio emli le, dša
ake boni le le enyie le, le hū enyie nakai non.
- 7 Suomomei, dsee kitā hē ko minmää mihäänye,
ši mon kitā momo ní nyeyo ke-dše šišidše le:
kitā ní dši emomo le dši wiemo ní nyenu ke-dše
8 šišidše le. ı Asan kitā hē minmää mihäänye, noni
dši anokwa ye le emli ke nye hū nyemli le, ake
9 dun le eho, ni anokwa la le tsoo agbene. ı Moni
keo ake eye la le mli ni enyeyo ledientše enyemi
10 le, dun len eyo ke-baši nmenenmene. ı Moni su-
mo enyemi le, ehio la le mli, ni tšone ko be
11 emli; ı ši moni nyeyo enyemi le, dun le mli eyo,
ni dun le mli enyeyo, ni elee heni eyaä, edšake
dun le fila ehienmeii.
- 12 Minmā mihānye, bii bibii! ake aňo nyehe ešai
13 le afanye ye egbei le hewo. ı Minmā mihānye,
atamei! ake nyele moni yo ke-dše šišidše le.

- Minmā mihānye, oblahi! ake nyeye mofōn le no kōnim. Minmā mihānye, gbekebii! ake nyele tse le.
- 14 Minmā mihānye, atamei! ake nyele moni yo ke-dse šišidse le. Minmā mihānye, oblahi! ake nyechewa, ni Nyonmo wiemo le hio nyemli, ni
- 15 nyeye mofōn le no kōnim. | Nyekasumoa dse len alo nibii hū ni yo dse len! Kedši moko misumo
- 16 dse len le, bele tse le suomo le be emli; | akeši nofeno ni yo dse len le, helo le sedi le ke hie-
nmeii le asedi le ke šihile le mli hewo le, dsee
- 17 tse le mli, ši mon dse le mli edse; | ni dse le hoo eyaa ke emli sedi le; ši moni feo Nyonmo suomonanii le hio ši ke-yašio nano.
- 18 Gbekebii, nagbē nimletfa ne: ni boni nyenu, ake antikristo le miba, ni agbene antikristoi pi eba, hewo ni wole, ake nagbē nimletfa ne. |
- 19 Woten amedse amedse kpo ke-te, ši kele amedsee woten eko, edsake amedši woten eko kule amekewo ehi ši; ši mon koni amepue ake dsee amefē amedši woten eko.
- 20 Ni nye le, mūfo nyenā ke-dse mokronkron le den, ni nyele nii fē. | Minmā mihānye, ake nyelee anokwale le hewo, ši mon edsake nyele, ni ake amale komeflo dsee anokwale le mli. |
- 22 Namodši amalelo le, ke dsee moni kwaā ake Jesu dši Kristo le? Le dši antikristo le, moni
- 23 kwaā tse le ke bi le. | Mofemo ni kwaā bi le, ebe tse le hū, ši moni gbaā mli etšio bi le tā le, eye tse le hū.
- 24 Nohewo le nye le, noni nyenu ke-dse šišidse le, nyehāa no abia nyemli: kedši nyemli noni

nyenu ke-dše šišidše le ahī le, no le nye hū nye-
25 ahī bi le mli ke tše le mli. | Ni ene dši ši ní le
le ewowo le, nano wala le.

26 Nii ne minmā mihānye ye mei ní šišiuonye le
27 ahewo. | Ni nye le, mūfo ní nyená ye enō le hio
nyemli, ni ehiaanye, koni moko atšōnye, ši mon
boni nakai mūfo le non tšōnye nii fia hewo le,
anokwale hū dši, ni edsee amale; ni take boni
etšōnye le, nyehia emli.

28 Ni agbene, mibii bibii, nyehia emli, koni beni
eepue le, ní woná ekā ní wohie akagboi ye ehie
29 ye ebā le mli. | Kedši nyele ake dšalo dšile le,
nyelea, ake mofēmo ní feo dšale le, afole ke-
dše emli.

Yi. 3. Nyekwea suomo bo soñn ní tše le enō-hāwo,
koni atšewo Nyonmo bii ni wodši ne! Ene he-
2 wo le dše le leewo, edšake eleele hū. | Nye mei
ní asumoo, agbene le Nyonmo bii dšiwō, ni a-
nako adšie noni wobatsōmo le ši; ši wole ake,
beni eedše ši le, wootamole, edšake woonale boni
3 eyo le. | Ni mofēmo ní yo neke nobiekāmo ne
ye eno le, etsuo ledientše ehe, take boni le ehe
tše le.

4 Mofēmo ní feo eša le, feo mlatōmonii hū; ni
5 eša le dši mlatōmo le. | Ni nyele, ake le le epue,
koni wohe ešai le ewo ke-ya; ni eša ko be emli. |

6 Mofēmo ní hio emli le, efee eša; mofēmo ní feo
eša le, enakole, ni esa elekole.

7 Mibii bibii, mokomoko akašišiuanye: moni feo
dšale le, dšalo dšile, take boni le hū edši dšalo

- 8 le; ı moni feo eša le, edše abonsam le mli; edšake
 šišidšē bēbe le abonsam le feo eša ke-dšeo. Ene
 hewo Nyoimo bi le pue, koni efite abonsam ni-
 tšumoi le.
- 9 Mofēmo ní afole ke-dše Nyoimo mli le, efee
 eša, edšake eseši hiō emli, ni enyēn eša efe, e-
 10 dšake Nyoimo mli afole ke-dše. ı Ene mli Nyoim-
 o bii le ke abonsam bii le pueo fañn ye. Mo-
 fēmo ní efee dšale le, edšee Nyoimo mli, ke
 11 moni sumoo enyemi le hū. ı Etfake ene dši bo-
 fosane ní nyenu ke-dše šišidšē le, koni wosumo
 12 wöhe; ı dšee tamō Kain ní dše mofōn le mli ni
 egbe enyemi le: ni mēhewo ni egbele le? ake
 ledientše eniitšumoi le efōn dši, ši enyemi le nō
 13 le dša! ı Nyehie akafeanye yā, minyemimei, ke
 14 dše leñ minyenyē le! ı Wole, ake wofōn ke-dše
 gbele le mli ke-te wala le mli, edšake wosumoo
 nyemimei le: moni sumoo enyemi le, ehio gbele
 15 le mli. ı Mofēmo ní nyeo enyemi le, gbomeiawui-
 yelo dšile; ni nyele ake gbomeiawuiyelo fē gbo-
 meiwuiyelo be nano wala ní hiō emli.
- 16 No mli woyo suomo le ye, ake le le, wohewo
 enō ledientše esusuma le enme ši ye, ni wo hū
 edša ake nyemimei le ahewo woñōo wosusumai
 17 le wofieo ši ye. ı Ši moni yo dše neñ nii le, ni
 enaä ake efi enyemi, ni emia emusuñ ye eno
 le: te afeo teñ, ni Nyoimo suomo le hiō ši ye
 emlin?
- 18 Mibii bibii, nyekahāa wosumoa mei ye wie-
 mo lo lilei mli keke, ši mon ye niitšumo ke a-
 19 nokwale mli! ı Ni no mli woleo ye, ake ano-

kwale le mli wodše, ni ehie woodšo wotšui ahe
 20 ye, i ake, kedši wotšui buowo fo le, ake Nyon-
 21 mo da fe wotšui, ni ele nii fia. i Nye mei ni
 asumoo, kedši wotšui ebuowo fo le, woná eká
 22 ye Nyonmo hie, i ni nofēno ní wobaa le, woheo
 ye enō, edšake ekitaí le wotoo, ni nii ní sa ehie
 23 le wofeo. i Ni ene dši ekita le, koni wohe ebi
 Jesu Kristo gbei le woye, ni wosumo wohe, take
 24 boni ewowo kitá le. i Ni moni too ekitaí le hio e-
 mli, ni le hū ehio emli. Ni nō mli ni wonaa woleo
 ye, ake ehio womli, dši mumo ní enō-hāwo le.

Yi 4. Nye mei ní asumoo, nyekahea mumo fē mu-
 mo nyeyea; ši moni nyekaa mumoi le nyekwea,
 ake Nyonmo mli amedše, lo; etfakeši amalegba-
 2 loi pi edše kpo ke-ba dše le mli. i Ene mli nye-
 lea Nyonmo Mumo le ye: mumo fē mumo ní dša-
 dšeo faññ ake Jesu Kristo eba ye helo mli le,
 3 Nyonmo mli edše; i ni mumo fē mumo ní edša-
 dšee ake Jesu Kristo eba ye helo mli le, dšee
 Nyonmo mli ni edše; ni mone dši antikristo le
 nō le, ní nyenu ye ehe ake ēba le, ni agbene
 le eye dše leñ momo.
 4 Nye le nyedše Nyonmo mli, mibii bibii, ni
 nyeye amenō kōnim; akeši moni yo nyemli le
 5 da fe moni yo dše leñ le. i Nomei dše dše leñ,
 nohewo le dše leñ amewieo ke-dšeo, ni dše le
 6 bogame toi. i Wo le, Nyonmo mli wodše: moni
 le Nyonmo le, eboowo toi; moni dšee Nyonmo
 mli le, eboowo toi. No mli woyoo anokwale
 mumo le ke šišiumo mumo le ke-dšeo.

- 7 Nye mei ní asumoo, nyehãa wosumoa wohe; etfakę suomo le edše Nyoinmo mli, ni mofęmo ní sumoo le, Nyoinmo mli adše afole, ni ele Nyoin-
- 8 mo. † Moni sumoo le, elee Nyoinmo; etfakę Nyoin-
- 9 mo le, suomo dšile. † No mli ni Nyoinmo suomo le pue ye, ye womli, ake Nyoinmo etšu ledientše ebi kome ní afo le ke-ba dše leñ, koni wo-
- 10 ná wala ye ehewo le. † Ene mli suomo le yo: dšee ake wo ni wosumo Nyoinmo, ši moñ ake le ni esumowo, ni etšu ebi le wohe ešai le ahe kpātãmo.
- 11 Nye mei ní asumoo, ke nakai ni Nyoinmo sumowo le, edša ake wo hũ wosumo wohe. † Nyoin-
- 12 mo le, moko enakole peñ. Kedši wosumo wohe le, Nyoinmo hiõ womli, ni esuomo le yeõ emũ
- 13 ye womli. † No mli woleo ye, ake wohiõ emli, ni le hũ ehõ womli, ake ledientše e-Mumo le
- 14 eko enõ hãwo. † Ni wo le wona, ni woyeo odase, ake tše le etšu ebi le ake dše leñ walaherelo. †
- 15 Mofęmo ní dšadšeõ fanñ ake Jesu dši Nyoinmo bi le, le le Nyoinmo hiõ emli, ni le hũ ehõ
- 16 Nyoinmo mli. † Ni wo le wole, ni wosa wohe suomo le ní Nyoinmo sumowo le woye. Nyoin-
- 17 mo le, suomo dšile, ni moni hiõ suomo mli le, ehõ Nyoinmo mli, ni Nyoinmo hũ hiõ emli. † No mli suomo le kewo eye emũ ye, koni woná tšui ye kodšomo gbĩ le no; edšake boni le le eyo le,
- 18 wo hũ woyo ye dše neñ. † Gbeyešemo be suomo le mli; ši moñ suomo ní eye emũ le fieõ gbeyešemo, etfakę gbeyešemo ye pimo; ši moni šeo gbeye le, enako eye emũ ye suomo le mli. †
- 19 Wo le wosumole, edšake le tšutšu esumowo!

20 Kedši moko ke ake: , M̄isumo Nyoñmo, ' ni e-
nyeo ledientše enyemi le, amalelo dšile. Edšake
moni sumoo ledientše enyemi ní ena le, Nyoñmo
21 le ní enako le, te ten ni enyēole esumoon? ı Ni
neke kitā ne woná ke-dše enō, koni moni sumoo
Nyoñmo le asumō ledientše enyemi le hū.

Yi 5. Mofēmo ní heo yeo ake Jesu dši Kristo le,
afole ke-dše Nyoñmo mli. Ni mofēmo ní sumoo
moni fole le, sumoo moni afole ke-dše emli le
2 hū. ı Ene mli woleo ye, ake wosumoo Nyoñmo
bii le, beni Nyoñmo wosumoo ni ekitaī le hū
3 wotoo le. ı Edšake ene dši Nyoñmo suomō le,
4 koni woto ekitaī le: ni ekitaī le waa; ı etfakēši
nofēno ní afole ke-dše Nyoñmo mli le yeo dše
le no kōnim; ni neke kōnim ní yeo dše le no
5 ne dši wohemo ke yeli le. ı Namō dši moni yeo
dše le no kōnim, ke dšee moni heo yeo, ake
Jesu dši Nyoñmo bi le?

6 Monē dši moni tšō nu ke lá mli ke-ba, Jesu
Kristo le, dšee nu le mli keke, ši mon ye nu le
ke lá le mli; ni mumō le dši moni yeo odase
7 le ake ní mumō le dši anokwale le. ı Ši mei ete
dši mei ní yeo odase [ye nwei: Tše le, wiemo
le, ke Mumō kronkron le, ni mei ete ne eko-
8 meñ. ı Ni mei ete dši mei ní yeo odase ye šikpon
le no le]: mumō le, ke nu le, ke lá le, ni mei
9 ete ne feo ekome. ı Ke wohe gbomei adase le,
Nyoñmo odase le da fe no; edšake ene dši Nyoñ-
10 mo odase le, ní eye ye ebi le hewo le. ı Moni
heo Nyoñmo bi le no eyeo le, eye odase le ye

ledientše emli: moni hee Nyoñmo eyee le, efele
 amalelo, edšake ehako odase ni Nyoñmo eye ye
 11 ebi le hewo le eyeko. | Ni ene dši odase le, ake
 nano wala ni Nyoñmo enō-hāwo, ni neke wala
 12 ne ye ebi le mli. | Moni yo bi le, eye wala le;
 moni be Nyoñmo bi le, wala le hū ebe.

13 Nii ne minmā mihānye, nye mei ní nyeheo
 Nyoñmo bi le gbei ano nyeyeo, koni nyena nyele
 ake nyeye nano wala, ni asañ nyehe Nyoñmo bi
 14 le gbei ano nyeye. | Ni ene dši ekā ní woná ye
 ehie le, ake kedši woba noko ye esuomō le na
 15 le, eboowo toi. | Ni kedši wole ake eboowo toi
 ye nofēno ní wobaa le hewo le, wole ake woye
 wobimoi le ní wobale le.

16 Kedši moko na enyemi mife eša ní dsee gbele
 eša le, ebi, ni eehāle wala; mei ní feo eša ní
 dsee gbele eša len. Gbele eša ko ye: dsee ene
 17 hewo mikeo, ní ebi. | Nii ní edšaa gbē fē dši
 eša, ni eša ko ye ní dsee gbele eša.

18 Wole ake mofēmo ní afole ke-dše Nyoñmo mli
 le, efee eša; ši moñ moni afole ke-dše Nyoñmo
 19 mli le, etoo ehe, ni mofōn le etaa ehe. | Wole ake
 wodše Nyoñmo mli, ni dšen mū le fē kā mofōn
 20 le mli; | ši wole, ake Nyoñmo bi le eba, ni ehāwo
 dfeñmo, koni wole anokwafo le, ni woye ano-
 kwafo le mli, ye ebi Jesu Kristo le mli: Mone dši
 21 anokwa Nyoñmo le ke nano wala le. | Mibii bibii,
 nyelea nyehe nokwemo ye wodši ahewo! Amen.

JOHANE WOLO NÍ DŠI ENYO LE.

Yi 1. Onukpa le ñmää ke-yahää Kiria (Awurā) ní ahalale ke ebii le, ní mi le misumoo ye anokwale mli le; ni dsee mikome keke, ši mei fē hū ní
2 ele anokwale le, ı ye anokwale ní hiō womli ní
3 ekewo ahī ši ke-ate nano le hewo: ı Dromo, mo-
bonale ke hedšole ní dše tše Nyonmo le, ni esa
edše Nyontšo Jesu Kristo, tše le bi le, nõ le ke-
nye ahī ši ye anokwale ke suomo mli!

4 Miná miše babao, ake miná obii le aten mei-
komei minyie anokwale mli, take boni woná kitā
5 ko ye tše le nõ le. ı Ni agbene le mībio, Kiria,
dsee ake bele minmāo kitā hē ko, ši mon noni
6 woyō ke-dše šišidše le, koni wosumo wohe. ı Ni
no dši suomo le, koni wonyie ye ekitaī le ana.
Ene dši kitā le, take boni nyenu ke-dše šišidše
7 le, koni nyenyie ye mli. ı Etfake šišiuloi pī ebote
dše len, mei ní edšadšee, ake Jesu Kristo eba
ye helo mli le. Mone dši šišiulo le ke antikri-
sto le.

8 Nyekwea nyehe no, koni wokaladše nii ní
woke niitsumo ená le, ši woná nyōmowō mū
9 mon. ı Mofemo ní tōo ni ehii Kristo tšōmo le

mli le, ebe Nyoniimo; moni hio Kristo tšomo le
 10 mli le, le ni eyo tše le ke bi le. Ke moko ba
 nyeniō ni ehiee neke tšomo ne le, nyekaherea-
 11 le ke-baä nyewe, ni nyekaffaäle hü; edšake
 moni flaäle le, ekele tšaa ye eniitšumoi ni dši
 efön le mli.

12 Miye nibii pi ni maimānye mon, ši misumoo
 ake mike wolo ke bleki nimää, ši mon mihie kā
 no ake maba nyeniō, ni nabu ke nabu mikenye
 13 abawie, koni womiše le ayi. Onyemiyo ni aha-
 la le bii le mibio. Amen.

JOHANE WOLO NI DŠI ETE LE.

Yi 1. Onukpa le nimää ke-yahää Gayo ni asumoo
 le, moni mi hü misumoo ye anokwale mli le!

2 Bo ni misumoo! nii fia gbefañ miná ni ofere
 ye, ni ohe awa, take boni osusuma fere le!

3 Edšake miná miše babao, beni nyemime ba, ni
 amebye onokwale le ke boni bo onyieo anokwa-

4 le mli le he odase le. Miše ni fe nii ni minu
 ake mibii le nyieo anokwale mli le ne mináa.

5 Bo ni misumoo! anokwa mli ofeo noni otšuo

- 6 ohãä nyemimei le ní dši gboi tete le, ı mei ní ye
 osuomö le he odase ye asafo hie le; ni ke oodšie-
 ame gbe, boni sa Nyonmo hie le, oofe dšogbã; ı
- 7 edšake egbei le ahewo ni amedše kpo, ni ame-
 8 hee noko ye dšenmãdšiabii le aden. ı Nohewo le
 wo le, edša ake wohereö neke gbomei ne atü,
 koni wotsömo anokwale le nanyoniitsuloi.
- 9 Minmã wolo mimãdše asafo le, ši kële Diotrefe
 moni sumoo amenukpayeli le hereewo miše na. ı
- 10 Nohewo le, ke miba dšin, makai eniitsumoi ní etšuo
 le, boni eke wiemoi födši wiewieo wohe le, ni
 enemei tete hü faa hãäle, ši mon ledientše ehe-
 ree nyemimei le, ni esa etšio mei ní sumoo ake
 amefeo neke le gbe, ni efieoame ke-dšeo asafo
 le mli le.
- 11 Bo ní misumoo! kakase efön le, ši kasemo
 ekpakpa le mon! Moni feo ekpakpa le, edše
 Nyonmo mli; moni feo efön le, enako Nyonmo
- 12 le. ı Demetrio le, mei fiã ke anokwale le dientše
 miye ehe odase [kpakpa], ni wo hü woyeo ehe
 odase, ni nyele, ake wodase le anokwan.
- 13 Miye nibii pi ní manmã, ši kële misumoo ake
- 14 mike bleki ke glã (pen) nmão; ı ši mihie kã no,
 ake efe fio keke ní manao, ni nabu ke nabu
- 15 wowie. ı Hedšole ahão! Wošientšemei le mibio.
 Nã wošientšemei le ye gbeii ana!

JUDA WOLO LE.

- Yi 1.** Juda, Jesu Kristo tšũlo, ši Jakobo nyemi le,
nimää ke-yahää mei ní atše ní afeame kronkron
ye tše Nyonmo le mli ní anõame ato ahã Jesu
2 Kristo le. † Mõbonale ke hedšole ke suomo afata
he ahãnye!
- 3 Nye mei ní asumoo! ake noni mibo moden fe
ní maĩmã ye walaheremo ní wofĩa woyõ le hewo
mahãnye le, ehe ndšrami ake maĩmãnye ní miki-
solenye, koni nyepile hemo ke yeli ní adšie ši-
4 kome ahã kronkronbii le he. † Edšake gbomei
komei edšu ši ke-bote mli, mei ní adšieame a-
nimã blema bẽbe le ahã neke atenbu ne, fõloĩ
ní amenõo wo-Nyonmo dromo le ameboõ nyen-
nyentfi, ni amekwaã Nyonmo ní dši noyelilo
kome pe le ke wonyontšo Jesu Kristo le.
- 5 Ši mĩtao ake mikaionye, edšake nyele ene ši-
kome momo le, ake Nyontšo le, beni edšie maĩ
ke-dše Mizraim le, noni dši ši enyo le ekpātã
6 mei ní hee yee le ahie; † ni bofoi hũ ní etoo a-
medientše amenukpayeli le, ši mon ameši ame-
dientše amešihile le, eke nano kpai fi ke-to ye
7 duĩ tũ mli ehã gbĩ wulu nõ kodšomo le; † Take

boni Sodoma ke Gomora ke mādši ní dšere amehe
 le, ní nakai bo noñ, tamō menemei ne, bo adfa-
 mañ ke notekemo, ni ameyiñ ke-tšō lo kroko se
 le, amekāmo ši ni amenáä nano la nyōmowō okadi
 8 ne: ı Nakai noñ hū agbene neke laloí ne, helo
 moñ amebuleo, ši nyontšoyeli he guo amegbeo,
 ni anumnyami hū amelomoo.

9 Ši bofonukpa Mikael le, beni eke abonsam ko-
 dšoo ni ekele wieo ye Mose gbomotšo le hewo
 le, ekaa lōmo kodšomo ko ke enofō, ši moñ eke:
 10 „Nyontšo le akāo!“ ı Ši menemei le, nii abo ní
 amelee moñ le amelomoo po, ši nii abo ní amena
 na ke-dše amefomo le mli take koloí ní lee wie-
 mo ko le, nomei amlí amefiteo ye.

11 Ao ame! ake Kain gbe le no ameyi, ni Balaam
 nyōmowō šišiumo le mli amewo amehe amewo,
 ni Kora atuātšemo le mli amehie ekpātā ye!

12 Menemei dši mei ní woō nyesuomō-niiyeni le
 ahe mūdši, edšake amekenye yeyeo nii ni ame-
 hie gboo he, amemile amedientše amehe: atatuí
 ní be nu ni koyoi kplaäame ke-boleo ši dšiamē,
 tšei ní be bai ni amewoo yibii, ši amegboi šií
 13 enyo ní afāmoame ní, ı nšokei hū ní yo hāmā-
 hāmā, ní fēo amedientše amehiegbedšianii amefieo,
 nūlamii šilogoloi, mei ní asa duñ tūtüntū le ato
 ahāame ke-ate nano le.

14 Ši gbā hū Henok ní dši mokpawo ke-dše Adam
 no le gba hā menemei ni eke: „Na, Nyontšo le
 ke ekronkronbii akpei nyonmanyonmai abo mī-
 15 ba, ı ni ebakodšo mei fia, ni ekā amemusufoi le
 ye amemusuniitšumoi fē ní ameke-ye musu, ke

wiemoi ní wa le fě ní ešafeloi musufoi wie šile
le hewo!“

16 Menemei dši hūhūhūwieloi ke awyereholoi ní
nō esaa amehie, ní nyieo ametaomoi fōdši ase,
ní amenabu wieo nafū-wiemoi, ni amehie gbomei
17 ahietsei ye senamo hewo le. Ši nye mei ní asu-
moo, nyekaia wiemoi ní wonyontšo Jesu Kristo
18 bofoi le wie sa le; i ake amekenye, ake nagbē
be le nō le hefeoyeliloi ní nyieo ye amedientše
amemusutaomoi ana le aba.

19 Menemei dši mei ní tšeo amehie, susumagbomei
20 ní be mumo le. Ši nye mei ní asumoo, nye-
tlatlaä nyehe ye nyehemo ke yeli kronkron ní
fe fě le nō ye Mumo kronkron mli, ni nyesolea, i
21 ni nyetoa nyehe ye Nyonmo suomo le mli, ni
nyekwea wonyontšo Jesu Kristo mōbonale le gbe,
22 koni nyená nano wala. Ni nyedšiea mli: mei-
23 komei mon, nyenaäame mōbo, i ši meikomei hū,
nyeke hegbeyewō aherea ameyiwala, ni nyešaä-
ame ke-dšea la le mli, ni nyehia atade ní ake
helo ewo mūdši le tete.

24 Ši le, moni yo hewale, ake ehie nyemli, ní
nyekagbe ši, ní ekenye adamo enumnyam le hie,
25 ní kpa be nyehe, ye mlifimo mli, i Nyonmo ní
dši nālo kōme ke woyiwalaherelo ye Jesu Kristo,
wo-Nyontšo le, hewo le, le ahā anumnyam ke
agboyeli, noyeli ke hegbē fě agbene ni ke-yaä
nanoi fě nō! Amen.

JESU KRISTO KPODŠIEMO

NÍ EÑO-HÁ JOHANE LE.

Yi 1. Jesu Kristo kpodšiemō ní Nyoñmo ñō-hāle, ní eke-tšō etšūdši nii ní dša ake abafe oya, ni ekadi,
2 ni eñō-tšu ebofo le eke-yahā etšūlo Johane, i moni ye Nyoñmo wiemo le ke Jesu Kristo odase le he
3 odase, bofēbo ní ena le. i Adšo moni kaneō ke mei ni nuō gbale le wiemoi le, ke mei ní toō nibii ní añmā ye mli le; edšake be le eše etā!
4 Johane ñmāā ke-yahāā asafoi kpawo ní yo Asia le: Dromō ahānye, ke hedšole ke-dše moni yo ke moni ye ke moni baba le ñō, ni ke-dše mumoi kpawo ní yo emantšesei le hie le ñō, i
5 ni ke-dše Jesu Kristō, moni dši odasefo anokwafō, kromobi ní dše gbohī atēn le, ke šikpoñ le nō mantšemei le anukpa le ñō! Le moni esumoo-wo, ni efo wohe ke-dše wohe ešai le amlī ye le-
6 dientše elā le mli, i ni efewo mantšeyeli, (ke) osofoi ehā Nyoñmo ke etše le, le ahā anumyam le ke noyeli le ke-dše nano ke-yaā nano! Amen.

7 Na, ēba ke atatui le, ni hienmei fē hienmei

- ke „mei ní gbulole le akwele,“ ní šikpoñ le no akutsei le fē awo yera ye chewo: Hē, amen! 1
- 8 Mi dši Alfa le ke Omega le, šišidšē ke nagbē, Nyontšo Nyonmo le ke, moni yo le ke moni ye le ke moni baba le, (moni dši) Ofe le! 2
- 9 Mi Johane, ní midši nyenyemi le hū ke nyenanyo ye Jesu Kristo amanehülū le ke emanšeyeli le ke etšuišimē mli le, miye nšokpo ní atšeo Patmo le mli ye Nyonmo wiemo le hewo 3
- 10 ke Jesu Kristo odase le hewo. 1 Miye mumo mli ye Nyontšo le gbī le no, ni minu gbē kpetenkple 4
- 11 ko ye mise tamō tetremantre, 1 ní ke ake: Mi dši Alfa le ke Omega le, klenklenmo le ke nagbemo le: ni noni onaä le, n̄mā owo wolo mli, ni onō-mādše asafoi kpawo le ní yo Asia le, ke-ya Efeso, ke-ya Smirna, ke-ya Pergamo, ke-ya Tiateira, ke-ya Sarde, ke-ya Filadelfeia, ke-ya Laodikeia. 5
- 12 Ni mitšō mihe, koni makwe gbē le ní kemī wie le. Ni beni mitšō mihe le, mina šikakanetsei 6
- 13 kpawo, 1 ni kanetsei kpawo le ten le moko ní tamō gbomo bi, ni ewo atade yū, ni eke šikapā fi etšitši; 1 ši eyitšo le ke eyitšoi le yeo tamō tohetšoi yen, take snow, ni ehieimeii le tamō 7
- 15 lalilei, 1 ni enādši le tamō ayawa kañkañ ní edo ye flōnō mli, ni egbē le tamō nui babao gbemo; 1 8
- 16 ni ehie nulamii kpawo ye enine dšürō, ni tši ke ena nta ní na ba dše edañ, ni ehie tamō hülū ní tšoo ye ehewale mli le. 9
- 17 Ni beni minale le, migbe ši ye enādši ana tamō gbonyo; ni eke eninedšürō nme mino, ni ekemi 10

ake: Kaše gbeye; mi dši kleñkleñmo le ke na-
 18 gbemo le, i ke hiekālo le; ni migbo, ni na, hie-
 kālo dšimi ke-yaä nanoi ananoi, ni mihie gbo-
 19 hiadše le ke gbele le samfei le: i Nmā nii ní ona
 le ke nii ní yo, ke nii ní baba ye nii ne ase le: i
 20 nulamii kpawo ní ona ye mininedšürō no le temo-
 sane le, ke šika kanetšei kpawo le: Nulamii kpa-
 wo le dši asafoi kpawo le abofoi, ni kanetšei
 kpawo ní ona le dši asafoi kpawo.

Yi 2. Efeso asafo le bofo le, nmā oyahāle ake: Nii
 ní moni hie nulamii kpawo le ye eninedšürō, ní
 enyieo šikakanetšei kpawo le aten le ke ne: i
 2 Mile oniitšumo le ke omodeñbo le ke otšuišime
 le, ke boni onyēn meifōdši ohie, ni oka mei ní
 keo ake bofoi dšiamē ni amedšee le, ni oná ake
 3 amalelo le dšiamē, i ni ohieo mli, ni onmeo otšui
 ši, ni migbei le ahewo le obo modeñ, ni etokoö
 4 le: i Ši kēle mikeo ten ye sane ko, ake osuomo
 5 ní dši okleñkleñnō le ofō. i Nohewo le kaimo
 heni ogbe ši ke-dše, ni otšake otšui, ni otšu
 kleñkleñ niitšumo le: ši ke-dšee nakai le, maba
 ono oya, ni matši okanetšo le ke-adše egbehe
 6 le, ke-dšee otšui otšake le. i Ši kēle ene oyo,
 ake onyeo Nikolaime le aniitšumo le ní mi hū
 7 minyeo le. i Moni yo toi le, hā ní enu noni Mumo
 le keo asafoi le: Moni yeo kōnim le, mahāle
 walatšo le ní yo mi-Nyoñmo le Paradeiso le mli
 le no yibii le eko eye!
 8 Ni Smirna asafo le bofo le, nmā oyahāle ake:
 Nii ní kleñkleñmo le ke nagbemo le, moni egbo

- 9 ni ehie kã ekoñ le ke ne: ı Mile oniitšumoi le ke omanehũlũ le ke ohia le (ši kële niiatše dšio!) ke mei ní ke ake Judafoi dšiamę ni amedšee, ši amedši Satana kpêhe moñ le amusubo le: ı
- 10 Kaše amane ní obana le ekoeko gbeye! Na, abon-sam aňõ nyeteñ meikomei awo tšun, koni aňõ-kanye, ni nyeana amanehũlũ gbũ nyoňma: Femo anokwafo ke-yaši gbele mli, ni mahão wala ake-
- 11 kre le! ı Moni yo toi le, hã ní enu noni Mumo le keo asafoi le: Kõnimyelõ le, afeñ le noko fõñ ko ke-dšę gbele ní dši enyo le mli le kwrã!
- 12 Ni Pergamo asafo le bofo le, ñmã oyahãle ake: Nii ní moni yo tši ke ena nta ní ña ba le
- 13 ke ne: ı Mile oniitšumoi le ke heni oyo le, heni Satana mañšesei le yo le; ni ohie migbei le amli, ni okwako mihemo ke yeli le ye no gbũ le amli tete, beni Antipa dši midasefo anokwafo le, ni
- 14 agbele ye nyeteñ, heni Satana yo le. ı Ši kële mi-keo teñ ye nibii fio ko: ake dšei oyo mei ní hieo Balam, moni tšõ Balak ake eke tšõne amã Israel-bii le ahie ní ameye wodši afolešãniĩ ni amebo
- 15 adfamañ le tšõmo le mli. ı Nakai noñ bo hũ oyo mei ní hieo Nikolaimi atšõmo le mli, noni mi-nyeo le. ı Tšakemo otšui mli! ši ke-dšee nakai le, maba onõ oya, ni mike midañ tši le keame aba-
- 17 wu. ı Moni yo toi le, hã ní enu noni Mumo le keo asafoi le! Moni yeo kõnim le, mahã eye mana ní aňõ-te le eko, ni mahãle ošikite yeñ, ni te le no aañmã gbei hẽ ní moko lee, ake dša moni náã le!
- 18 Ni Tiateira asafo le bofo le, ñmã oyahãle ake:

Nii ní Nyoñmo bi le ní yo hienmeii tamò lalilei
ni enādši tamò ayawa ní eye ke la le ke ne: ।
19 Mile oniitšumoi le ke osuomò le ke osōomò le ke
ohemò ke yeli le ke otšuišimè le ke oniitšumoi
20 le, ake sekpenii le fe tšutšunii le tete: । Ši kēle
mikeo ten ye sane ko, ake ohā onā Isabel ní
tšeo ehe gbaloyo le gbe, ní etšō ni ešišiu mitsū-
dši, ní amebò adfamañ, ni ameye wōdši afole-
21 šānii. । Ni mihāle be, koni etšake etšui mli, ní
22 esumoo ake etšake ke-dšē edfamañbò le mli. । Na,
mikele mifō sa no ke mei ní kele ekū gblā mli
le hū, ye amanehūlū kpetenkple mli, ke-dšee ame-
23 tšuii amli amētšake ke-dšē eniitšumoi le amli. । Ni
ebii le, gbē magbeame; ni lē asafoi le fē ana ale,
ake mi dši moni halaä sabai ke tšuii amli, ni
mañō-hā nyeten mofēmo boni nyeniitšumoi le sa
24 hā le. । Ši nye le, mikenye ní nyefe ye Tia-
teira le, mei abo ní be neke tšōmò ne, mei ní
lee Satana bui le (boni amēkeo le), ake: Mike
25 dšatšu kroko enimeñ nyeno; । tšebele noni nyeyo
26 le, nyehiea mli ke-yaši beyino ní maba le. । Ni
kōnimyelo le ke moni too miniitšumoi le ke-
yaši nagbē le, mahāle hegbe ye dšenmādši le
27 anò, । ni eke dade tšo aleame, take boni adfra-
dfraä sū-gbei le, take boni mi hū miná ke-dšē
28 mitšē le nō le; । ni mañō tolo le mahāle! । Moni
yo toi le, hā ní enu noni Mumò le keo asafoi le!

Yi 3. Ni Sarde asafo le bofo le, ñmā oyahāle ake:
Nii ní moni yo Nyoñmo mumoi kpawo le ke ñu-
lamii kpawo le ke ne: Mile oniitšumoi le, ake

- 2 oye gbei ake ohie kā, ni gbonyo dšio. † Ohie
atšē, ni owadše nii ní eše ní amēbagboi le! Edša-
ke mináko oniitšumoi le, ake ameye emū ye mi-
3 Nyonmo le hie. † Nohewo le kaimo boni oná ni
onu le, ni oto, ni otšake otšui mli! Ši agbene ke
ohie etšēē le, maba ono take dšulo, ni oleñ no
4 ñmletšā no ní maba ono kwrā! † Ši kēle oye gbei
fio ko ye Sarde hū, mei ní woko ametadei le ahe
mūdši; ni amekemi anyie ye atadei yedši amlí,
5 etfakē amesa nakai. † Kōnimyelo le, le non aawole
atadei yedši, ni migben egbei le ye wala wolo le
mli gbikogbiko, ni matši egbei le atā ye mitše
6 le hie ke ebofoi le ahie! † Moni yo toi le, hā ní
enu noni Mumo le keo asafoi le!
- 7 Ni Filadelfeia asafo le bofo le, ñmā oyahāle
ake: Nii ní mokronkron le, anokwafo le, moni
hie Dawid samfe le, moni gbleo ní moko nāā,
8 ni enāā hū ní moko gblee le, ke ne: † Mile onii-
tšumoi le: na, mike šina ní agble emā ohie, ní
moko nyēñ anā le; etfakē fio dši hewale ní oyo,
9 ni oto miwiemo le, ni otšoko migbei le: † Na, mike
meikomei ní dše Satana kpēhe le ní keo ake Ju-
dafoi dšiamē ní amēdšee, ši amemaleo mon le,
mihā; na, mahā amēaba ni amēbakoto ši ye onādši
10 le ana, ni amēale, ake mi le misumoo. † Edšake
oto mitsuišínme wiemo le hewo le, mi hū matoö
ke-adše kā-ñmletšā le ní baba dšēñ mū le fē no
le ní aañō-ka mei ní hio šikpon le no le mli. †
11 Na, miba oya: hiemo noni oyo le mli, koni moko
12 akašō okekere le! † Kōnimyelo le, mañole mafe
akolašín ye mi-Nyonmo le solemotšu le mli, ni

edšen kpo doññ, ni mañmã mi-Nyoñmo le gbei le,
 ke mi-Nyoñmo mã le ní dši Jerusalem hē ní dšeo
 ñwei kplekeo ši ke-dšeo mi-Nyoñmo ñõ le gbei
 13 le, ke migbei ní dši ehē le ye eno! ı Moni yo
 toi le, hã ní enu noni Mumo le keo asafoi le!
 14 Ni Laodikeia asafo le bofo le, ñmã oyahãle
 ake: Nii ní Amen le ní dši odasefo anokwafo ke
 anokwayelo le ke Nyoñmo niibo le šišidšē le ke
 15 ne: ı Mile oniitšumoi le, ake obe ñññ, ni osa
 16 obe klakla. Ō kule ñññ alo klakla ohī! ı Ši
 nakai le, ake noni oyo kŭlokŭlo, ni obe ñññ,
 ni osa obe klakla le hewo le, mibadšieo ye midañ
 17 mafie. ı Ake noni okeo ake: Niatše dšimi, ni
 miye nii, ni nokonoko ehiaami, ni olee, ake bo
 le oye amane mli, ní onii hũ ye mobo, ni ohiafo
 18 ke filafu ke heyaiyaiatše dšio hewo le, ı miwoö
 ññ, ake obe šika ní aka ye la mli ye miñõ, koni
 oná nii, ke atadei yedši, koni owo, ní oyaiyiaian
 hiegle le akapue, ke hienmei tšofã ní oke-fo
 19 ohienmeii, koni ona nii! ı Mi le, mei abo ní mi-
 doö amehe le, mikãä, ni migblaä ametoi: nohewo
 20 le ohie ado, ni otšake otšui! ı Na, midamo šina
 le na, ni mišio: kedši moko nu migbē le, ni egble
 šina le, maba enõ, ni mikelē aye nii, ni le hũ
 21 ekemi aye. ı Kõnimyelo le, mahãle gbe, ní eke-
 mi ata mimantšesei le no, take bo noni ní mi
 hũ miye kõnim, ni mikelē mitše ta emanšesei le
 22 no le! ı Moni yo toi le, hã ní enu noni Mumo
 le keo asafoi le!

Yi 4. Nii ne ase le mikwe, ni na, šina ní agble ye
 nwei, ni klenklen gbē le ní minu tamō tetre-
 mantre ní kemi wieo le ke: Kwo ke-ba bie ne,
 ni matšōo nii ní dša ake aba mli ye nii ne a-
 2 se! ı Ni amrō le miba mumo mli: ni na, mañ-
 tšesei mā ši ye nwei, ni mañtšesei le no moko
 3 ta. ı Ni moni ta no le, ke akwele le, etamo
 yaspi ke sardi te (ní dšra wa) le, ni kwabuete
 bole mañtšesei le he, ni ke akwe le, etamo sma-
 4 ragde te. ı Ni mañtšesei le he le mañtšesei nyoñ-
 mai enyo ke edfe māmō ši ke-kpe, ni sei le
 anō mina onukpai nyoñmai enyo ke edfe le tra,
 ni amewo atadei yedši, ni šika akekrei fimō a-
 5 meytšei. ı Ni mañtšesei le, srawai ke gbēi ke
 Nyoñmo šimoi dše mli, ni la hāi kpawo ní tšōo
 ní dši Nyoñmo mumoi kpawo le ye mañtšesei le
 6 hie. ı Ni take afife nšo ní tamō kristalo ye mañ-
 tšesei le hie, ni mañtšesei le ten ke ehewo le hie-
 kālōi edfe ní he eyimō obōbō ke hienmei sōññ
 7 ye hiegbe ke segbe yo. ı Ni klenklen hiekālo le
 tamō dšata, ni hiekālo ní dši enyo le tamō tšina,
 ni hiekālo ní dši ete le ye hie tamō gbomo, ni
 hiekālo ní dši edfe le tamō okropoñ ní flikio. ı
 8 Ni hiekālōi edfe le atēñ mofēmo ye fidši ekpa-
 ekpa, ni amehewo ke amemli eyimō obōbō ke
 hienmei sōññ, ni amebe hedšomō dšetšeremo ke
 dšenamo amekeo ake: „Kroñkroñ! kroñkroñ!
 kroñkroñ! dši Nyontšo Nyoñmo Ofe le“, moni
 9 ye le ke moni yo le ke moni baba le! ı Ni beni
 hiekālōi le nōo anumnyam ke henowomo ke šidā

amehāā moni ta mañtšesei le no ní ehie kää ke-
 10 dšeo nanoi ke-yašio nanoi le, ı onukpai nyoñmai
 enyo ke edfe le gbeo ši ye moni ta mañtšesei
 le no le hie, ni amedšaa moni hie kää ke-dšeo
 11 nanoi ke-yašio nanoi le, ni ametšereo amekekrei
 le amefieo mañtšesei le hie amekeo ake: ı Nyon-
 tšo! bo dši moni sa, ake onō anumnyam le ke
 henowomo le ke hewale le, etfake bo le obo
 nii fē, ni osuomo le na ameyo ni aboame!

- Yi 5.** Ni mina wolo ko ye moni ta mañtšesei le no
 le nine dšürō no, ni añmā emli ke ese fē, ni asoo
 2 na ke nasoomoi kpawo. ı Ni mina bofo agbo ko
 mišie ke gbē wale ake: Namo dši moni sa, ake
 egbleo wolo le na ní efene enasoomoi le ana? ı
 3 Ni moko be ñwei lo šikpoñ le no lo šikpoñ le
 šiši le ní anyē wolo le na agble lo akwe mli. ı
 4 Ni mi le mifo babao, ake anaa moko ní sa, ake
 5 egble wolo le na, ni ekane lo ekwe mli. ı Ni
 onukpai le atēñ mokome kemi ake: Kafo; na,
 dšata le ní dše Juda akutšo le mli le, moni dši
 Dawid šišifā le, eye kōnim, ní egble wolo le na,
 ni efene enasoomoi kpawo le na!
- 6 Ni mikwe, ni na, mañtšesei le ke kiekāloi
 edfe le teñ, ke onukpai nyoñmai enyo ke edfe
 le teñ le, tobi damo tamō noni agbe le, ni eye
 aklontoi kpawo ke hienmeii kpawo ní dši Nyoñ-
 mo mumoi kpawo le ní atšu ke-te šikpoñ le fē
 no le.
- 7 Ni eba ni ebahe wolo le ke-dše moni ta mañ-
 8 tšesei le no le ninedšürō no. ı Ni beni eheo wolo

- le, hiekāloi edfe le ke onukpai nyonmai enyo ke edfe le gbe ši ye tobi le hie, ni ameten mofemo hie saŋku ke šika toi ke amemli tsofai ke nmai
- 9 obobō ní dši kronkronbii le asolemoi le; † ni amelalā lala hē ameke: Sa osa, ake oheo wolo le, ni ogbleo enasoomoi le, edšake agbeo, ni oke olá le ekpowo ohā Nyonmo ke-dše akutšo fē akutšo ke wiemo fē wiemo ke mañ fē mañ ke dšenmañ
- 10 fē dšenmañ mli, † ni ofewo mañšemei ke osofoi ohā wo-Nyonmo le, ni wooye mañše ye šikpon le no.
- 11 Ni mikwe, ni minu bofoi pi ní ebole mañšesei le ke hiekāloi le ke onukpai le ahe ke-kpe, ni ameyibo dši akpei nyonma nyonma toi akpei
- 12 nyonma ke akpe akpe toi akpe le gbē, † ni ameke gbē wale ke ake: Tobi ní agbe le sa, ake enō hewale ke niifale ke nā ke nyemo ke henowomo ke anumnyam ke dšomo le! † Ni nofēno ní abo ní yo nwei ke šikpon le no ke šikpon le šiši ke nšo hie le, nii ní yo, ke nii fē ní yo amemli le ahe minu ake ameke: Moni ta mañšesei le no le ke tobi le, anō dšomo le ke henowomo le ke anumnyam le ke noyeli le ahā
- 14 ke-dšeo nanoi ke-yašio nanoi! † Ni hiekāloi edfe le ke: Amen. Ni onukpai nyonmai enyo ke edfe le gbe ši, ni amedša moni hie kää ke-dšeo nanoi ke-yašio nanoi le.

Yi 6. Ni mina, beni tobi le gble nasoomoi kpawo le ekome na le, ni minu ake hiekāloi edfe le aten mokome ke gbē ní tamō Nyonmo šimo gbē ke:

- 2 Ba [ní obakwe]! ı Ni mikwe, ni na, okpoño yeñ; ni moni ta eno le hie gai, ni ahãle akekere, ni edše kpo eyaye kōnim, koni esa eye kōnim.
- 3 Ni beni egble nasoomo ní dši enyo le na le, minu ake hiekãlo ní dši enyo le ke: Ba [ní obakwe]!
- 4 bakwe]! ı Ni okpoño kroko ní tšuo dše kpo, ni moni ta eno le, ahãle hegbe, koni ešõ hedšole ke-dše šikpoñ le no, ní amegbegbe amehe; ni ahãle klante kpetenkple.
- 5 Ní beni egble nasoomo ní dši ete le na le, minu ake hiekãlo ní dši ete le ke: Ba [ní obakwe]! Ni mikwe, ni na, okpoño diñ; ni moni ta eno le
- 6 hie nseni ye eden. ı Ni minu gbē ko ye hiekãlo edfe le aten nke: Nmã susumonõ kome kpãñma, ni able susumonii ete kpãñma; ni mũ le ke dã le okata he!
- 7 Ni beni egble nasoomo ní dši edfe le na le, minu hiekãlo ní dši edfe le gbē mike: Ba [ní obakwe]!
- 8 obakwe]! ı Ni mikwe, ni na, okpoño lamlu; ni moni ta eno le gbei dši gbele le, ni gbohĩadše le nyie ese; ni ahãame gbē hegbe ye šikpoñ mli-dšã noni dši edfe le no, ni ameke tši ke hõmo ke gbele ke šikpoñ le no koloi le agbeame.
- 9 Ni beni egble nasoomo ní dši enumo le na le, mina mei ní agbe ye Nyonmo wiemo le hewo ke odase ní ameyo le hewo le asusumai le ye afole-
- 10 šãlate le šiši; ı ni ameblo ke gbē wã ake: Mẽ beyino, Owura kronkron ke anokwafo! ni onako okodšo, ní oto wolá le he owele ye mei ní hio
- 11 šikpoñ le no le ano le ke-yaši? ı Ni anõ atade yũ ní yeo ahã ameten mofẽmo, ni akeame, koni

amedšo amehē be fio ko lolo, ke-yaši beyino ní amenanemei-tšūdši le ke amenyemimeī le hū ní abagbeame take boni agbe amedientše hū le ayikule le aše.

- 12 Ni mina beni egble nasoomo ní dši ekpa le na le, ni na, šikpoñwosomo babao ba, ni hūlū tšō edij tamō tšoi-kotoku, ni nyontšere mū le tšō
- 13 tamō lá; ı ni nwei nulamii le fie šikpoñ, take boni agbamitšo tšereo egbamii nmlikitii efieo, beni
- 14 koyo kpetenkple woso le; ı ni nwei tši ehe ke-te, take boni akotaä wolo le; ni atšire gon fē gon ke nšokpo fē nšokpo ke-dše amegbehei. ı
- 15 Ni šikpoñ le no mantšemei le ke mei agboi le ke asafoiatšemei le ke niatšemei le ke hewalo le, ke nyon fē nyon ke odehe fē odehe yatetē
- 16 amehē ye bui amlī ke gōdši atesai ašiši; ı ni amehē gōdši le ke tesai le ake: Nyegbea wono, ni nyeteawo ke-dše moni ta mantšesei le no le
- 17 hie, ni ke-dše tobi le mlifū le na! ı etfake emlifū gbī wulu le eba: ni namo anyē ši adamō?

- Yi 7.** Ni nii ne ašē le mina bofoi edfe midamo šikpoñ kodši edfe le no, ni amehie šikpoñ le no koyoi edfe le mli, koni koyo ko akatfa ye šikpoñ
- 2 le no lo nšo le no lo tšo ko no. ı Ni mina bofo kroko mikwo ke-ndše bokā heni hūlū teo ši ye le, ni ehie Nyonmo hiekālo le nasoomo; ni eblo ke gbē wā eke bofoi edfe le ní ahāame hegbe
- 3 ake amefe šikpoñ le ke nšo le efoñ le, ı ake: Nyekafea šikpoñ le lo nšo le lo tšei le efoñ ko

ke-ate beyino ní woosoo wo-Nyonmo le tšūdši le ahietsei le ana dā!

4 Ni minu mei ní asoo amena le ayibo le he: mei akpei oha ke nyonmai edfe ke edfe ní asoo amena ke-dše Israel bii le akutšo fē akutšo mli: †

5 Juda akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Reuben akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Gad akutšo le mli mei akpei

6 nyonma ke enyo ní asoo na; † Ašer akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Naf-tali akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Manaše akutšo le mli mei akpei nyonma

7 ke enyo ní asoo na; † Šimeon akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Lewi akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na;

8 Isakar akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; † Sebulon akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Josef akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na; Benya-

min akutšo le mli mei akpei nyonma ke enyo ní asoo na.

9 Nii ne ase le mikwe, ni na, asafo babao ní mokomoko nyēn akane, ni amedše dšenman fē dšenman ke akutsei ke mādši ke lileii amlí, damo mantšesei le hie ke tobi le hie, ni amewo atadei

10 yedši, ni amehie beleoi ye ameden, † ni ameblo ke gbē wā ameke: Walaheremo le ahā wo-Nyonmo le ní ta mantšesei le no le, ke tobi le! † Ni bofoi le fē damo mantšesei le ke onukpai nyonmai enyo ke edfe le ke hiekāloi edfe le ahewo ke-kpe, ni ameke amehie bumō ši ye mantšesei

12 le hie, ni amedša Nyoñmo, i amekę: Amen:
 Dšomo le ke anumnyam le ke nā le ke šidā
 le ke henowomo le ke hewale le ke nyemo le
 ahā wo-Nyoñmo le ke-dše nanoi ke-yaši nanoi!
 Amen.

13 Ni onukpai le atęn mokome here no ekemi
 ake: Mei ní ewo atadei yedši ne, namei dši, ni
 14 nęgbe amedše? i Ni mikele ake: Minyontšo, bo
 ole! Ni ekemi ake: Menemei dši mei ní dše a-
 manehülū kpetenkple le mli ameba, ni amefo
 ametadei le ahe, ni amefe ametadei eyedši ye
 15 tobi le lá le mli le. i Nohewo ni ameyo Nyoñmo
 mantšesei le hie, ni amedšaäle dšetšeremo ke dše-
 namo ye esolemotšu le mli le, ni moni ta mañ-
 16 tšesei le no le abu ameno; i hōmo yeñame doññ,
 ni kumai hū yeñame doññ, ni asañ hülū lo la-
 17 tša ko etšanaame doññ; etfakę tobi le ní yo mañ-
 tšesei le teñ le aleame, ni eetšōame gbe ke-ate
 wala nubui ahe, ni Nyoñmo atšumo yafonu fę
 yafonu ke-dše amehienmeii ana.

Yi 8. Ni beni egble nasoomo ní dši kpawo le na le,
 2 afe diññ ye nwei afe ñmletfā fā. i Ni mina bofoi
 kpawo le ní damo Nyoñmo hie le, ni aňō tetre-
 3 mantrei kpawo ahāame. i Ni bofo kroko ba, ni
 ebadamo afolešālate le he, ni ehie šika ñmašāňō,
 ni aňō tšofā ke ñma babao ahāle, koni eňō-hā
 kronkronbii le fę solemoi le ye šika-šālate le ní
 4 mā mantšesei le hie le no. i Ni tšofā ke ñma le
 lasū le te ši ehā kronkronbii le asolemoi le ke-
 5 dše bofo le deñ ye Nyoñmo hie. i Ni bofo le nō

tšofā ke nma šānō le, ni eke afolešālate le no
la le wo obō, ni etši efie šikpoñ le no, ni gbēi
ke Nyoñmo šimoi ke srawai ke šikpoñ woso-
mo ba.

6 Ni bofoi kpawo le ní hieo tetremantrei kpawo
7 le sa amehe, koni amekpā. | Ni kleñkleñ bofo
le kpā, ni Nyoñmo te ke la ní lá futu mli ba,
ni abafie šikpoñ le no, ni šikpoñ mlidšā ní dši
ete le šā, ni tsei amlidšā ní dši ete le šā, ni
dfefo fē šā.

8 Ni bofo ní dši enyo le kpā, ni aše noko tamō
goñ ní šāä ke la afō nšoñ, ni nšo le mlidšā ní
9 dši ete le tšō lá, | ni nšo le mli nii ní abo ní yo
susumai le mlidšā ní dši ete le gboi, ni ledši le
amlidšā ní dši ete le fite.

10 Ni bofo ní dši ete le kpā, ni ñulami kpeteñ-
kple ní tšoō tamō hā dše ñwei gbe ši, ni egbe
fai le amlidšā ní dši ete le ke nubui le ano. |

11 Ni ñulami le gbei dši apsinto (dšomotšo), ni nui
le amlidšā ní dši ete le tšō dšomotšofā, ni gbo-
mei pī gboi ye nui le ahewo, edšake amendšo.

12 Ni bofo ní dši edfe le kpā, ni atfa hūlū mli-
dša ní dši ete le ke nyontšere mlidšā ní dši ete
le ke ñulamii amlidšā ní dši ete le, koni ame-
mlidšā ní dši ete le awo duñ, ni fane mlidšā ní
dši ete le dšēñ tšee ni nyōñ hū nakai noñ.

13 Ni mina, ni minu okropoñ kome mīfiki ye
ñwei teñ, ni eke gbē wā ke: Ao! Ao! Ao! mei
ní hio šikpoñ le no le ye bofoi ete ní bakpā le
atetremantrei agbei ní efe le ahewo!

Yi 9. Ni bofo ní dši enumo le kpā, ni mina nula-
 mi ko, ni edše nwei ebagbe šikpoñ, ni anō bu
 2 kwonkwon le na samfe le ahāle. | Ni egble bu
 kwonkwon le na, ni lasū te ši ke-dše bu le na,
 take flōnō kpetenkple na lasū, ni hūlū ke atatu
 3 wo duñ ye bu leñ lasū le hewo. | Ni lasū le mli
 balabii dše ke-ba šikpoñ le no; ni ahāame he-
 gbe, take hegbe ní nyoñmonkrakroi yo ye ši-
 4 kpoñ le no le; | ni akeame ake amekafe šikpoñ
 le no dfei le alo noko ñoli ko alo tšo ko efoñ ko,
 ake dša gbomei ní be Nyoñmo nasoomo le ye
 5 amehietsei ano le keke. | Ni ahāame hegbe, ake
 dsee gbē amegbeame, ši pīmo moñ amepiame
 nyōdši enumo. Ni amehie pīmo le tamō nyoñmon-
 6 krakro pīmo ke etšē mo le. | Ni nakai gbii le
 amlī le gbomei atao gbele le, ni amenán, ni ame-
 asumo ake amegboi, ni gbele le adšo foi ke-
 7 adše amēñō. | Ni balabii le asubaī le tamō okpoñoi
 ní asa ke-yaä ta, ni nokomei fimoo ameyitsei
 tamō akekrei ní tamō šika, ni amehie tamō gbo-
 8 meī abie; | ni amehie yitšoi tamō yei ayitšoi, ni
 9 amenyanyōdši tamō dšatai anō; | ni amewo da-
 mai tamō dadedamai, ni amefidšian gbemo le
 tamō okpoñoi afilii babao ní hieo foi ke-yaä ta
 10 le gbemo; | ni ameye leii tamō nyoñmonkrakroi,
 ni gaiñ ye ameleii le amlī, ni ameye hegbe, ake
 11 amefe gbomei efoñ nyōdši enumo. | Ni ameye
 mantše ye ameno, ní dši bu kwonkwon le mli
 bofo le, ni atseo egbei ye Hebri wiemo le mli
 ake Abadon, ni Hela wiemo le mli le atseo egbei
 Apolion (Hiekpātalo).

- 12 Kleńkleń ao le eho: na, aoi enyo miba lolo
ye nii ne ase!
- 13 Ni bofo ní dši ekpa le kpā, ni minu gbē kome
ní dše šika nmasālate ní mā Nyońmo hie le a-
14 klontoi edfe le mli, i ke bofo ní dši ekpa le ní
hieo tetremantre le ake: Fenemo bofoi edfe le
ní afimo ye Eufrate fā kpetenkple le na le! i
15 Ni afene bofoi edfe le ní asa ato nmlētšā le ke
gbī ke nyoń ke afi le, koni amegbe gbomei a-
16 mlidšā ní dši ete le. i Ni okpońoi atai le ayibo
le dši akpei nyońmai enyo toi akpei nyońma;
17 minu ameyibo le. i Ni boni mina okpońoi le ye
niinā mli le ke amenotraloi le ne: amewo la ke
afasew ke swow-damai; ni okpońoi le ayitsei ta-
18 amedań. i Neke haomoi ete ne, la ke lasū ke
swow ní dšeo amedań ne, ake-gbe gbomei amli-
19 dšā ní dši ete le. i Edšake okpońoi le ahewalei
ye amedań ke ameleii amli, edšake ameleii le
20 tamō onufui, ni yitsei ye he, ni nomei ameke-
feō efoń. i Ni gbomei ní fe le ní agbeeame ye
neke haomoi ne amli le, kēle amētšakee amētšui
ke-dšee amenine na niitšumoi le amli, koni ame-
kadša daimonioi le ke šika ke dšetei ke ayawa
ke te ke tšo-amagai ní nyēē nii amena lo amenu
21 ni amenyēē amenyie le; i ni amesa amētšakee
amētšui ke-dšee amewuiyelii ke amesūi ke ame-
dfamańbo ke amēdšui le amli hū.

Yi 10. Ni mina bofo kroko ní he wa dše nwei mī-
kpleke ši, ni eha atatu, ni kwabuete le ye eyiteń,

- ni ehie tamō hūlū, ni enādši tamō la-akolašini. 1
- 2 Ni ehie wolo bibio ní agble na ye eden; ni eke enane dšūrō mā nšo le nō, ni eke enane abeku hū
- 3 mā šikpoñ le nō. 1 Ni ebo ke gbē wā, take boni dšata hūo; ni beni ebo le, Nyoñmo šimoì kpawo
- 4 le wie amedientše amegbēi le. 1 Ni beni Nyoñmo šimoì kpawo le wie amegbēi le, mite miyañmā; ni minu gbē ní dše ñwei míkemi ake: Soomō nii ní Nyoñmo šimoì kpawo le wie le ana, ni okañmā enemai!
- 5 Ni bofo le ní mina ake edamo nšo le nō ke šikpoñ le nō le wó enine dšūrō nō ke-te ñwei, 1
- 6 ni ekā moni hie kää ke-dšeo nanoì ke-yašio nanoì ní ebo ñwei ke nii ní yo mli le ke šikpoñ ke nii ní yo mli le ke nšo ke nii ní yo mli le kitā, ake
- 7 be ko be doññ, 1 ši moñ bofo ní dši kpawo le gbē le gbii le amli, beni ebakpā le, ni agbe Nyoñmo temosane le hū na, boni edšadše sanekpakpa le etšō ledientše etšūdši ní dši gbaloi le.
- 8 Ni gbē ní minu ke-dše ñwei le kemi wie ekon, ni eke: Ya ní oyahe wolo le ní agble na le ye bofo ní damō nšo le nō ke šikpoñ le nō le deñ. 1
- 9 Ni mite bofo le ñō, ni miyakele ake: Hāmi wolo bibio le. Ni ekemi ake: Hemo ni oye, ni eedšo ye omusuñ, ši odañ le moñ eēñō dokodoko take
- 10 wo. 1 Ni mihe wolo bibio le ye bofo le deñ, ni miye, ni eñō dokodoko ye midañ tamō wo, ni
- 11 beni miye le, mimusuñ dšō. 1 Ni ekemi ake: Dša ake osa ogba ekon ye mādši ke dšenmādši ke lileii ke mantšemei pī ano.

- Yi 11.** Ni ahāmi glā ní tamō tšo, ni eke: Te ši, ni osusu Nyonmo tšu le ke šalate le ke mei ní dšää
 2 ye mli le; i ni kpo ní yo solemotšu le agbo na le, tši ohā se, ni okasusu no, etfakē ake-hā dšenmādsi le, ni mañ kronkron le no ameanana nyōdsi nyoñmai edse ke enyo.
- 3 Ni mahā midasefoi enyo le ní amegba gbii akpe ke ohai enyo ke nyoñmai ekpa, ni ameawo
 4 kpekpekotokui. i Menemei dši mütsei enyo le ke kanetsei enyo le ní damō šikpon le no Nyontšo
 5 le hie le. i Ni ke moko taoō afeame efoñ le, la dšeo amedañ ni emio amehenyeloi le; ni ke moko taoō afeame efoñ le, neke non dša ake agbeole. i
 6 Menemei yo hegbe, ake amēñää ñwei le na, koni nu akane ye amegbale gbii le anō le; ni hegbe ameyo hū ye nui le anō, ake amehää ametsōo lá, ni amēke haomo haoō šikpon le šiiabo ní amesumoō. i Ni beni amēke amegbeo amedaseyeli le na le, kolo le ní dše bu kwonkwon le mli le keame awu ta, ni eeye amenō kōnim, ni eegbeame; i ni amegbohī le adfere mañ kpetenkple le ní mumo na ni atšeo Sodoma ke Mizraim le, he ní asen ame-Nyontšo le hū ye le, dša le no. i
 9 Ni mādsi le ke akutsei le ke lileii le ke dšenmādsi le atēñ meikomei naā amegbohī le gbii ete ke fā, ni amekplēñ ní anō amegbohī le ato fūhei
 10 amlī. i Ni mei ní hio šikpon le no le náā amēhe miše ke tšuidšūrō, ni ameamādšēmādše amēhe kēñii, edšake neke gbaloi enyo ne pi mei ní hio
 11 šikpon le no le. i Ni gbii ete ke fā le se le wala

- mumō dše Nyōnmo mli ba amēno, ni amete ši amedamo amēnādši anō, ni gbeye kpetēnkple nyō
 12 mei ní naame le anō. † Ni amēnu gbē kpetēnkple dše űwei mīkeame ake: Nyekwoa ke-baä biē ne! Ni amekwo ke-te űwei ye atatu le mli, ni amehenyeloi le naame.
- 13 Ni no űmletfā le nō non le šikponhosomō babao ba, ni mañ le mlidšā ní dši nyōnma le gbe ši; ni šikponhosomō le mli le agbe gbomei agbei akpei kpawo, ni mei ní fe le še gbeye, ni amēnō anumnyam amehā űwei Nyōnmo le.
- 14 Ao le ní dši enyo le eho: na, ao le ní dši ete le mība oya!
- 15 Ni bofo ní dši kpawo le kpā, ni anu gbēi wudši ye űwei mīke ake: Dše neñ mantšeyeli le etšō wō-Nyontšo ke e-Kristo (moni efole mū) le
 17 nō, ni eeye mantše ke-ate nanoi ananoi le! † Ni onukpai nyōnmai enyo ke edfe ní tra Nyōnmo hie ye amemantšesei le anō le, ke amehiei bumō
 17 ši, ni amedša Nyōnmo, † amēke: Wondao ši, bo Nyontšo Nyōnmo Ofe, moni oyo ni oye ni obaba le, ake ní onō ohewale ní dši kpetēnkple le,
 18 ni oye mantše, † ni dšēnmādši le amlī fū, ni omlifū le ba ke gbōhī le abe ní akodšoame le, ni awo otšūdši ní dši gbaloi le ke kronkronbii le ke mei ní še ogbei gbeye, mei bibii ke mei wudši le anyōmō le, ni afite mei ní fiteo šikpon le!
- 19 Ni agble Nyōnmo tšu le ye űwei, ni ana ekpānmo adeka le ye etšu len, ni srawai ke gbēi ke Nyōnmo šimoi ke šikponhosomō ke nyōnmonte babao ba.

- Yi 12.** Ni ana okadi kpetenkple ye ñwei: yō ko ní eke hūlū eha ehe, ní nyoñšere ye enāđšiaši, ni ñulamii nyoñma ke enyo akekere fi eyitšo. †
- 2 Ni ehie musu, ni eboō, ni ekōmōo ni enaä nō ní ebafo.
- 3 Ni ana okadi kroko ye ñwei, ni na, drako tšuru kpetenkple ní hie yitsei kpawo ke aklontoi
- 4 nyoñma, ni mañšefaii kpawo bumō eyiteañ. † Ni elei gbłaä ñwei ñulamii amlidšā ní dši ete le, ni etšireame efie šikpoñ le nō. Ni drako le badamō yō le ní bafo le hie, koni ke efo le, ní emi ebi le. † Ni efo bi gbekenu, moni ke adadetšo bale dšeiñmāđši le fē; ni aša ebi le ke-te Nyoñmo ke
- 5 emañšesei le masei. † Ni yō le dšo foi ke-te nā le nō, heni eyo he ko ní adše Nyoñmo nō asa ahāle le, koni dšei ameyalele gbii akpe ke ohai enyo ke nyoñmai ekpa ye.
- 7 Ni ta te ši ye ñwei: Mikael ke ebofoi le na ta amcke drako le yawu. † Ni drako le ke ebofoi le
- 8 wu ta, † ni amenyēē, ni asa anāa gbe ko doññ
- 9 ahāame ye ñwei. † Ni aše drako kpetenkple le afō, moni dši blema onufu le ní atšeo le diabolō (naflō lo abonsam) le ke satana (henyelo) le, ní šisiuo dšeiñ mū le fē le, ašele afō šikpoñ le nō, ni ašere ebofoi le afie afata ehe.
- 10 Ni minu gbē wulu ye ñwei mike: Agbene walaheremō le ke hewale le ke mañšeyeli le etšō wo-Nyoñmo le nō, ni ake hegbe le ehā e-Kristo (moni efole mū) le, edšake aše wonyemimei le anaflo le ní floo amena ye wo-Nyoñmo le hie

- 11 dšetšeremo ke dšenamo le afõ ši. | Ni ame le
ameke tobi le lá le ke amedientše amedase wiemo
le ye eno kōnim, ni amesumoō amedientše ame-
- 12 susuma le ke -yaši gbele mli. | Nohewo le nye
nweii ke nye mei ní nyeyo búi ye amemli, nye-
náä tšuidšürō! Ao mei ní hīo šikpoñ le ke nšo
no le, edšake abonsam le ekpleke ši ke-ba nye-
nō, egri naakpa, ni ele ake be fio keke eyo!
- 13 Ni beni drako le na ake ašele afõ šikpoñ le,
14 etiu yō le ní fo nū le. | Ni aňō okropoñ kpeten-
kple le fidši enyo le ahā yō le, koni effiki ke-
ya nā le no ye egbehe le, heni alele ye be ke
15 bei ke be fā ke-dše onufu le hie le. | Ni onufu
le fē nu ní tamō fā ko ke-dše edaň efie yō le
16 se, koni nu le ašale ke-ya. | Ni šikpoñ le ye
bua yō le; ni šikpoñ le gble edaň ni emi fā le
ní drako le fē ke-dše edaň efie le.
- 17 Ni drako le mli fū yō le, ni eyiň ete eke
esešibii ní efe ní too Nyoňmo kitaĩ le ni ameyo
18 Jesu Kristo odase le yawu. | Ni cyadamo nšo
na šia le no.

Yi 13. Ni mina kolo ko mikwo ke-dše nšo leň ní
eye aklontoi nyoňma ke yitšei kpawo, ni e-
klontoi le aňo maňšefaii nyoňma bumō, ni e-
2 yitšei le aňo musubō gbeii yo. | Ni koló le ní
mina le tamō mlantšĩ, ni enāđši le tamō ošiši-
briši nō, ni enabu le tamō dšata nō. Ni drako
le hāle ledientše ehewale le ke emañšeseĩ le ke
3 hegbe kpetenkple. | Ni mina eyitšei le ekome
tamō noni epila gbele pilamō, ni atša egbele

pilamō le, ni šikpoñ mū le fē na kpe amehe ye
 4 kolo le se, i ni amedša drako le ní nō hegbe le
 ehā kolo le, ni amedša kolo le ameke: Namo
 5 tamō kolo le, ni namo anyē ekele awu? i Ni
 ahāle nabu ní wieo nibii wudši ke musubo-wie-
 moi, ni ahāle hegbe, ní eke-kā he nyōdši nyoñ-
 6 mai edse ke enyo. i Ni egble enābu ewie musu-
 bo-wiemō eši Nyoñmo, ní ewie egbei le ke ebū
 le ke mei ní yo būi ye nwei le he musubo-wie-
 7 mō. i Ni ahāle hegbe ní eke kronkronbii le awu,
 ní eye ameno kōnim; ni ahāle hegbe ye akutšo
 fē akutšo ke mañ fē mañ ke lilei fē lilei ke
 8 dšenmañ fē dšenmañ no. i Ni mei fē ní hio ši-
 kpoñ le no le adšale, mei ní anmāko amegbeii
 ye tobi le ní agbe le wala wolo le mli ke-dše
 dšen šišidše le.

9 Ke moko ye toi le, hā ní enu! i Ke moko
 bua nomñōnii ana le, aañōle nom ke-ate; ke
 moko ke klante gbe mo le, dša ake aañō klante
 agbele. Biē kronkronbii le atšuišinme le ke he-
 mo ke yeli le yo!

11 Ni mina kolo kroko mikwo ke-dše šikpoñ le
 mli, ni eye aklontoi enyo tamō tobi, ni ewieo
 12 tamō drako. i Ni efeo kleñkleñ kolo le hegbe
 le fē ye ehie, ni efeo, koni šikpoñ le ke mei
 ní hio eno le adša kleñkleñ kolo le ní atša egbe-
 13 le pilamō le. i Ni efeo okadii wudši, ní ehā la
 14 dšeo nwei baä šikpoñ ye gbomei ahie tete; i ni
 ešišiuo mei ní hio šikpoñ le no le ye okadii ní
 ená hegbe ake efeo ye kolo le hie le ahewo, ni
 ekeo mei ní hio šikpoñ le no le, ake amefe a-

magā amehā kolo le ní yò klante na pilamo le
 15 ni eyi ná wala le. † Ni ahāle hewale, ní eke mu-
 mo ahā kolo le amagā le, koni kolo le amagā
 le awie tete, ni efeo, ní mei fē ní dšaa kolo le
 16 amagā le, koni agbeame. † Ni efeo, ní mei fē,
 mei bibii ke mei wudši, niiatšemei ke ohiafoi,
 odehei ke nyôdši kplē, ní ehāame okadi ye a-
 17 menine dšūrō le alo amehietsei le anò; † ní mo-
 ko akanyē noko ahe lo ahō, ake dša moni yò
 okadi le alo kolo le gbei le alo egbei le yibo
 18 le keke. † Bie nā le yò! moni yò dšenmo le abu
 kolo le yibo le he akonta; edšake gbomo yibo
 dši; ni eyibo le dši ohai ekpa ke nyoñmai ekpa
 ke ekpa!

Yi 14. Ni mikwe, ni na, tobi le damo Zion gon le no,
 ni mei akpei oha ke nyoñmai edfe ke edfe ní
 anmā egbei ke etše gbei ye amehietsei anò fata
 2 ehe. † Ni minu gbē ke-dše nwei tamò nui pī agbē,
 ni esa etamo Nyoñmo šimo kpetenkple gbē; ni
 gbē ní minu le tamò sankutfaloi ní hieo ame-
 3 sankui ametsaä anō. † Ni amelaä tamò lala hē
 ko ye mantšesei le hie ke hiekāloi edfe le ke
 onukupai le ahie; ni moko nyēē akase lala le, ake
 dša mei akpei oha ke nyoñmai edfe ke edfe le
 4 ní ahe ke-dše šikpoñ le no le keke. † Menemei
 dši mei ní ke yei buleko amehē, edšake oblahi
 mūdši dši menemei ní nyieo tobi le se ke-yaä
 hefēhe ní eyaä le. Menemei dši mei ní ahe ke-
 dše gboméi le atēñ, ní ametsōmo kleñkleñnō a-
 5 mehā Nyoñmo ke tobi le; † ni anáa amale ko

ye amedañ, edšake kpa be amehe ye Nyonmo
mantšesei le hie.

6 Ni mina bofo kroko mifliki ye nwei teñ, ni
ehie nano sanekpakpa ko, ni eyadšadše etšō mei
ni hio šikpoñ le no le ke dšenmañ fē dšenmañ
ke akutšo fē akutšo ke lilei fē lilei ke mañ fē

7 mañ, ni eke gbē wulu ke: Nyešea Nyonmo gbe-
ye, ni nyeke anumnyam ahāale, edšake ekodšo-
mo nmlētā le eše; ni nyedšāā moni fe nwei ke
šikpoñ ke nšo ke nubui ni baā le!

8 Ni bofo kroko ni dši enyo nyie se ke: Egbe
ši, Babilon mañ kpetenkple le egbe ši, edšake
ehā dšenmādši fē enu ehiedo adfamanbo le dā
le eko!

9 Ni bofo kroko ni dši ete nyie amese, ni eke
gbē wulu ke: Ke moko dša kolo le ke emagā
le, ni ehe okadi ye ehietšo le lo enine le no le, ı
10 le hū eenu Nyonmo hiedo le dā le ni afutu kroññ
awo emlifū le kpulu le mli le eko, ni aapile ye
la ke swow mli ye bofoi kronkroi le ahie ke tobi
11 le hie. ı Ni amepimo le lasū le teo ši ke-yaā
nanoi ananoi; ni amenāa hedšomo dšetšeremo ke
dšenamo, mei ni dšāā kolo le ke emagā le, ni
12 ke moko he egbei le okadi le! ı Biē kronkronbii
le ni too Nyonmo kitaī le ke Jesu hemo ke yeli
le tšuišime le yo!

13 Ni minu gbē dše nwei mikemi ake: Nmā: Adšo
gbohī le ni gboio ye Nyontšo le mli le ke-dše
nmene no ke-yaā ne! hē, Mumo le ke, koni
amedšo amehe ke-dše amehaomoi le amlī; ši a-
meniitšumoi le nyieo amese!

- 14 Ni mikwe, ni na, atatu yeñ, ni atatu le no moko ta tamò gbomobi, ni šika akekre fi eyitšo, ni ehie ablekūomò kakla ní na ba ye eden. †
- 15 Ni bofo kroko dše kpo ke-dše solemotšu leñ miblo ke gbē wulu mīke moni ta atatu le no le ake: Oke oblekūomokakla le awo mli ni okū; etfakē kūomò ñmletfā le eše, ake šikpoñ le no
- 16 niikūomonii le egbī! † Ni moni ta atatu le no le ke ekūomokakla le fō šikpoñ le mli, ni akūmò šikpoñ le no (able le).
- 17 Ni bofo kroko dše kpo ke-dše solemotšu le ní yo ñwei le mli, ni le hū ehie kakla ní na ba. †
- 18 Ni bofo kroko dše kpo ke-dše šālate le mli, ni eye hegbe ye la le no, ni ebo etše moni hie kakla ní na ba le ke blomò ní na wa eke: Oke okakla ní na ba le awo mli, ni obua šikpoñ le no weintšo le šabii le ana, etfakē eweinyibii le
- 19 etšu! † Ni bofo le ke ekakla le fō šikpoñ le mli, ni ebua šikpoñ le no weintšo le yibii le ana, ni eke-wo Nyonmo mlila le weinnānō kpetenkple
- 20 le mli. † Ni anana weinnānō le no ye mañ le ñmañmaša le, ni lá dše weinnānō le mli ke-yaši okpoñoi le adannii ano ye stadioi akpe ke ohai ekpa gbē mli.

Yi 15. Ni mina okadi kroko ye ñwei, kpetenkple ni eye nakpe: bofoi kpawo ní hieo haomoi kpawo ní dši nagbēnii le, edsakē amemli agbe Nyonmo mlila le na ye.

2 Ni mina noko tamò afese nšo ní ake la efutu, ni mei ní eye kōnim ke-dše kolo le ke emagā

le ke ekadi le ke egbei le ayibo le nõ le damo
afefe nõ le na, ni amehie Nyonmo sankui le. †

3 Ni amela Nyonmo tsũlo Mose le lala le ke tobi
le lala le ameke: Kpetenkplei ke nakpei dsi onii-
tsumoi le, Nyontšo Nyonmo Ofe, ogbei le dsa
ni anokwa dsiamē, bo dšenmãdši le amantše! †

4 Namō šeno gbeye po, Nyontšo, ni ewon ogbei
le ahie nyam; edsakeši bo okome oyo kronkron;
ake dšenmãdši le fē aba ni amebadša ye ohie,
ake adšie odsalenii le aši faññ!

5 Ni nii ne ase le mikwe, ni na, agble odase bũ
6 le solemotšu le na ye nwei, † ni bofoi kpawo le
ni hieo haomoi kpawo le dše kpo ke-dše solemo-
tšu len, ni amewo klala fefeo ni he tše, ni ame-
fimo ametsitšii ke šika mlifinii.

7 Ni hiekãloi edfe le aten mokome nõ šika toi
kpawo ni eyi obõ ke Nyonmo ni hie kã ke-yaši
nanoi ananoi le mlila le ehã bofoi kpawo le. †

8 Ni solemotšu len yi obõ ke lasũ ni dše Nyonmo
anumnyam le ke ehewale le mli, ni moko nyēē
abote solemotšu len ke-yaši beyino ni agbe bo-
foi kpawo le ahaomoi kpawo le ana.

Yi 16. Ni minu gbē wulu ni dše solemotšu len
mike bofoi kpawo le ake: Nyeyaä ni nyeyakpoa
Nyonmo mlila le toi kpawo le ana ši nyefiea
šikpon!

2 Ni klenklenmo le yin ete, ni eyakpo eto le na
ši efie šikpon le no, ni fla fon ni na dsraä ba
gbomei ni yo kolo le okadi le ke mei ni dšää
emagã le ahewo.

- 3 Ni bofo ní dši enyo le kpo eto le na ši efie
nšon, ni etsō lá tamō gbonyo nō, ni susuma fē
susuma ni hie kā gbo ye nšo le mli.
- 4 Ni bofo ní dši ete le kpo eto le na ši efie fai
5 ke nubui le amlí, ni nu le tšō lá. | Ni minu nui
le anō bofo le mīke: Dšalo dšio, Nyontšo, moni
yo ke moni ye ke moni dši kronkronmo le, ake
6 ní okodšo neke ne: | ake amefie kronkronbii ke
gbaloi alá ši, ni lá non ohāame amenu; ame-
7 sa! | Ni minu afoleşálate le mīke: Hē, Nyon-
tšo Nyonmo Ofe, anokwa ke dšale dši okodšo-
mōi le!
- 8 Ni bofo ní dši edfe le kpo eto le na ši efie
hūlū nō, ni anō hewale ahāle, ní eke la ašā
9 gbomei. | Ni latša kpetenkple tša gbomei le, ni
amewie musubowiemōi ameši Nyonmo ní yo he-
wale ye neke haomōi le anō le gbei le, ni ame-
tšakee amētšui, koni amewo ehie nyam.
- 10 Ni bofo ní dši enumō le kpo eto le na ši efie
kolo le mañtšesei le nō, ni emantšeyelihe le wo
duñ, ni amekōmō amelileii ye nōnā le hewo. |
11 Ni amewie musubowiemōi ameši nwei Nyonmo
le ye amenōnāi le ke amefadši le ahewo, ni
ametšakee amētšuii ke-dšee ameniitšumōi le a-
mli.
- 12 Ni bofo ní dši ekpa le kpo eto le na ši efie
Eufrate fā kpetenkple le nō, ni emli nu le mī,
koni asa mañtšemei ní dšē hūlū šitē gbe le a-
13 gbe le. | Ni mina mumōi ete ní he tšee ní tamō
kokodenei mīdšē kpo ke-dšē drako le dañ ke
14 kolo le dañ ke amalegbalo le dañ; | edšake dai-

monioi amumoi dšiamē, ni amefe okadii, ni ameyä dšēn mū le fē no mantšemei le aňō, koni amebua amēna amehā no Nyonmo Ofe le gbi wulu le no ta le.

15 Na, miba take dšulo: adšo moni šio kpē ni eto etadei le, koni ekanyie yaiyai, ni amēnaa ehiegbele le!

16 Ni ebua amēna ke-te heko ní atšeo ye Hebrí wiemo le mli ake Harmagedon le.

17 Ni bofo ní dši kpawo le kpo eto le na ši efie koyo mli. Ni gbē kpetenkple ko dšē nwei solemotšu len ke-dšē mantšesei len mīke ake: A-

18 gbe na! † Ni srawai ke gbēi ke Nyonmo šimo ba, ni šikponhosomo kpetenkple ba, ni anako no dā ke-dšē beyino ní gbomei yo šikpon le no ne, neke šikponhosomo kpetenkple kōme ní ta-

19 mo ene ne! † Ni maň ní dši maň kpetenkple le mli adša mlidšai ete, ni dšēnmādši le amādši le gbegbe ši, ni Babilon kpetenkple le, akaile ye Nyonmo hie, koni aňō emlifū kiedo le kpulu le

20 ahāle. † Ni nšokpo fē nšokpo dšo foi, ni gōdši

21 le anáa doňň. † Ni nyonmonte kpetenkple ko (ke tšimo) tamō talanta dšē nwei bagbe gbomei ano; ni gbomei wie musubowiemoi amēši Nyonmo ye nyonmontei le haomo le hewo, etšake chaomo le da naakpa.

Yi 17. Ni bofoi kpawo le ní ye toi kpawo le atēn mokome ba, ni ekemi bawie eke: Ba, matšōo adfamaň kpetenkple le ní ta nui babao le no le
2 kodšomo le, † moni šikpon le no mantšemei le

- ke-bo adfamañ, ni mei ní hīo šikpoñ le no le
 3 tro dā ke edfamañbo le dā le! Ni ekplami ke-
 te nā no ye mumo mli; ni mina yō ko mīta
 kolo munele tšuru ko ní he eyi obō ke musubo
 gbeii ni eyo yitsei kpawo ke aklontoi nyoñma
 4 no. Ni yō le wo afasew ke munele tšuru, ni
 ake šika ke tei ní dšra wa ke margaritai (adia-
 gbai) ewulale, ni ehie šika kpulu ní eyi obō ke
 5 edfamañ le hilenii ke mūdšinii le ye eden; ni
 añmā gbei ye ehiena: temosane: Babilon kpe-
 tenkple le, šikpoñ le no adfamañi le ke hilenii
 le anye le.
- 6 Ni mina ake yō le ke kronkronbii le alá le
 ke Jesu he odaseyeloi le alá le to dā; ni beni
 minale le, mina kpe mihe ke nakpe kpeten-
 7 kple. Ni bofo le kemi ake: Mehewo ona kpe
 ohe? Mi le mibakeo yō le ke kolo le ní terele
 ni eyo yitsei kpawo le ke aklontoi nyoñma le
 8 ahe temosane le: Kolo le ní ona le yo, ni ebe,
 ni eeba ebakwo ke-adše bu kwonkwon len ke-
 adše kpo, ni eete hiekpātāmo mli; ni mei ní
 hīo šikpoñ le no le ní añmāko amegbeii ye wa-
 lawolo le mli ke-dše dšen šišidše le ana akpe
 amehe, beni amenaä kolo le, ake eyo, ni ebe,
 tše eye kē le.
- 9 Bie dšenmo le ní yo nā le yo! Yitsei kpawo
 le dši gōdši kpawo ní yō le ta no le, ni mañ-
 10 tšemei kpawo ni: mei enumo le gbe ši, ni mo-
 kome le ye, ni mokroko le nako aba, ni beni
 11 eba le, edša ake fio ko eehi ši. Ni kolo le ní
 yo ni ebe le, ledientše hū dši mokpanyo, ni

edše mei kpawo le amli, ni ēya hīekpātāmo
 12 mli. † Ni aklontoi nyoñma le ní ona le, mañ-
 tšemei nyoñma ni, mei ní náko mañtšeyeli ko
 amená, ši kēle ameke kolo le mīná hegbe ta-
 13 mo mañtšemei ñmletfā kome. † Menemei ye yin
 kome, ni ameke amehewale le ke amehegbe le
 14 ahā kolo le kwrā. † Menemei ke tobi le awu, ni
 tobi le aye ameno kōnim, edšake le dši nyoñ-
 tšomei anyontšo ke mañtšemei amañtše, ni mei
 ní kele yo le dši mei ní atše ke mei ní ahala
 ke mei ní heo yeo le.

15 Ni ekemi ake: Nui le ní ona le ní yō adfa-
 mañ le ta no le dši mādši ke asafoi ke dšēñ-
 16 mādši ke lileii. † Ni aklontoi nyoñma le ní ona
 le ke kolo le, nomei anye adfamañ le, ni ame-
 afele amamfō ke ehe yaiyai, ni ameaye eheloi
 17 le, ni amešāle ke la. † Edšake Nyoñmo ewo
 aməšuiian, koni amefe eyinnii le, ni amefe yin
 kome, ni ameke amemañtšeyeli le ahā kolo le
 ke-yaši beyino ní agbe Nyoñmo kemoi le ana. †
 18 Ni yō le ní ona le dši mañ ní dši mañ kpeteñ-
 kple le ní yo šikpoñ le no mañtšemei le ano
 mañtšeyeli le.

Yi 18. Ni nii ne ase le mina bofo kroko mikple-
 ke ši ke-dše ñwei le, ni eyo hegbe kpeteñkple,
 ni šikpoñ le no tše ye enumnyam le hewo; †
 2 ni ekē ehe ši ebo ke gbē wulu eke: Egbe ši!
 Babilon kpeteñkple le, egbe ši, ni etšō daimo-
 nioi ašihilehe, ke mumo fē mumo ní he tšee tšu,
 ke lofō fē lofō ní he tšee ní he yo tañ hū

- 3 tšu! | Edšake ehā dšenmādši le fē enu ehiedo
 adfamanbo dā le eko, ni šikpoñ le no mantšemei
 le kele bo adfaman, ni šikpoñ le no dšrayeloi
 le tšōmo niatšemei ke-dše elahō le hewale
 le mli.
- 4 Ni minu gbē kroko ke-dše nwei mike: Nye-
 dšea emli, mimañ! koni nyekele akatša ye ehe
 5 ešai le amli, ní nyekana ehaomoi le eko! | edša-
 ke ehe ešai le tšra no ke-še nwei le, ni Nyon-
 mo kai enii ní dšaa gbe le.
- 6 Nyewoale nyōmo, take boni le hū ewonye
 nyōmo le, ni nyekūa nyeboa he šii enyo, take
 boni eniitšumoi le sa le; kpulu le ní efutu mli
 le, nyefutua mli nyeboa he šii enyo nyehāale
 7 yeñ; | babao boni ewo ledientše ehie nyam ni
 eho la le, nakai bo noñ nyehāale pīmo ke a-
 wyerehō! Ake ni ekeo ye etsui mli ake: Mita
 ši ake mañnye, ni midšee okulafo, ni minañ
 8 awyerehō ko: | hewo le gbi kome ehaomoi le
 aba, gbele ke awyerehō ke hōmo, ni ake la
 ašāle, edšake Nyontšo Nyonmo le ní kodšo le
 he wa!
- 9 Ni šikpoñ le no mantšemei le ní kele bo adfa-
 man ní amekele ho la le afole, ni ameafe yera
 10 amehāle, beni ameana ešā le lasū le; | ni ame-
 adamo floflo ye epīmo le gbeyešemo le hewo
 ameake: Ao! ao! mañ ní dši mañ kpetenkple
 le, Babilon, mañ ní wa le! edšake nmlētšā kome
 mli ni okodšomo ba ne!
- 11 Ni šikpoñ le no dšrayeloi le afole, ni ameye
 nkomo ye ehewo, edšake moko hee amedšranii

- 12 le doññ: ı šika ke dšetei, ke tei ní dšra wa ke margaritai (adiagbai), ke klala fefeo, ke mama afasew (purpura), ke seda, ke mama munele tšuru guonii le, ke tšo fē tšo ní dšeo ñma, ke fiowu nibii fē, ke tšo ní dšra wa naakpa ke
- 13 ayawa ke adade ke marmarate nibii fē, ı ke kinamomon ke amomon ke tšofāi ke ñmai, ke miro ke ohe ní dšeo ñma, ke dā ke mū, ke mā yeñ (šikišan) ke ñmā, ke tšināi ke toi, ke okpoñoi ke filii, ke gbomotšei ke gbomei asusu-
- 14 mai. ı Ni yibii ní osusuma le dio se le edše onō, ni nibii ní nōo dokodoko ke nibii ní kpeo nye-ramnyeram le eladšeo, ni onáname kwrā doññ!
- 15 Neke nibii ne adšrayeloı le ní tšōmo niatšemei ye ehewo le adamo floflo ye epimo le gbe-yešemo le hewo, ni ameafu, ni ameaye ñkomo, ı
- 16 ni ameake: Ao! ao! mañ kpetenkple le ní wo klala fefeo ke mama afasew (purpura) ke munele tšuru, ni ewula ke šika ke tei ní dšra wa ke adiabai (margaritai) le! ake ñmletfā kome pe mli le neke nii afale babao ne fē etšō amamfō!
- 17 Ni leleñkudotše fē kudotše ke mofēmo ní nyieo lele mli ke-yaä heko, ke leleñbii ke mei abo ní
- 18 tšuo nšo hie nii le damo floflo, ı ni ameblo, beni amena ešā le lasū le, ameke: Namo tamo
- 19 mañ ní dši mañ kpetenkple ne? ı Ni ameke mlu wo ameyiteañ, ni ameke yafu ke ñkomoyeli bo ke: Ao! ao! mañ kpetenkple le, ní mei fē ní yo ledši le ye nšon le tšōmo niatšemei ye emli ye edšrawale hewo le; ake ñmletfā kōme pe mli ni etšō amamfō ne!

- 20 Bo ñwei, ke nye kronkronbii ke bofoi ke gba loi, nyenáá tsuidšürō ye eno, edšake Nyonmo ekodšo nyekodšomo le ye eno!
- 21 Ni bofo agbo ko wo te ko tamō wyie wulu, ni eše efō nšon eke: Neke trukā ne aaše Babilon mañ kpetenkple le afō ši, ni anánle kwrā donñ! ı
- 22 Ni sankutšaloj ke lalatšemei ke blekpāloj ke tetremantrekpāloj le agbē le anuñ kwrā donñ ye omli, ni nālō fē nālō ní le nā ko hū anán kwrā donñ ye omli; ni wyiete gbemo hū, anuñ kwrā donñ ye omli, ı ni kane la etšon kwrā donñ ye omli, ni ayemforowu ke ayemforo gbē le anuñ kwrā donñ ye omli; edšake odšrayeloj le dši šikpoñ le no gbomei wudši, ake osū le ake-šišiu
- 24 dšenmādši le fē. ı Ni emli aná gbaloj ke kronkronbii ke mei fē ní agbe ye šikpoñ le no le alá le ye.

- Yi 19.** Nii ne ase le minu tamō asafo babao gbē wulu ye ñwei mīke: Haleluia! walaheremo le ke anumnyam le ke henowomo le ke hewale le dši
- 2 Nyontšo wo-Nyonmo le nō! ı edšake anokwa ke dšale dši ekodšomoi le, ake ní ekodšo adšamañ kpetenkple le ní ke edšamañbo le fite šikpoñ le, ni eto etšūdši le alá le he owele ye eden le! ı
- 3 Ni ameke noni dši ši enyo le ake: Haleluia! ni elasū le teo ši ke-yašio nanoi ananoi! ı Ni onukupai nyonmai enyo ke edfe le ke hiekāloj edfe le gbe ši ni amedša Nyonmo ní ta mantšesei le
- 5 no le ameke: Amen, Haleluia! ı Ni gbē dše mantšesei le mli ke: Nyedšiea wo-Nyonmo le yi,

nye mei ní dši etsūdšī fē ke nye mei ní nyešeole
le gbeye, mei bibii ke mei wudši fē!

6 Ni minu gbē ko tamō asafo babao gbē ke nui
babaoi agbē ke Nyonmo šimoī ní wa agbē mīke:
Haleluia! ake Nyontšo, wō-Nyonmo Ofe le, nye
7 mañtše! ı Nychāa womī ašea, ni womli affiawo,
ni wowoa ehie nyam; ake tobi le yokpemo le
8 eše, ni enā le esa ehe eto! ı Ni ahāle klala ní
he tše ní kpeo nyeramnyeram, koni ewo. Edša-
9 ke klala le dši kronkronbii le adšalenii le. ı Ni
ekemi ake: Nmā: Adšo mei ní atseame ke-ba
tobi le yokpemo niyenii le ahe le! Ni ekemi
10 ake: Nyonmo anokwa wiemoī ne! ı Ni migbe
enādsi ana, ní madšale. Ni ekemi ake: Kakwe
ní ofe! onanyotšūlo ke onyemimeī le ní hieo Je-
su odase le anō ko dšimi: Nyonmo odša! Edša-
ke Jesu odase le dši gbale mumo le.

11 Ni mina, ní agble nwei, ni na, okpoño yeñ
ke moni ta no le, atšeole ake: Heyelilo ke Anō-
12 kwafo; ni dšale na ekodšo ni ewuo ta; ı ši
ehienmeii le tamō lalilei, ni mañtšefaii pī bumō
eyiteñ, ni eye gbei ko ní anmā, ni mokomoko
13 lee, ake dša ledientše non; ı ni ewo atade ní
anō-tšo lá mli; ni atšeo egbei le ake: Nyonmo
14 wiemo le. ı Ni tai ní yo nwei le tra okpoñoi ye-
dši anō ke-nyie ese, ni amewo klala yeñ ní he
15 tše. ı Ni tši ní na ba dšeo edañ, koni eke no
atfia dšenmādsi le; ni le non eke dadetšo ale-
ame. Ni le non enanaä Nyonmo, Ofe le, hiedo
16 ke emlifū le weinnānō le; ı ni eye gbei ní anmā

ye etade ke egbedši ano ake: Mañtšemei amañ-
tše ke nyontšomei anyontšo.

17 Ni mina bofo kome damo hũlũ mli, ni ebo ke
gbē wulu eke lofōdši ní flikio ye ñwei teñ le fē
ake: Nyebaä, ní nyebabuaä nyehe na ye Nyoñmo
18 niyenii kpetenkplei le ahe, i koni nyeye mañ-
tšemei aheloi ke asafoiatšemei aheloi ke hewaloi
aheloi ke okpoñoi aloi ke mei ní tra ameno le
aheloi ke odehei ke nyōdši ke mei bibii ke mei
wudši fē heloi le!

19 Ni mina kolo le ke šikpoñ le no mañtšemei
le ke ametai ní abua na le, ní ameke moni ta
20 okpoño le no le ke eta le abawu. i Ni amō kolo
le ke amalegbalo le ní fe okadii le ye ehie ní
eke-šišiu mei ní he kolo le okadi le ke mei ní
dšaä emagā le afata ehe; aňō mei enyo ne fē
hiekāloi awo la kpakpo le ní ke swow šāä le
21 mli. i Ni mei ní fe le, ake moni ta okpoño le
no le tši ní dšeo edañ le gbeamē, ni lofōdši fē
tro ke ameheloi le.

Yi 20. Ni mina bofo ko mikpleke ši ke-dše ñwei,
ni ehie bu kwonkwon le na samfe le ke kosōñ-
2 kosō kpetenkple ko ye eden. i Ni emō drako le
ní dši blema onufu le ke diabololo (abonsam) ke
3 satana le, ní efile afii akpe, i ni enōle ewo bu
kwonkwon le mli, ni enā eyi, ni esoo na, koni
ekašišiu dšēnmādši le donñ ke-yaši beyino ní aa-
gbe afii akpe le na; ni nomei ase le dša ake
afenele be fio ko.

4 Ni mina mañtšeseii, ni ameho ametra no, ni

añō kodšomō ahāame: ke mei ní aḥo ameyii ye
 Jesu odase le ke Nyoñmo wiemo le hewo le a-
 susumai le, ke mei ní dšako kolo le lo emagā
 le, ni amehoko ekadi le ye amehietsei ano lo
 ameden le; ni amehiei kāmō, ni ameke Kristo ye
 5 mañtše afii akpe le. † Ši gbohī ní fe le ahiei na-
 ko akāmō ekoñ ke-yaši beyino ní agbe afii akpe
 le na. Ene dši klenklen šitē le.

6 Moni adšo ke mokroñkroñ dši moni náä gbe-
 fañ ye klenklen šitē le mli le; nakai mei le a-
 no gbele ní dši enyo le be hegbe ko ye; ši moñ
 ameatsōmō Nyoñmo ke Kristo osofoi, ni ameke-
 7 le aye mañtše afii akpe. † Ni beni agbe afii akpe
 8 le na le, afene satana ke-adše etšu len, † ni ee-
 dše kpo eete, ni eyašišiu dšenmādši le ní yo ši-
 kpoñ kodši edfe le mli le, Gog le ke Magog le,
 koni ebua amena ke-kpe, ní ameya ta; mei ayi-
 9 bo ní tamō nšo na šia le. † Ni amekwo ke-te ši-
 kpoñ le lemo le no, ni amebale meikroñkroñ le
 ansra le ke mañ ní asumoo le ke-kpe. Ni la
 dše Nyoñmo ñō ke-dše ñwei, ni eyeame kpoto, †
 10 ni abonsam le ní šišiuame le, añōle awo la ke
 swow kpakpo le mli, heni kolo le ke amale-
 gbalō le hū yo le, ni aapiame dšetšeremo ke
 dšenamo ke-ate nanoi ananoi.

11 Ni mina mañtšesei yeñ ní da ke moni ta no
 le, mo hie ní šikpoñ ke ñwei dšo foi ye le, ni
 12 anáa gbe ahāame. † Ni mina gbohī le, mei bibii
 ke mei wudši, damō mañtšesei le hie, ni agble
 wodši ana, ni agble wolo kroko ní dši wala nō
 le na; ni akodšo gbohī le ye nibii ní anmā ye

wodši le amli le ana, boni sa ameniitšumoi le. |
 13 Ni nšo le dšie gbohī ní yo emli le ehā, ni gbele
 ke gbohīadše dšie gbohī ní yo amemli le amehā;
 14 ni akodšoame, mofěmo boni sa eniitšumoi le. | Ni
 gbele le ke gbohīadše le, ašereame afie la kpakpo
 le mli. Ene dši gbele ní dši enyo le, la kpakpo
 15 le ne. | Ni ke moko ye ní anáa ake anmā egbei
 ye walawolo le mli le, ašele afō la kpakpo le mli.

Yi 21. Ni mina nwei hē ke šikpoñ hē; edšake tšu-
 tšu nwei le ke tšutšu šikpoñ le eho ete, ni nšo
 2 le be doññ. | Ni mi, Johane, mina mañ kronkron
 le ní dši Jerusalem hē le ndše Nyoñmo ñō ke-
 ndše nwei mikpleke ši, ni asale tamō ayemforo
 ní awula ahā ewu le.

3 Ni minu gbē kpetenkple ndše mantšesei le mli
 mīke: Na, Nyoñmo bū le ye gbomei atēñ, ni
 eeši ebū ye amēteñ, ni ameatsōmo eman, ni Nyoñ-
 mo dientše keame ahī ši, ni eetsō ame-Nyoñmo; |
 4 ni Nyoñmo atšumo amehieiañ yafonu fē yafonu
 kwrā, ni gbele le be doññ, ni ñkomoyeli ko
 ke blomō ko ke nōna ko hū be doññ, edšakeši
 tšutšunii le eho ete.

5 Ni moni ta mantšesei le no le ke: Na, mīfe
 nii fē ehē! Ni ekeomi ake: Nmā, ake neke wie-
 6 moi ne anokwa wiemoi ní mää ši šinñ ni! | Ni
 ekemi ake: Agbe na! Mi dši Alfa le ke Omega
 le, šišidšē le ke nagbē le! Mi le, moni kumai
 yeole, mañō wala nubu le mli nu le eko mahā-
 7 le yaka! | Kōnimyelo le aye neke nii ne fē no,
 8 ni matsō e-Nyoñmo, ni le hū eetsō mibi le. | Ši

mei ní tšui fāā ke mei ní hee yee ke mei ní
 dši hilegbomei ke awuiyeloī ke adfamañbolōī ke
 sūlōī ke wondšalōī ke amalelōī fē le, ameaná
 amegbena ye kpakpo le ní ke la ke swow šāā
 le mli, noni dši gbele ní dši enyo le.

- 9 Ni bofoi kpawo le ní hie toi kpawo le ní eyimo
 obōbō ke nagbē haomoi kpawo le atēn mokome
 ba minō, ni ekemi bawie eke: Ba, matsōo ayem-
 10 foro le ní dši tobi le nā le! | Ni enōmi ye mumo
 mli ke-te goñ kple ní kwō ko no, ni etšōmi mañ
 kpetenkple le ní dši Jerusalem kronkron le ndše
 11 nwei ke-ndše Nyonmo nō mikpleke ši, | ni ehie
 Nyonmo anumnyam le, ni esamfle le tamō te ní
 dšra wa fe fē, tamō yaspi te ní mli tše ake kristalo
 12 afefe; | ni eye gbogbo kpetenkple ní kwō, ke a-
 gboi nyoñma ke enyo, ni bofoi nyoñma ke enyo
 ye agboi le ano, ni añmāñmā gbeii ye no ní dši Is-
 raelbii le akutsei nyoñma ke enyo le agbeii le. |
 13 Agboi ete ye bokāgbe, ni agboi ete ye nineabeku-
 gbe, ni agboi ete ye ninedšūrōgbe, ni agboi ete ye
 14 anaigbe. | Ni mañ le gbogbo le ye šišinii nyoñma
 ke enyo, ni tobi le bofoi nyoñma ke enyo le gbeii
 ye amemli.

- 15 Ni moni kemi wie le hie šika glā susumotšo,
 koni eke-susu mañ le ke egboi le ke egbogbo
 16 le. | Ni mañ le kā ši kodši edfe, ni ekele le tamō
 elemo le noñ. Ni eke glā le susu mañ le, ni efe
 stadioi akpei nyoñma ke enyo. Ekele le ke elemo
 17 le ke ekwole le nakai noñ ni. | Ni esusu egbogbo
 le, efe nidši oha ke nyoñmai edfe ke edfe ye
 gbomo susumo ní dši bofo nō le na.

- 18 Ni noni anō-tfa egbogbo le dši yaspi-te, ni
 19 mañ le šika kroññ ní tamō afefe kroññ ni. | Ni
 mañ le gbogbo le šišinii le awula ke te fē te ní
 dšra wa: Klenklen šišinō le dši yaspi, noni dši
 enyo le safiro, noni dši ete le kalkedon, noni dši
 20 edfe le smaragdo, | noni dši enumō le sardoniki,
 noni dši ekpa le sardio, noni dši kpawo le kri-
 solito, noni dši kpanyo le berilo, noni dši nehū
 le topasion, noni dši nyoñma le krisopraso, noni
 dši nyoñma ke ekome le hiakinto, noni dši nyoñ-
 21 ma ke enyo le ametisto. | Ni agboi nyoñma ke
 enyo le adiabai (margaritai) nyoñma ke enyo
 ni, agbo kome kome adiabai (margarita) kome
 kome anō-fe. Ni mañ le blohū le šika kroññ ni,
 ni emli tše tamō afefe.
- 22 Ni solemotšu minaa ye emli; edšake Nyontšo
 Nyoñmo Ofe le ke tobi le dši esolemotšu le. |
 23 Ni hūlū lo nyontšere ehiañ mañ le, koni ametšo
 ye mli; edšake Nyoñmo anumnyam le tšo ye
 emli, ni ekane le dši tobi le.
- 24 Ni dšenmāđši [ní ahere ameyiwala] le anyie ye
 ela le mli, ni šikpon le nō mantšemei le ke ame-
 25 numnyam le aba emli. | Ni egboi le anāmoñ
 26 kwrā fane; edšake nyōñ be dšei doññ; | ni ame-
 ke dšenmāđši le anumnyam le ke amewō le aba
 27 emli. | Ni yakayakanoko ke noni feo hilenii ke
 amale boten mli kwrā, ake dša mei ní anmā
 ye tobi le wala-wolo le mli le.

Yi 22. Ni etsōmi wala nu fā kroññ ní ehie tše
 ake kristalo-afefe midše Nyoñmo ke tobi le

- 2 mañtšesei le mli. ı Ni eblöhü le teñ ke fā le na
 biē ke biē fē walatšo le māmō, ni ewoo yibii
 srōtoi nyoñma ke enyo, ni ewoo eyibii nyōñ fē
 nyōñ nō, ni tšo le bai le ake-tšää dšenmādši le. ı
- 3 Ni musu fē musu be doññ; ni Nyoñmo ke tobi
 le mañtšesei le amā emli; ni etšūdši le asōmole: ı
- 4 ni ameana ehie le, ni egbei le ahī amehietšei le
 5 anō. ı Ni nyōñ be dšei, ni hülū kane lo la le
 ehianame, edšakeši Nyontšo Nyoñmo le atšo ye
 amenō, ni ameaye mañtše ke-ate nanōi ananōi!
- 6 Ni ekemi ake: Šifimo ke anokwa wiemoi ne:
 ni gbaloi le amumoi a-Nyontšo Nyoñmo le tšu
 ebofo le, ní ebatšō etšūdši nii ní dša ake aba
- 7 oya. ı Na, mība oya: adšo moni too neke wolo
 ne mli gbale le wiemoi le!
- 8 Ni mi, Johane, mina ni minu nii ne. Ni beni
 minu ni mina le, miho mibu ši, ní midša ye
- 9 bofo le ní tšōomi nii ne le nādši le ana. ı Ni
 ekemi ake: Kakwe ní ofe! edšake onanyotšūlo
 ke onyemimei ke gbaloi ke mei ní too neke wo-
 lo ne mli wiemoi le nō ko dšimi: Nyoñmo odša!
- 10 Ni ekemi ake: Kasoo neke wolo ne mli gbale
 11 le wiemoi le ana, ši be le ebenke. ı Moni edšaa
 le, hā ní eya nō efe nii ní edšaa kē, ni moni
 dši mūdšiatše le, hā ní eya nō ewo ehe mūdši
 kē; ni moni dši dšalo le, hā ni eya nō edša kē,
 ni moni dši mokronkron le, hā ní eya nō ehī
- 12 kronkron kē! ı Na, mība oya, ni minyōmowō le
 fata mihe, ní mawo mofēmo nyōmō, boni asa
- 13 eniitšumo le! ı Mi dši Alfa le ke Omega le, šiši-
 dšē le ke nagbē le, kleñkleñmo le ke nagbemo le!

14 Adšo mei ní yeo ekitaĩ le ano le, koni amená
 hegbe ye walatšo le no, ni ametšō agboi le amlí
 15 ke-bote mā le mli. Ši mañ le se le, gbei le ke
 sūloĩ le ke adfamañboloĩ le ke awuiyeloĩ le ke
 amagādšaloĩ le ke mofēmo ní doo amale he ní
 efeo le yo dšei!

16 Mi, Jesu, mitsu mibofo le, koni enō nii ne ebaye
 odase ehānye ye asafoi le aten. Mi dši Dawid
 šišifā le ke eweku le, tolo ní kpeo le!

17 Ni Mumo le ke ayemforo le keo ake: Ba! Ni
 moni nuo le, hā ní eke: Ba! Ni moni kumai
 yeole le, hā ní eba, ni moni sumoo le, hā ní
 ebaye wala nu le yaka!

18 Mi miye odase mihā mofēmo ní nuo neke wolo
 ne mli gbale le wiemoĩ le ake: Kedši moko fata
 nii ne ahe noko le, Nyonmo anō haomoi ní anmā
 19 ye neke wolo ne mli le afata he ahāle; ni kedši
 moko dšie noko ke-dše neke gbale ne wolo le
 mli wiemoĩ le amlí le, Nyonmo adšie egbena le
 ke-adše wala wolo le, ke mañ kronkron le, ke
 nii ní anmā ye neke wolo ne mli le amlí!

20 Moni yeo neke nii ne he odase le keo ake:
 Hē, mība oya! Amen. Hē, ba, Nyontšo Jesu!

21 Wonyontšo Jesu Kristo dromo le ke nyefē
 ahī ši! Amen.

